

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 5. APRILA 1974

ŠTEVILKA: 13. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, ZPSŽ Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Ocena rezultatov združenega podjetja Slovenskih železarn

Slovenske železarne so se leta 1969 združile zato, ker so ugotovile, da je njihova združitev potrebna zaradi nadaljnjega razvoja slovenskega železarstva, zlasti zaradi gospodarske učinkovitosti in sodobnega tehnološkega razvoja, zavedajoč se, da je samo z usklajevanjem programa proizvodnje, njegovo specializacijo in delitvijo dela možno doseči boljše ekonomske učinke, hitrejši razvoj in pravo mesto v širši družbeni skupnosti.

Če danes želimo pravilno oceniti delo in prizadevanja organov upravljanja, generalnega direktorja, direktorja SZ, zlasti pa prizadevanja vsake železarne posebej, kakor tudi družbenopolitičnih organizacij, potem moramo upoštevati okoliščine, v katerih so se SZ združile. Do leta 1969 so se pokazale vse posledice gospodarskih družbenih tokov, do tedaj izvajane gospodarske in družbene reforme. Namesto razumne zaštite izkoriščanja kapacitet železarn, smo v času zapadnoevropske recesije in

s tem damping cen jekla na svetovnem trgu, uvedli liberaliziran uvoz. Pomanjkanje naročil, uveljavljanje skrajšanega delavnika, izvoz tistih jeklarskih izdelkov, ki smo jih istočasno uvažali, je v železarnah povzročalo vse večjo izgubo. Ob vsem tem se je še vedno več razmišljalo o potrebnosti in nepotrebnosti železarstva v Sloveniji kot o sanaciji obstoječega stanja.

Temu stanju se pridruži vse večje odtujevanje akumulacije proizvodnih organizacij. Obvezno vračanje sredstev, vrtočlovo povečanje cen kreditov in vse hujše izsiljevanje podaljševanja plačilnih rokov za izdo-

bavljeno blago je vodilo gospodarstvo, zlasti železarne v vse večjo zadolženost in več let trajajočo nelikvidnost. Imeli smo dohodek, s katerim ni bilo mogoče upravljati. Zastoji v investicijah v proizvodna sredstva in družbeni standard, nizki osebni dohodki, zlasti pa negotovost zaradi razprav o potrebnosti in nepotrebnosti črne metalurgije v Sloveniji, je povzročilo vse večji odhod kvalificiranih delavcev, ki so nam prav v tem času bili nujno potrebni.

Zaradi zgoraj navedenih dejstev so samoupravni in vodstveni organi SZ bili prisiljeni svoje sile trošiti za reševanje tekočih zadev in enostavne reprodukcije. In v taki situaciji smo videli izhod v združitvi vseh treh železarn.

»Zasnova« o integraciji slovenskih železarn iz aprila leta 1968 je imela v svoji osnovni zamisli podjetje or-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Komunisti Slovenskih železarn o doseženih ciljih integracije

V preteklem tednu se je v Ljubljani sestal svet ZK Slovenskih železarn. Ob zelo dobri udeležbi so razpravljali o oceni doseženih ciljev integracije oziroma dejavnosti skupnih služb Slovenskih železarn in generalnega direktorja. Na seji so govorili tudi o kadrovskih izhodiščih za vsa vodilna mesta v Slovenskih železarnah. O obeh vprašanih so pred tem razpravljali tudi v organizacijah ZK delovnih organizacij oziroma TOZD združenih v Slovenske železarne.

V zvezi z oceno so sprejeli nekatere dopolnitve in pripombe ter sklenili, da naj ocena služi tudi kot osnova za nadaljnje delo. Oceno rezultatov združenega podjetja Slovenske železarne v posebnem sestavku v celoti objavljamo. Svet Zveze komunistov Slovenske železarne je na podlagi te ocene izrekel vso podporo Gregorju Klančniku, da se v postopku reelekcije ponovno izvoli za generalnega direktorja Slovenskih železarn.

Na seji so soglasno sprejeli tudi merila za izbiro kandidatov na mesta individualnih poslovnih organov in na vodilna mesta v Slovenskih železarnah. V zvezi s tem so tudi sklenili, da naj se organizacije

ZK v vseh organizacijah združenega dela Slovenskih železarn prizadevajo, da se sprejeta merila vnesejo kot sestavni del kadrovske politike za vodilne delavce v samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu OZD SZ.

Na seji sveta ZK Slovenskih železarn so govorili tudi o skupnem nastopu delegatov Slovenskih železarn v razpravi na sedmem kongresu ZK Slovenije in o problematiki medsebojnih poslovnih odnosov članic Slovenskih železarn ter o nekaterih drugih stvareh, o čemer bo tekla še razprava.

V Železarni in občini glasovalo čez 90 odstotkov volivcev

V minulih dneh smo z volitvami delegacij v zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti ter z glasovanjem za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Jesenice, naredili pomemben korak pri uresničevanju nove ustave oziroma utrjevanju oblasti delavskega razreda in delovnega ljudstva.

V četrtek, 28. marca, je po še nepopolnih podatkih 91,3 odstotka delovnih ljudi od vseh vpisanih volivcev v občini volilo delegacije v zbor združenega dela občinske skupščine. V Železarni pa je od 6323 volilnih upravičencev volilo 5706 delavcev ali 90,24 odstotkov. V TOZD Talilnice je glasovalo 89,97 odstotkov, v TOZD Valjarne 89,80 odstotkov, v TOZD Hladna predelava 87,01 odstotkov, v TOZD VET 91,05 odstotkov in v organizacijo skupne službe 92,71 odstotka vseh delavcev vpisanih v volilni imenik.

Tri dni za tem, v nedeljo, 31. marca, pa so delovni ljudje in občani volili delegacije v zbor krajevnih skupnosti in glasovali za listo kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora. Od 19.555 volilnih

upravičencev, se je v občini Jesenice udeležilo volitev 91,88 odstotkov delovnih ljudi in občanov. Za listo je glasovalo 16.693 občanov, proti je bilo 450 občanov, 826 glasovnic pa je bilo neveljavnih. Ta dan so volili tudi delovni ljudje — kmetje z udeležbo 91,1 odstotka.

Po posameznih krajevnih območjih je bila udeležba: KS Rateče 96,4 odstotka, KS Kranjska gora 91,9 odstotka, KS Dovje—Mojsirana 94,9 odstotka, KS Hrušica 93,8 odstotka, KS Planina pod Golico 97,1 odstotka, KS Plavž 91,7 odstotka, KS Sava 90,1 odstotka, KS Podmežaklja 87,9 odstotka, KS Javornik—Koroška Bela 92,1 odstotka, KS Blejska Dobrava 95,1 odstotka in KS Zirovnica 91,9 odstotka.

Samoupravnim delovnim skupinam

Samoupravni sporazum o varstvu pri delu v temeljni organizaciji združenega dela

V današnji številki v posebni prilogi objavljamo predlog osnutka Samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu v TOZD in OSS.

Materija, ki se vam posreduje v javno razpravo spada v sklop medsebojnih razmerij, vendar smo se odločili, da bomo imeli poseben sporazum o varstvu pri delu, ki bo obravnaval in določal le pravice in obveznosti delavcev iz tega področja. Sporazum se bo sklenil po postopku, kakršnega smo že do sedaj izpeljali pri sklepanju sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD oz. OSS.

Sporazum vsebuje le pravice in obveznosti delavcev, ne pa postopke, kako delavci uveljavljamo te pravice in obveznosti. Navedene postopke bodo namreč tudi v bodoče urejali splošni akti oz. pravilniki.

Osnutek samoupravnega sporazuma je enak za vse TOZD in organizacijo skupne službe, zato bo potrebno v črtkanem besedilu vstaviti le ime organizacije združenega dela, katere delavci bodo sprejeli ta sporazum.

Predlog tega sporazuma morajo sprejeti delavci TOZD oz. organizacija skupne službe z večino glasov, preko samoupravnih delovnih skupin. Morebitne pripombe na predlog bodo usklajevali delegati, katere mora samoupravna delovna skupina izvoliti, na zboru delegatov, ki jih bo sklical predsednik DS TOZD oz. organizacija skupne službe. Šele tako popravljen in usklajen sporazum, sklenejo delavci s podpisom izjave, da se strinjajo s pravicami in obveznostmi, ki so določene s tem sporazumom.

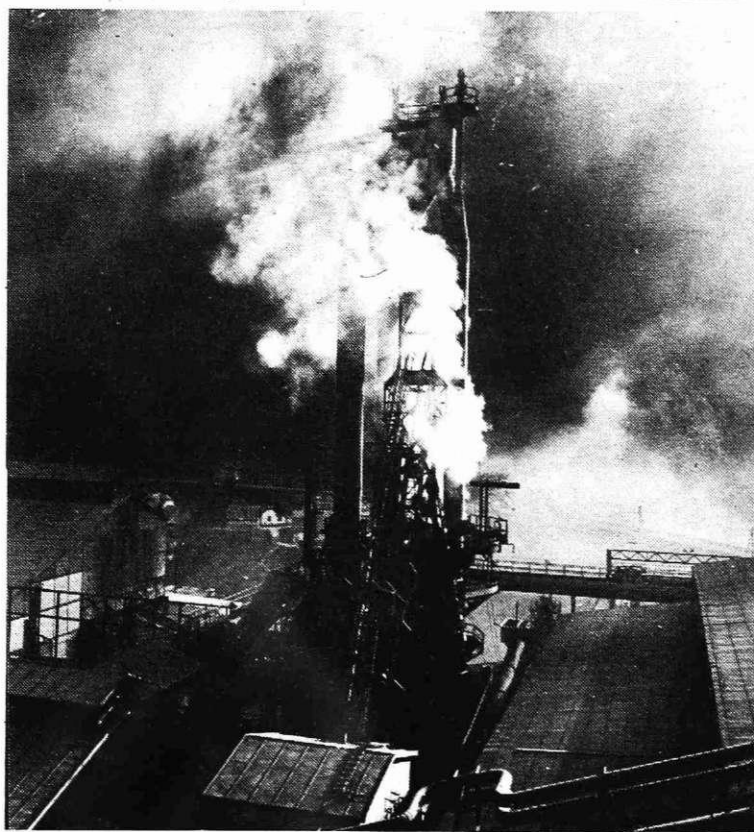
Po končani javni razpravi in usklajevalnem postopku, bomo vodjem samoupravnih delovnih skupin posredovali obrazce — izjave, ki jih bodo vročili delavcem tako, da bo ta izjava enaka za vse delavce.

Odbor za uveljavljanje
ustavnih dopolnil
pri DS Železarne

Predlog delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev za leto 1974

V isti prilogi objavljamo tudi predlog delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev za leto 1974, ki ga je pripravil oddelek za družbeni standard kadrovskega sektorja Železarne na osnovi zbranih potreb. Pripombe naj vodje samoupravnih delovnih skupin pošljejo do 20. aprila na oddelek za družbeni standard — kadrovskega sektorja.

Razprava o obeh predlogih, ki naj se obravnavata istočasno, mora biti v samoupravnih delovnih skupinah zaključena do 20. aprila.

Sodelavci na plavžu, so v marcu dosegli izredno proizvodnjo

Zborovanje jeseniških železarjev

V sredo, 3. aprila, na dan ko se je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani začel 7. kongres Zveze komunistov Slovenije, je bilo v Železarni delavsko zborovanje. Zbranim železarjem je spregovoril sekretar sveta ZKS Železarne Ivo Ščavničar in poudaril velike dosežke, ki smo jih v družbeno ekonomskem razvoju dosegli v zadnjem obdobju in naša prizadevanja, da izpolnimo vse kar je zapisano v novi ustavi.

Zborovanje jeseniških železarjev je bilo združeno s

protestom, zaradi stališča italijanske vlade, ki znova postavlja v ospredje ozemeljske zahteve po nekdanji coni B. Sekretar sveta ZKS tov. Ščavničar je v zadnjem delu svojega govora ostro obsodil iredentistično stališče italijanske vlade. S protestnim zborovanjem smo se tako jeseniški železarji pridružili delovnim ljudem v Jugoslaviji, ki na podobnih zborovanjih ostro obsodijo stališča italijanske vlade.

Ob koncu zborovanja so železarji sprejeli pozdravno pismo sedmemu kongresu ZKS v Ljubljani in tov. Titu v katerem poudarjajo pripravljenost, da branijo vsako ped svoje zemlje.

Nedvomno dve in polletno obdobje, odkar so bila uveljavljena tako imenovana delavska ustavna dopolnila, lahko označimo kot obdobje v katerem se je preobrazila naša miselnost v pogledu revolucionarnih sprememb v družbenoekonomskem položaju delavca in delovnega človeka nasplo. Danes sicer lahko ugotavljamo, da je ta nova miselnost prevladala, ne moremo pa trditi, da so premagani vsi odpori, ki še zavestno, največkrat pa podzavestno prihajajo do izraza. Ob tem, da smo v tem obdobju posvečali več pozornosti reševanju institucionalnih vprašanj, smo se premalo poglobljali v vprašanja vsebinske narave v pogledu resničnega zagotavljanja samoupravljanja delovnih ljudi v proizvodnji in v delitvi proizvoda dela ter usmerjanju razvoja družbe.

Cep rav se zavedamo, da bo proces uveljavljanja novih odnosov dolgotrajen in da bo šele samoupravna praksa preverjala številne začetne rešitve in nas vodila k iskanju boljših rešitev, bomo morali bolj smelo in revolucionarno reševati vsebinska vprašanja preosnove samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in pri izgrajevanju celovitega družbenopolitičnega sistema od temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti do občinske skupščine. Kajti šele s funkcionalnim povezovanjem in izgrajevanjem vseh teh celic, ki vsaka zase in v medsebojni povezavi, ki sega do republike in federacije, tvori delegatski sistem, bomo uresničevali in utrjevali oblast delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva. V taki funkcionalni celoti bodo delavci lahko uresničevali svoj moralni in materialni interes in pravico, da uživajo rezultate svojega dela in pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka in da na tej podlagi tim popolneje zadovoljuje svoje osebne in družbene potrebe in da razvijajo svoje delovne in druge ustvarjalne sposobnosti. To pa pomeni vsebinsko in sistemsko bolj poglobljeno izgrajevanje delegatskega sistema in delegatskih razmerij tako v sferi delovne organizacije železarn kot v vsem družbeno političnem sistemu. Zato mora biti izgrajevanje in vsebinsko poglobljeno izgrajevanje samoupravljanja, grajenega na delegatskem sistemu in delegatskih razmerjih, stalna in organizirana politična akcija v kateri mora rasti tudi zavest delavskega razreda in se razširjati fronta borcev za uresničevanje ustavnih določil.

Pri takem presojanju nadaljnjega izgrajevanja socialističnih samoupravnih odnosov in socialistične samoupravne demokracije pa je še vrsta nerazumevanja, že omenjenih odporov, ki so bolj posledica podzavestnega reagiranja ali nepoznavanja vsebinske preosnove družbenoekonomskega položaja delovnega človeka, večkrat tudi podcenjevanja vloge delavskega razreda in podobno. Še vedno se srečujemo s preveliko praznostjo v posamezne obrate ali temeljne organizacije združenega dela ali delovno organizacijo. Še premalo celovito obravnavamo funkcionalno celoto delegatskega sistema in delegatskih odnosov ter sploh celovitosti interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Vsekakor to zahteva neprekinjeno iskanje najboljših sistemskih rešitev in stalno izpopolnjevanje le-teh, kar pa je naloga tako družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in strokovnih služb znotraj tovarne, kakor tudi organov in organizacij v vsem družbenopolitičnem sistemu, maksimalno pa se bo po teh vprašanjih morala angažirati tudi znanost.

Vsebinska preosnova samoupravnih odnosov v okviru celovite družbene preobrazbe

Pri celovitem uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih razmerij pa izstopata v ospredje dve izredno odgovorni in za učinkovito uresničevanje delegatskega sistema izredno pomembni nalogi. Prva je stalno, pravilno in ažurno obveščanje delovnih ljudi, druga pa sistematično izobraževanje in usposabljanje delegatov tako v samoupravni bazi železarn, kot v celotnem skupščinskem sistemu. Ta prizadevanja morajo prispevati k kar najbolj popolnemu, racionalnemu in učinkovitemu delovanju delegatskega sistema in delegatskih razmerij. Pri tem je prav, da ponovno poudarimo, da delegatova odgovornost sega v fazo spoznavanja objektivnih in resničnih interesov v samoupravni bazi, to je med svojimi volilci, sega v fazo soočanja teh interesov, dogovarjanja in usklajevanja ter odločanja v skupščini in končno v fazo odgovornosti uveljavljanja sprejetih dogovorov v samoupravni bazi oziroma obveščanja le-te o sprejetih dogovorih, sklepih in podobno. Ne da bi se sistemsko lotili reševanja vseh teh vprašanj, se nam lahko zgodi, da bodo delegati in delegacije neprestano sedeje na sestankih, se največkrat tudi neplodno pogovarjale, zahajale v formalizem, se odmikale od svojih volilcev in se skratka izrodile.

Nedavno je Edvard Kardelj na družbenopolitičnem aktivu v Ljubljani med drugim dejal: »Za uresničitev ustavnih načel v sistemu samoupravljanja ni zadostna samo volja, ampak je potrebno tudi znanje.« Pri tem gre seveda za znanja, ki jih je marksistična teorija in napredna znanost že odkrila, kakor tudi za nova znanja, ki jih moramo še ustvarjati, ki jih zahteva naša edinstvena pot v socializem oziroma naša izgradnja samoupravnih socialističnih odnosov in socialistične samoupravne demokracije. Sistematično izobraževanje in usposabljanje delegatov je torej ena od pomembnih nalog, ki jo moramo začeti takoj in sistematično reševati in katere rezultati morajo na eni strani dvigniti kvaliteto odločanja, na drugi pa kar najbolj racionalizirati celotni delegatski sistem dogovarjanja, sporazumevanja in usklajevanja. Kritično moramo namreč priznati, da mnogo odvečnih ur prešedimo na sejah in sestankih, poleg nezadostnega informiranja, tudi zaradi nezadostne razgledanosti in izobraženosti posameznih članov ali samoupravljalcev. Pri tem smo ravno zaradi neznanja ali nepoznavanja stvari presedeli na sestankih ure in ure ob problemih, ki so bili v politični ekonomiji ali marksistični teoriji ali sploh politično jasno in demokratično opredeljeni. Torej nalozba v izobraževanje in izpopolnjevanje delegatov in postopno vseh delovnih ljudi, mora vplivati na boljšo kvaliteto dela in na večjo racionalizacijo.

Podobno velja tudi za vprašanje uresničevanja pravice delavca do redne obveščeniosti o poslovanju, finančno-materialnem stanju, ustvarjanju in delitvi dohodka in uporabi sredstev ter o drugih vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in nadzorstvo v temeljni organizaciji združenega dela in v celotnem družbeno političnem sistemu — krajevni skupnosti, samoupravnih interesnih skupnostih, skupščinskem sistemu. Tudi pri tem vprašanju se poleg oblik obveščanja — neposredno in posredno — odpira tudi vprašanje kvalitete in racionalizacije obveščanja delavcev. Sedanja praksa je namreč pokazala, da smo zaradi velikih obsegov gradiva, ki nemalokrat tudi ni bil ustrezno pripravljen, zahajali v javnih razpravah in pri odločanju v goli formalizem, poleg nepotrebnih izgube časa. Delavci so sicer glasovali, ali zaradi zaupanja, ali zaradi indiferentnosti, ne da bi mnogokrat vedeli za resnično vsebino ali posledice takega ali drugačnega glasovanja oziroma odločanja. Informiranje — posredno in neposredno — pa je pomemben del obveščanja, dviganja zavesti in izpopolnjevanja delavcev, če je kvalitetno in racionalno, seveda poleg primarne vloge, ki jo ima obveščanje pri uresničevanju samoupravnih pravic delavcev in vseh delovnih ljudi. Pri obveščanju seveda moramo imeti pred seboj tako neposredno obveščanje, od sestankov samoupravnih delovnih skupin in ostalih samoupravnih organov, sestankov in sej, do posrednega obveščanja, to je raznih pismenih oblik vključno s tednikom Železar.

Ta naloga in to vprašanje se seveda postavlja pred vse, ki so v procesu samoupravljanja po ustavi in internih samoupravnih aktih odgovorni za obveščanje delavcev. Pri vprašanju obveščanja ne gre toliko za množico kot za kvaliteto in razumljivost oziroma racionalizacijo informacij, ki so potrebne za uresničevanje samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov delavcev. Pri tem pa se odpira še tretja naloga, to je spodbujanje, dviganje interesa in usposabljanje delavcev, da bodo take informacije tudi koristili. Zaradi razvejenosti delegatskega sistema in delegatskih razmerij in neposredne udeležbe vseh delavcev v procesu socialistične demokracije, bo ob tem, da je treba samoupravljanje kvalitetno dvigniti in ga racionalizirati, še kako pomembna tudi kvaliteta in jedrnatost pismena informacija.

Ocena rezultatov združenega podjetja Slovenskih železarn

(Nadaljevanje s 1. strani)
organizirano kot enotno delovno organizacijo, vendar ji je ta enotnost že pred referendumom bila odvzeta, toda samo v finančnem in pravnem smislu, ne pa v širšem — poslovnem. Zaradi tega smo v pripravi na referendum govorili in tudi v pogodbo zapisali kot osnovne smotre: enoten razvoj, enotno investicijsko politiko, združevanje poslovnih skladov, oblikovanje enotne finančne kreditne politike, enotno kadrovsko politiko in druge zadeve pomembne za poenotenje organizacije upravljanja in vodenja podjetij ter socialne politike. Res je, da so te naloge napisane bolj kot možnosti, ne pa kot obveze, so kljub temu bili doseženi določeni rezultati.

Za opravljanje skupnih zadev ZPSŽ je bila formirana direkcija s strokovnimi službami, ki naj bi štela največ 10 ljudi. Direkcijo vodi generalni direktor. Začasni prostori direkcije so bili v Metalurškem inštitutu v Ljubljani. Generalni direktor združenega podjetja slovenskih železarn je zakoniti zastopnik ZPSŽ in hkrati individualni poslovodni organ. Njegove naloge so določene s pogodbo in statutom ZPSŽ, sedaj s samoupravnim sporazumom in se nanašajo na zastopanje in vodenje ZPSŽ, predvsem glede koordinacije skupnih nalog ter organiziranja in vodenja strokovnih služb.

Kmalu po referendumu so bili formirani samoupravni organi, in sicer:

— Delavski svet, ki je štel 25 članov in

— Poslovni odbor, ki je štel 7 članov.

Pravice in dolžnosti samoupravnih organov so bile določene s pogodbo in statutom.

Pogoji, pod katerimi je deloval DS, so zahtevali veliko mero strpnosti in tolerantnosti do različnih pogledov na konkretna vprašanja obravnavana na sejah DS in poslovnega odbora. To sicer ne pomeni, da so bili vedno in vsi subjektivni pogledi pogojeni z objektivnimi okoliščinami, toda izsiljevanje pristankov za sprejemanje nerealnih sklepov ali pritisk na enotnost pod vsako ceno bi lahko pripeljal do razformiranja ZPSŽ, kar bi imelo negativne posledice za slovenske železarne. Ta ugotovitve pa ne more biti opravičilo, da nismo hitreje napredovali pri realizaciji ciljev integracije, predvsem pa v kvalitetnem spreminjanju medsebojnih odnosov.

K poglobljanju in utrjevanju integracijskih vezi so pripomogle tudi družbeno politične organizacije. Kmalu po združitvi je bil formiran koordinacijski odbor ZSS ZPSŽ, ki je sproti reševal naloge ter s skupnimi akcijami povezoval delavce vseh treh železarn.

Delo sindikata je bilo čutiti tudi na urejanju zadev socialnega karaktera. Zveza komunistov je formirala sekretariat, ki je imel nalogo, da izdela poslovnik delovanja ZK v okviru ZPSŽ in sprovede vse organizacijske priprave za redno delovanje ZK v okviru ZPSŽ.

Kljub naporom in enotnemu stališču, da je nujno potrebno več sodelovanja med komunisti vseh treh železarn, razen dveh konferenc v letu 1970 in 1972 (obe v Gozd Martuljku) in parim sejam sekretariata, ki je obravnaval najnujnejše zadeve ter se dogovarjal o načinu dela in vsebini poslovnika, ni bilo večjih uspehov oz. aktivnosti dela ZK, vse do leta 1973, ko smo formirali Svet ZKS SZ. Danes ugotavljamo, da je odsotnost ZK v reševanju aktualnih vprašanj ZPSŽ imela negativne posledice in to predvsem pri obravnavi določenih stališč glede nadaljnjega razvoja integracijskih vezi.

OCENA DELA DIREKCIJE OZ. ORGANIZACIJE SKUPNIH SLUŽB

Po pogodbi je vsebina in obseg dela direkcije in strokovnih služb (sedaj OSS) naslednji:

- opravljanje enotnih tržnih raziskav za tržno orientacijo proizvodnje;
 - usklajevanje proizvodno razvojne politike razširjene reprodukcije;
 - združevanje in usklajevanje raziskovalne dejavnosti;
 - oblikovanje enotne finančne kreditne politike ter skupnega nastopa pri denarnih zavodih;
 - združevanje in delitev komercialne funkcije — oskrbovanja in prodaje;
 - organiziranje in koordiniranje skupnega nastopa pri predstaviških organih, denarnih zavodih, združenjih in drugih organih;
 - izvrševanje sklepov organov samoupravljanja.
- Ze ob oblikovanju in sklepanju pogodb je bilo jasno, da direkcija

zadolžene vsebine dela ne bo mogla izvrševati sama, temveč ob sodelovanju strokovnih služb vseh treh železarn. Zato tudi omejitve zaposlenih v direkciji na 10 delavcev. Direkcija pa je tudi za dosego tega števila potrebovala skoraj tri leta. Prvo leto sta dela opravljala le dva strokovna delavca. Poseben problem so bili tudi prostori, saj je direkcija gostovala v Metalurškem inštitutu. S preselitvijo v nove prostore septembra 1973 je ta problem rešen. Danes štejejo Skupne službe SZ 19 delavcev.

V praksi se je hitro pokazalo, da direkcija sama ne more za izvrševanje opredeljenih nalog posegati v železarne, ki so po svoje tolmačile obseg odstopljenih funkcij na raven združenega podjetja. Različni ekonomski položaji posameznih železarn so povzročali tudi različne interese. Potrebno je bilo veliko časa za usklajevanje stališč. Večkrat pa so bili tudi anulirani že sprejeti sklepi. Zato je bilo treba vpeljati metodo dela, ki naj bi poleg dela samoupravnih organov omogočala sprotno usklajevanje stališč in izvrševanje nalog. Vpeljana je bila praksa stalnih sestankov generalnega direktorja in glavnih direktorjev ali direktorja, ki je v resnici postal vodstvo združenega podjetja. Podobna metoda je bila vpeljana tudi na posameznih sektorjih. Nastali so timi, v katerih so bili predstavniki vseh podpisnic pogodb, ki so bili zameški današnjih kolegijskih poslovnih organov. S tako organizacijo in sodelovanjem so na posameznih nalogah bili doseženi določeni rezultati kot rezultat skupnih naporov direkcije in posameznih železarn.

Na področju tržnih raziskav in tržne orientacije proizvodnje Slovenskih železarn so naloge marketinga reševale posamezne železarne. Ob dejstvu, da iz sedeža dislocirane direkcije ni možno voditi tehnologije, se je na področju proizvodnje in raziskave vršila le funkcija koordinacije, prenašanja izkušenj in razvijanja medsebojnega blagovnega prometa. Kljub naporom direkcije in poslovnega odbora, da se ta služba ustrezno organizira v okviru SZ, to ni uspelo, zato ta naloga ostaja aktualna še naprej.

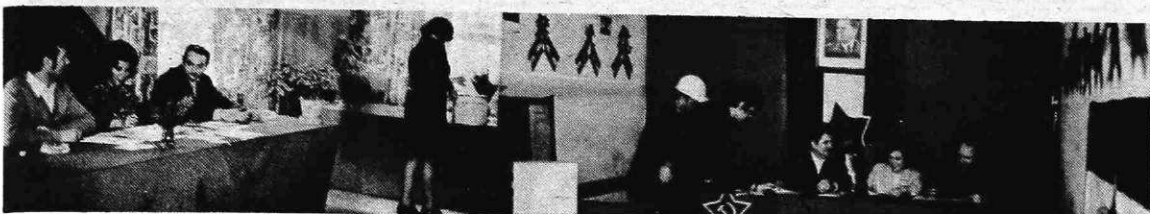
Pri usklajevanju proizvodne in razvojne politike razširjene reprodukcije ugotavljamo, da so SZ v tem obdobju dosegle določene rezultate. Na tem področju je direkcija opravljala le vlogo koordinatorja za poenotenje pristopa in usklajevanje načrtov železarn. Železarne uresničujoče projekte, ki so bili sprejeti na osnovi srednjeročnega programa razvoja SZ. Realizirana je izgradnja prve faze v Železarni Store, v Železarni Ravne je zgrajena nova kovačnica in proizvodnja nožev. Železarna Jesenice pa je pričela z izgradnjo hladne valjarne. Nedvomno je ZPSŽ imelo vpliv pri izdelavi srednjeročnega plana SRSS, saj je vključen v teh smernicah razvoj črne metalurgije kot bazne veje v naši republiki in to s posebnim poudarkom. Decidirano pa je omenjena izgradnja hladne valjarne Železarnie Jesenice. Plod integracije je tudi skupna nalozba in kredit Železarni Store v osnovna in obratna sredstva v višini 53 milijonov dinarjev.

Na področju usklajevanja proizvodnih programov železarn so bili doseženi naslednji rezultati:

- Železarna Jesenice je prenesla proizvodnjo kokil in težkih odlitkov v Železarno Store;
 - Železarna Ravne in Jesenice oskrbujejo Železarno Store z gredicami. Železarna Store pa Železarno Jesenice in Ravne s paličastim jeklom in kokilami;
 - Železarna Store je ukinita proizvodnjo zastarele samotarne.
- Rezultati dela železarn v ZPSŽ pa so najbolj vidni v naravnih pokazateljih. Po štirih letih integracije so Slovenske železarne v letu 1973 dosegle 695.000 ton proizvodnje surovega jekla ali 16,7 % več kot leta 1968 oziroma 643.000 ton blagovne proizvodnje ali 29 % več kot leta 1968.

Z doseženimi rezultati se niso izčrpale vse možnosti in potrebe po usklajevanju proizvodnih programov, ki jih opravičujejo ekonomski pogoji in narekuje sodobna tehnologija v proizvodnji izdelkov črne metalurgije. Predvsem bo usklajevanje proizvodnih programov pomembno pri programiranju investicij v razširjeno reprodukcijo. Prizadevanja na usklajevanju raziskovalne dejavnosti so šla preko Metalurškega inštituta, ki je v letu 1973 prav tako postal član SZ.

Na področju oblikovanja finančne in kreditne politike ter skupnega nastopa pri denarnih zavodih oziroma na urejanju finančnih zadev železarn so doseženi vidni rezultati. Vse tri železarne so odpravile poslovno izgubo, nadoknadile izgubljena sredstva, deblokirale žiro račune, prestale likvidne in kreditno sposobne. Najprej je bila deblokirana Železarna Ravne, ob koncu leta 1972 pa s pomočjo skupnih prizadevanj in kreditne politike ZPSŽ tudi Železarna Jesenice in Store. Vse tri železarne so leto

V Železnici je glasovalo čez 90 odstotkov vseh delavcev — na sliki volišča v TOZD Talilnice

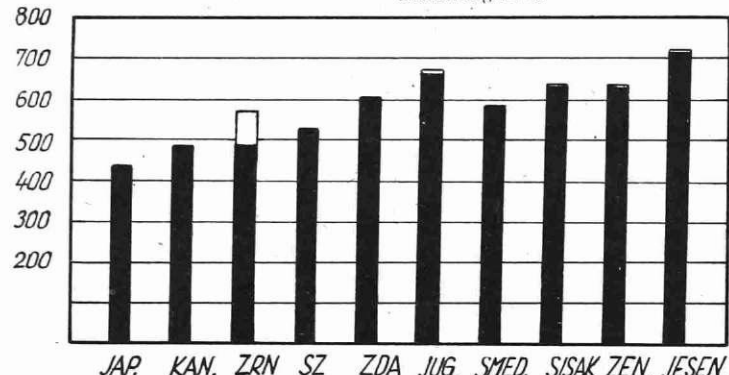
Poraba koksa v svetu in pri nas

Ko primerjamo delo naših plavžev z dosežki v svetu, se sprašujemo, kaj narediti, da bodo naši dosežki enaki dosežkom drugih plavžarjev. Seveda pa pri tem moramo upoštevati vse pogoje, da lahko primerjamo oziroma enačimo tudi uspehe.

V svetu v tem pogledu mnogo naredijo že v rudnikih. S pripravo rude, ki obsega v glavnem koncentriranje (to je izločanje jalovaline iz rud), pri nas pa s pranjem, ki je za limonitne rude primerno, se obogati vsip za plavže, kar pomembno vpliva na večjo storilnost plavžev in na manjšo porabo koksa. Sintranje rud z dodatkom apnenca daje vsip, ki je lažje reduktivni in je zato tudi poraba koksa manjša.

Po predvidevanjih študije Združenih narodov, bo vsip v plavžu v letu 1975 za vse plavže v svetu v povprečju naslednji:

36 % koksove rude	438 kg/t
45 % sintra	486 kg/t
18 % peletov	486 kg/t
1 % predreduciranih peletov	486 kg/t
Ob tem je zanimiva poraba koksa v nekaterih državah, velikih proizvajalcih jekla:	
Japonska	438 kg/t
Kanada	486 kg/t
ZR Nemčija	486 kg/t
in 78 kg/t mazuta	
SSSR	530 kg/t
ZDA	608 kg/t
SFR Jugoslavija	666 kg/t
in 17 kg/t dodatnih goriv.	
Pri vseh državah ni podatkov za dodatna goriva.	

Položaj jugoslovanskih plavžev v pogledu porabe koksa ni na zavidljivem mestu. Pri tem nas seveda zanima vprašanje, kako lahko v naši železnici zmanjšamo porabo koksa?

Plavžarji morajo vedeti, da poleg izboljšanja rude, tudi sami lahko doprinesejo k boljšim uspehom. Po navedbah se da zmanjšati poraba:

ukrep:	manjša poraba na tono grodlja
1 % železa v vsipu več	20
manj 100 kg/t apnenca v vsipu	20—40
večja temperatura zraka za 100 stopinj C.	13
za vsakih 50 kg stružcev/t	30
10 % več aglomerata v vsipu	13
0,5 % manj silicija v grodlju	50
manj % drobnega sintra pod 5 mm	6

Ob podobnih rudah kot jih uporabljajo v drugih plavžih Jugoslavije, v naših plavžih porabimo preveč koksa.

V marcu smo dosegli do sedaj dve največji dnevni proizvodnji 516 in 526 ton. Vendar nismo ves mesec delali z enakim tempom. Tri dni zastaja na plavžu ena, je zmanjšala količino za 750 ton.

Kako delati boljše? Po prejšnjih podatkih imamo še rezerve v: odstotku silicija v grodlju, temperaturi zraka, v delu brez apnenca, v porabi več stružcev, več sintra in manj drobiža v sintru. Rudnik pa mora dati enakomerno in bogatejšo rudo. Plavžarji morajo ugotoviti najboljše pogoje hoda peči in dober hod peči držati daljšo dobo. Če ni toliko grodlja kolikor ga predvidevamo, manjka v jeklarni, manj ga dobi valjarna v vročih blokih in manj je skupne proizvodnje v Železnici.

Pričakujem in upam, da se bodo naši plavžarji letos v primerjavi z jugoslovanskimi plavžarji premaknili višje. Prav bi bilo, da plavžarji presodijo to sami!

dipl. inž. Stanko Čop

V mesecu marcu remontna dela po planu

V operativnem planu je bilo za mesec marec programiranih 28 večdnevni remontov na proizvodnih napravah. Dodatno je bilo med mesecem vnesenih v plan še pet večdnevni remontov. Tako je bilo skupno programiranih 33 večdnevni remontov.

V mesecu marcu smo dokončali remontna dela na 23 proizvodnih napravah, po planu pa z deli nadaljujemo v aprilu na petih remontih. Zaradi podaljšanja remontnih del v aprilu nadaljujemo dela še na štirih agregatih. Ta dela bodo predvidoma gotova v prvih dneh aprila.

Na 23 remontih dokončanih v mesecu marcu, smo vsa predvidena dela dokončali v predvidenih rokih na enajstih remontih, na sedmih remontih smo predvidene roke skrajšali, na petih remontih pa smo predvidene roke prekoračili.

V minulem mesecu smo odložili samo en remont in to na elektroodni liniji I. Skupno skrajšanje na vseh remontih je znašalo 14 dni, skupno podaljšanje pa je bilo 18 dni. Podaljšanje je bilo predvsem zaradi večjega obsega del, kot je bil prvotno določen. Remontna dela na potisni peči pa nismo forsirali zaradi tega, ker peč ni šla takoj po remontu v redno obratovanje.

Enodnevnih remontov je bilo v mesecu marcu programiranih 41, ravno toliko pa tudi izvršenih.

Stane Torkar, referent za remonte

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

Dežurni za vzdrževanje v Železnici

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 8. 4.	KAVČIČ EDO	SEKLOČA PETER
TOREK — 9. 4.	TUMA SLAVKO	LEBAR ALOJZ
SREDA — 10. 4.	GASSER FRANC, dipl. inž.	STARE BRANKO
ČETRTEK — 11. 4.	KORDEŽ FILIP, inž.	KOVAČ JANEZ
PETEK — 12. 4.	KAVČIČ JANEZ	LOGAR IGOR
SOBOTA — 13. 4.	RAVNIK JOŽE	BRUMAT MARTIN
NEDELJA — 14. 4.	TORKAR STANE	VENGAR SREČO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železnici je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 — 18.00 ure
nočni pa od 18.00 — 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 — 18.00 ure
nočni pa od 18.00 — 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

Služba obratne ambulante

od 8. do 13. aprila

Dopoldan dr. Aleksander Rjazancev in dr. Branko Dražić

Popoldan: dr. Branko Čeh

V soboto 13. aprila samo dopoldan dr. Branko Čeh

ZOBNA AMBULANTA

Dopoldan: terapevt Viktor Stražišar

Popoldan terapevt dr. Alojz Smolej

V soboto 13. aprila samo dopoldan terapevt Viktor Stražišar.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi člena 10 pravilnika o delovnih razmerjih in na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja v TOZD VET z dne 15. 3. 1974 dajemo naslednjo

Objava

za prosti delovni mesti v elektro vzdrževanju v TOZD VET

- 6621 U-5 vodja elektro vzdrževanja jeklarne 1 oseba
- 6655 U-5 vodja elektro vzdrževanja Javornik 1 oseba.

POGOJI: za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva:

Ad 1) Visoka šola elektro stroke in 5 let prakse v stroki ali višja šola elektro stroke in 5 let prakse v stroki.

Ad 2) Visoka šola elektro stroke in 5 let prakse v stroki ali višja šola elektro stroke in 5 let prakse v stroki.

Prednost pri izbiri imajo kandidati, ki že sedaj zasedajo delovna mesta v oddelku elektro vzdrževanja.

Prijavo z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je poslati v roku 8 dni na kadrovske sektor železarne Jesenice z oznako »za TOZD VET«.

Na osnovi čl. 10 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice, dajemo naslednjo

Objava

za prosto delovno mesto v nabavni službi:

5244, U-4, referent materialno skladiščne službe, 1 oseba

POGOJI:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva:

— višja šola organizacijske, ekonomske ali tehnične smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali

— srednja šola ekonomske ali tehnične smeri in 10 let delovnih izkušenj.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni poslati na kadrovske sektor.

Dežurni za vzdrževanje v Železnici Jesenice od 8. 4. do vključno 14. 4. 1974

Potok Javornik v novi strugi, ki jo je narekovala gradnja nove hladne valjarne

Gradbišče nove hladne valjarne dobiva vedno večje razsežnosti

Z gradbišča nove hladne valjarne

Za današnjo številko nam je nekaj novic z gradbišča nove hladne valjarne povedal inž. Stanislav Eniko, sodelavec sektorja za novogradnjo.

V mariborsko Metalno smo že poslali prve materiale za jekleno konstrukcijo.

Doslej je bilo na površinskem izkopu odstranjenega že 40.500 kubikov materiala. V petek so potok Javornik preusmerili v novo regulirano strugo, s tem, da so priključki v staro strugo zdaj v delu. S prestatvijo tega potoka je SGP Sava pripravilo teren za ureditev križišča na prestavljeni cesti.

V teh dneh so delavci SGP Gradis že začeli nasipati material za novo dovozno cesto za valjarno Bela na zahodni strani valjarne, ob potoku Javornik. Prišli so tudi že z globinskim izkopom za sendimir valjčno ogrodje in sicer do globine petih metrov pod platiojem, ki ga delajo sedaj. Nekateri poglobitve segajo do osmih in štirinajstih metrov.

Za bivalnico monterjev na Koroški Beli SGP Sava že betonira kletne prostore. V naslednjem tednu bodo pričeli delati energetske kanal pod hladno valjarno za položitev 35 kilovatnega kabla. V bližnji prihodnosti pa bodo sklenili s projektanti pogodbe za projektiranje temeljev naprav.

Jubilanti — 50-letniki

V mesecu aprilu so in bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci:

Jože KUNCIC gradbeno vzdrževanje 2. aprila, Franc RAVNIK profilne valjarne 2. aprila, Stanko PUC VEN 4. aprila, Pavel VUDRIČ splošni sektor 4. aprila, Ivan TUŠAR strojno vzdrževanje 5. aprila, Anton ZUPANC martinarna 9. aprila, Stanko TRATNIK žebeljarna 12. aprila, Stane MENCINGER strojno vzdrževanje 18. aprila, Jože BERČIČ TPD 19. aprila, Rudi ZORKO profilne valjarne 19. aprila, Jože MRAK valjarna žice 20. aprila, Alojz BUČAR livarna 22. aprila, Janez ROPRET valjarna žice 28. aprila.

Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

Samoupravni organi v preteklem tednu

TOZD Hladna predelava

8. seja odbora za kadre in medsebojna razmerja

Predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja v TOZD Hladna predelava Rok Globočnik, je v petek, dne 22. marca sklical 8. redno sejo, za katero je predlagal: pregled sklepov prejšnje seje, obravnavo poročila o gibanju delovne sile za meseca januar in februar, sprejem in razporeditev novih delavcev ter reševanje prošnji.

Kadrovnik Janko Kavalir je poročal odboru o izvrševanju sklepov prejšnje seje, iz katerega je bil razvidno, da so vsi sklepi izvršeni.

Odbor za kadre je vzel na znanje, poročilo o gibanju delovne sile za januar in februar. V tem času je bilo

sprejetih 25 novih delavcev v naslednje obrate: hladna valjarna 5, profilarna 3, jeklovlek 7, žičarna 8 in elektrodni obrat 2.

V tem času je bilo obračunanih 32 in sicer: hladna valjarna 12, profilarna 3, jeklovlek 6, žičarna 6, elektrodni obrat 3 in žebeljarna 2.

Odbor za kadre je potrdil tudi sprejem in razporeditev delavcev, ki so si v mesecih januar in februar pridobili lastnost delavca v združenem delu in obračun delavcev, ki jim je v februarju prenehala lastnost delavca v združenem delu. Skupno je bilo obračunanih 13, od tega sta dva umrla, v JLA so odšli štirje, trije so bili upokojeni, štirje pa izključeni.

Odbor je potrdil premestitve, ki sta jih predlagala obratovodstva žičarne in jeklovleka.

Na seji so obravnavali vlogo obratovodstva hladne valjarne, s katero predlagajo kandidata za zasedbo delovnega mesta »prevzemalca« v skladišču vložka, s čimer je odbor tudi soglašal.

Na koncu seje je odbor obravnaval še prošnje delavcev za premestitev. J. A.

TOZD Talilnice

8. seja odbora za gospodarstvo

Predsednik odbora za gospodarstvo v TOZD Talilnice je 28. marca sklical 8. sejo, na kateri so pregledali sklepe prejšnje seje, sprejeli plan proizvodnje za mesec april, pregledali proizvodne rezultate za mesec februar in marec, obravnavali in sprejeli rebalans finančnega plana za leto 1974 in program dela uprave Slovenskih železarn ter njihovo financiranje.

Pri pregledu sklepov iz prejšnje seje, je odbor ugotovil, da so bili vsi sklepi v redu izvršeni.

Odbor je sprejel proizvodni plan za mesec april za obrate TOZD Talilnice in pri tem ugotovil, da so izgledi, da bo plan dosegljiv v vseh obratih, v kolikor bodo uspehi enaki kot v mesecu marcu in če bodo na razpolago vse potrebne surovine.

Na seji so ugotovili, da so v mesecu februarju vsi talilniški obrati izpolnili mesečni proizvodni plan. V mesecu marcu pa je bila proizvodnja še boljša in dosega družbeni plan. Odbor je izrekel tudi pohvalo obratu plavž, ki je dosegel 16. marca najvišjo dnevno proizvodnjo grodlja 516 ton.

Obravnavali so tudi rebalans plana za leto 1974, z ozirom na

spremenjene cene naših izdelkov in surovin. Odbor je rebalans finančnega plana za leto 1974 potrdil oziroma sprejel po predlogu SEOP.

Odbor je bil mnenja, da so skupne službe Slovenskih železarn zadovoljivo izpolnile svoje naloge in upravičile svoj obstoj. Nadalje se strinja s programom dela SZ in prispevkom deleža, ki odpade na železarno Jesenice.

Iz sredstev investicijskega vzdrževanja je odbor odobril denarna sredstva za popravilo žerjavne proge 50-tonskega žerjava v elektro jeklarni, za popravilo žerjavne proge na plavžu št. 1 nad pripravo žindre in za prestavitve pregrad za skladiščenje glin v obratu samotarni.

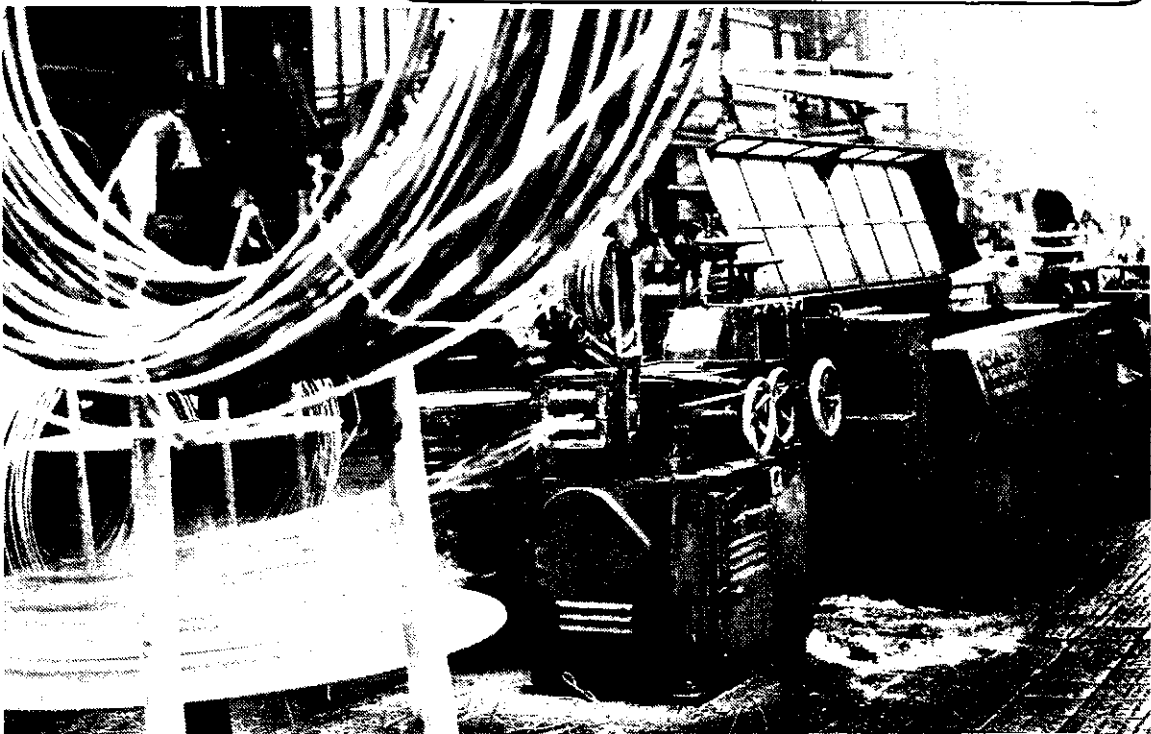
Odbor je tudi ugodno rešil prošnjo balinarskega kluba Jesenice. M. D.

Različna gledanja

Z uveljavitvijo ustavnih dopolnil v Železarni je prišlo do raznih organizacijskih sprememb oziroma do manjših reorganizacij v posameznih službah. Ena izmed teh je bila tudi reorganizacija skupnih služb v TOZD Vzdrževanje, energija in transport. Delavski svet je na dveh sejah razpravljal o organizacijskih oblikah bodočih skupnih služb, ter odločil, da se formira tehnični inšpektorat in reorganizira obstoječo pripravo dela. Izdelani so bili posamezni koncepti z opisom delovnih mest. Osnovni namen vsega tega je bil, dvigniti strokovni nivo teh služb.

Ko smo to obravnavali na samoupravnih delovni skupini, smo soglašali s predloženimi tezami. Ne samo to, šli smo še korak dalje, na nova delovna mesta smo tudi že predlagali posamezne kandidate, seveda smo pri tem gledali, da so ti imeli zahtevano strokovno izobrazbo. Odločili smo se tudi, da za tista delovna mesta, za katera nismo mogli v okviru sedanjih služb dobiti ustreznih ljudi, da ta delovna mesta razpišemo. Razpis je bil tudi že objavljen v Železarni. Na nekatera delovna mesta pa so bili postavljeni že nekateri sodelavci iz drugih TOZD, tem pa so bile dane tudi obljube, da bodo nova delovna mesta zadovoljivo visoko grupirana, odločbe pa bodo dobili takrat, ko bo komisija za kategorizacijo delovnih mest opravila svoje delo oziroma določila grupe.

Popisi delovnih mest in zahteva po strokovni izobrazbi so bili dani komisiji za kategorizacijo delovnih mest. Tu pa se je zataknilo. Komisija je imela drugačno gledanje in je svojo odločitev gradila na ljudeh, ki danes zasedajo ta delovna mesta in je bolj ocenjevala posameznike, kot pa delovna mesta. Menim, da je tako delo komisije nepravilno in zato ni prav nič čudnega, če imamo razne pomanjkljivosti pri postavljanju kategorij za posamezna delovna mesta, ker ocenjujejo ljudi ne pa delovno mesto. Grupo mora narekovati obseg dela, odgovornost, zahtevana strokovna usposobljenost, nikakor pa ne delavec, ki trenutno zaseda neko delovno mesto. Stane Torkar

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

TOZD Talilnice

PLAVŽ — AGLOMERACIJA II — 21. marca se je sestala SDS Golba na aglomeraciji. Ugotavljajo, da je bilo delo v minulih obdobjih uspešno opravljeno. Vseeno bo treba varnemu delu na nekaterih delovnih mestih posvetiti več pozornosti. Omenili so delovna mesta, kjer so vrtljivi deli in prehodi prek transportnih trakov. Znova opozarjajo delavce, da je treba vsako napako takoj javiti delovodju. V objektu številka devetnajst je delovni prostor zelo utesnjen, ker so tam zaposleni tudi delavci iz drugega podjetja, tako da delavec, ki dela na odrejenem mestu svojega dela ne more več varno opraviti. Zahtevajo ustrezne ukrepe. Pripombe so imeli tudi delavci zaposleni pri transportnem traku številka dvajset.

SDS IV pri pečeh je imela sestanek 26. marca. Sestanek so sklicali zato, ker delavci niso zadovoljni z uvedbo enajstega prehoda. Navzočim članom samoupravne delovne skupine so obrazložili, da je bilo to nujno potrebno zaradi nemotenega in varnega obratovanja. Proizvodnja je v porastu in obstoja nevarnost zaradi morebitnega zalitja ali pregoretega vetrih šob. Proizvodnja je večja zaradi uporabe boljšega vložka, ki ima večjo vsebnost železa. Delavci so bili seznanjeni s povečano proizvodnjo grodlja in s tem, da je na plavžu manj zastojev. Za dodatno delo pri enajstem prehodu zahtevajo popravke plačilnih skupin. Obratovodstvu predlagajo, naj SDS obrazloži plan vodenja plavžev.

29. marca je bil izreden sestanek SDS Berlot pri pečeh. Delavci so zahtevali ustrezno pojasnilo ob povečanju obsega dela od 9. marca dalje, ko imajo dnevno po enajst prehodov. Zaradi večjega obsega fizičnega dela, ob večjem številu pre-

bodov ter ob večji proizvodnji zahtevajo kompletiranje posade z delavci, ki bodo ustrezali vsem zahtevam. Pri vsaki peči naj bi dodali po enega topilca, povečali pa naj bi tudi plačilne skupine. Tudi vozači vsipnih voz zahtevajo, da je treba upoštevati povečano fizično in psihično obremenitev, še posebej pri uvedbi zasipanja iz objekta trideset in povečanega števila vsipa za peči.

SDS plavž III je prav tako imela sestanek 27. marca na zahtevo delavcev. Ugotavljajo, da število delavcev pri pečeh v zadnjih dvajsetih letih ni bilo spremenjeno, medtem ko pa so prebodi na pečeh v porastu od nekdanjih sedem na enajst. Delavci sicer razumejo, da je potreben večji obseg dela, toda potrebovali bodo več ljudi, razen tega pa naj bi ustrezno uskladili tudi osebne dohodke. Želijo sestanek z obratovodjem, kjer bi lahko povedali svoje želje in dobili tudi odgovor glede nadaljnega dela pri pečeh.

Organizacija Skupne službe

SEKTOR ZA EKONOMIKO PODJETJA — CENTER ZA OBDELAVO PODATKOV — 18. marca je imela sestanek SDS Soklič. Zahteve in pogoje delovnih mest luknjač in verificirk naj ocenita psiholog in zdravnik ter dasta svoje mnenje o upravičenosti do večjih kategorij. Nadalje zahtevajo, da se v okviru Železarn ali sektorja izdela plan za zaposlitev luknjač in verificirk, ker ne morejo več delati na teh delovnih mestih. SDS Soklič prosi glede obeh zahtev za odgovor oziroma pojasnilo.

TOZD Valjarne

VALJARNA ŽICE — 18. marca je imela sestanek SDS Koren. Iz posredovane informacije je razvidno, da je bil plan v prejšnjem mesecu izpolnjen z 92,5 odstotka, zaradi okvare na gredeh potisne peči. Zato so imeli kar 89 ur zastojev, kar predstavlja 13,3 odstotka obratovalnega časa, sicer so bili s proizvodnjo zadovoljni, izboljšali pa so tudi izpleni.

V nadaljevanju sestanka so razpravljali o higienskih prostorih in imeli tudi nekaj predlogov.

SDS Jurčič je imela sestanek 29. marca. SDS še ni prejela odgovora glede koriščenja dopusta v januarju in februarju.

REKAPITULACIJA DELITVE SKLADA SKUPNE PORABE

Namen	TOZD neposredno	Združeno	Skupaj
1. Regresi za letni dopust	5.500.000	700.000	6.200.000
2. Solidarnostna pomoč		150.000	150.000
3. Jubilejne nagrade	2.700.000		2.700.000
4. Dotacija sindikatu železarne		640.000	640.000
5. Dotacija društvom upokojencev		220.000	220.000
6. Za šport iz naslova patronata		1.610.000	1.610.000
7. Za investicije športno rekreacijskih objektov		819.000	819.000
8. Sredstva odbora za delovne in življenjske pogoje in odbora za splošne zadeve		330.000	330.000
Skupaj:	8.200.000	4.469.000	12.669.000
Nerazporejena sredstva sklada skupne porabe, ki ostanejo TOZD in skupnim službam			1.101.945
Skupaj sklad skupne porabe			13.770.945

REKAPITULACIJA ZDRUŽENIH SREDSTEV IZ OSTANKA DOHODKA ZA LETO 1973

1. Stanovanjska izgradnja	6.000.000 din
2. Investicije v izobraževanje	1.520.000 din
3. Zdravstvena preventiva	649.000 din
Skupaj:	8.169.000 din
Vsa sredstva po predlogu delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev iz ostanka dohodka iz leta 1973	
1. Razdeljeni sklad skupne porabe	12.669.000 din
2. Sklad skupne porabe TOZD in skupnih služb	1.101.945 din
3. Združena sredstva iz ostanka dohodka iz leta 1973	8.169.000 din
Skupaj:	21.949.945 din

8 % prispevek za stanovanjsko izgradnjo in 6.060.420 se združuje iz tekočih sredstev TOZD. V programu so upoštevana za stanovanjsko izgradnjo samo sredstva, ki ostanejo železarni brez 1,5 % za solidarnostni sklad in 1,5 % za obvezno vročanje po samoupravnem sporazumu.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

RTA — KER — Sestanek SDS je bil 18. marca. Na sestanku sta bila prisotna tudi inž. Bešter in tov. Federle iz kadrovskega sektorja. Iz obrazložitve tov. Federle je bilo razvidno, da samoupravni sporazumi in zakonska določila veljajo enako za delavce in uslužbence, oziroma delavce s kvalifikacijsko oznako D in delavce s kvalifikacijsko oznako U. Vsako prikrojavanje določil v korist ene kvalifikacijske skupine je posledica samovolje določenih organov ali posameznikov. Ni izključeno, da se bodo navedena odstopanja nadaljevala tudi po sklenitvi samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih.

TRANSPORT — AVTOMOBILSKI PREVOZI — Sestanek SDS Mali je bil 30. marca. Sestali so se z namenom, da bi se pogovorili o varnosti prevozov. Vodja SDS je obrazložil nekatere podrobnosti iz temeljnega zakona o varnosti o cestnem prometu. Nadalje je voznike opozoril na tehnično brezhibnost vozil, o svetlobnih in signalnih napravah ter o hitrosti prevozov in nakladanju voz. Istočasno so bili vozniki opozorjeni na kazenske določbe. Da bi se sankcijam izognili, je v interesu vseh voznikov, da dosledno upoštevajo temeljni zakon o varnosti cestnega prometa. Na sestanku je bil navzoč tudi varnostni tehnik tov. Koren, ki je govoril o pravilniku o varnosti v Železarni. Voznike je opozoril glede hitrosti v Železarni, tako v obratih ter med posameznimi obrati. Vožnja naj bo bolj počasna, v obratu pa je dovoljena le pet kilometrov na uro. Tov. Koren je še opozoril voznike, kako naj se obnašajo do delavcev in pod žerjavi ter na sankcije, ki so predvidene, če ne bi upoštevali predpisov.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Naloge aktivov ZM v krajevnih skupnostih

Te dni so pri občinski organizaciji ZM Jesenice ustanovili konferenco mladih iz krajevnih skupnosti. Ob tem naj poudarimo nekaj temeljnih nalog mladinskih aktivov v krajevnih skupnostih:

— usklajuje in oblikuje skupna izhodišča in družbene rešitve, ki so odraz interesov mladine,

— spoznava družbene probleme, o njih razpravlja in oblikuje stališča do njih,

— vključuje svoje člane v vse oblike dejavnosti v krajevni skupnosti,

— se povezuje z ostalimi organizacijami in društvi za uresničevanje skupnih ciljev in potreb, predvsem za uveljavitev neposrednih interesov mladih.

V krajevni skupnosti morajo mladi z bojem mnenj oblikovati politična stališča, ki jih lahko uveljavijo v svetu KS in njenih organih. Pri tem je treba predvsem poudariti, da nobena važnejša odločitev v KS ne sme biti sprejeta, ne da bi predhodno do nje mladinski aktiv zavzel določeno stališče. Aktiv mora zavzeti stališče do programa KS, z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami mora skrbeti za razvoj socialistične zavesti pri mladih občanih. Ta zavest mora izhajati iz spoznanja, da bodo mladi in drugi občani svoja življenjska vprašanja uspešno reševali edino sami s svojo samoupravo in politično dejavnostjo. Pomembno vlogo ima aktiv ZM pri volitvah delegatov tako v občinsko skupščino kot v svet KS. Tukaj se mora predvsem boriti za izbor mladih in sposobnih kandidatov za delegate.

Aktiv zveze mladine v krajevni skupnosti mora zavzemati stališča o vseh pomembnih vprašanjih, na prvem mestu pa seveda tistih, ki se neposredno tičejo mladih. To so predvsem prostori za delo aktivov, športna igrišča, organizacija predavanj, izobraževalnih tečajev, kulturnih in plesnih prireditev itd.

Za uspešno reševanje teh vprašanj je najbolj potrebno, da mladi ljudje sodelujejo na zborih volivcev, v svetu KS in v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Aktiv ZM je lahko pobudnik različnih razgovorov in posvetov s predstavniki krajevnih skupnosti ter organizacij o vprašanjih, ki zadevajo mladega človeka. Aktiv kot del samoupravne strukture v KS mora skrbeti za politično vzgojo in krepitev samoupravljalne zavesti pri mladih. To najlažje doseže z neposrednimi akcijami in raznimi vzgojnimi izobraževalnimi oblikami dela.

Danes smo pregledali nekaj najbolj osnovnih nalog aktivov ZM v krajevni skupnosti, v prihodnjih številkah pa bomo pisali še o delovnem programu aktivov, o klubskem življenju ter o različnih možnostih dejavnosti mladih v krajevni skupnosti.

Pripravil: J. R.

Mladi v spomin padlim gornikom

Na praznovanje letošnjega meseca mladosti se pripravljajo tudi člani mladinskega aktivov Dovje — Mojstrana. Dogovorili so se, da bodo 2. maja v Vratih organizirali tekmo-

vanje v veleslalomu pod naslovom Mladi v spomin padlim gornikom. Tekmovanje bo predvidoma izvedeno na plazu v Luknji, pri tehnični izvedbi pa bodo mladim priskočili na pomoč člani domačega smučarskega društva.

S tem tekmovanjem želijo člani mladinskega aktivov počastiti spomin številnim padlim gornikom v triglavskega pogorja, med katerimi je bilo največ mladih. Udeleženci tekmovanja se bodo zbrali v Vratih že prvega maja zvečer, kjer bo taborni ogenj s kulturnim programom. Naslednji dan bo dopoldan tekmovanje, za tem razglasitev rezultatov in tovariško srečanje.

Omenimo naj še, da bo majski veleslalom presegel občinske meje, saj mladi v Mojstrani in na Dovjem nameravajo poleg aktivov ZM iz naše občine povabiti na tekmovanje tudi aktivne iz drugih krajev Slovenije. S tem želijo predvsem navezati stike z ostalimi slovenskimi mladinci, hkrati pa jim nuditi prijetne prvomajske praznike na snegu.

J. R.

Kratke vesti

Mladinski aktiv so se v zelo velikem številu odzvali tekmovanju za najbolje urejeno volišče, ki ga je organizirala občinska konferenca ZM. Mladi tako v delovnih organizacijah kot v krajevnih skupnostih in šolah so poskrbeli, da so volitve na lepo urejenih voliščih potekale svečano. V delovnih organizacijah je bilo najlepše volišče v obratu Planike v Zabrznici, ki so ga okrasili in uredili člani tamkajšnjega mladinskega aktivov. Ker komisija, ki je ocenjevala volišča, še ni končala z delom, bomo podrobne rezultate objavili v prihodnjem tednu.

Člani aktivov mladih delavcev v Zarji so na zadnjem sestanku največ govorili o neaktivnosti v preteklih mesecih, poleg tega so se s predstavniki samoupravnih organov dogovorili za tesnejše sodelovanje ter pripravili nov delovni program. Zamenjali so tudi neaktivne člane in za novega predsednika izvolili Vlasto Kozlevčar.

J. R.

Tekmovanje v odbojki

Najbolj delovna konferenca ZMS med TOZD Železarne, je prav gotovo v TOZD Hladna predelava. Njena komisija za šport in rekreacijo skrbi, da se zblizujejo mladi v TOZD in izven nje. Razen tega s tem spodbujajo rekreacijo kot dnevno potrebo mladih.

Tako so v soboto, 24. marca, pripravili tekmovanje mladih v odbojki, na katerem so sodelovali mladi iz samskega doma Plavž, valjarske žice in organizatorja TOZD Hladna predelava. Srečanje je potekalo v prijateljskem vzdušju in borbeno.

REZULTATI:

TOZD Hladna predelava : valjarska žica 3:0; TOZD Hladna predelava : samski dom Plavž 3:0; samski dom Plavž : valjarska žica 3:1.

Končni vrstni red 1. TOZD Hladna predelava, 2. samski dom Plavž, 3. valjarska žica.

Pokal je tako prejela mladinska ekipa TOZD Hladna predelava. Mladi so si za slovo obljubili, da se bodo še srečali na podobnih tekmovanjih.

LaSo

Pomoč tabornikov pri volitvah

V volilnih dneh v naši občini, so tudi taborniki prispevali svoj delež in opravili veliko delo. Taborniki s Plavža, ki so združeni v komaj nekaj mesecev stari četni Pod Golico, so v predvolilnih dnevih raznosili prek poldrugi tisoč vabil. V soboto, 30. marca, pa so se zbrali ob deveti uri zjutraj in začeli z organiziranim delom. Bilo jih je sedemnajst, razdelili so se v več skupin, ki so imele vsaka svojo nalogo.

V bližnjih gozdovih so si oskrbeli zelenje, poiskali okrasne rože, največ težav pa je bilo s pomanjkanjem zastav. Delali so ves dan in okrasili vseh šest volišč na Plavžu. To so bili predvsem sami mladi ljudje, ki še niso dosegli polnoletnosti. S tem so nedvomno dokazali svojo zrelost ter spoštovanje do staršev in ostalih občanov, ki so naslednji dan opravljali v teh prostorih državljansko dolžnost.

Ta akcija tabornikov čete Pod Golico je ponoven dokaz, da mladi ljudje radi delajo pod vodstvom starejših, če jih znajo pravilno usmeriti. Z delom so izkazali svojo pripravljenost.

Taborniki na Plavžu pa ne bodo ostali le pri tem. V načrtu imajo izpite znotraj organizacije. Formirali bodo tekmovalne ekipe. V okolici blokov, kjer stanujejo, imajo v programu pospraviti smeti in drugo. Seveda ob tem tudi upajo, da jih bodo zapazile ostale organizacije in jim pomagale pri njihovem delu, tako moralno kot materialno.

Iz tega lahko vidimo, kakšne moči se skrivajo med najmlajšimi, kakšne rezerve, ki bi jih z organiziranim in vzgojnim delom lahko oživel v korist vseh.

J.

BRUCOVANJE

Klub jeseniških študentov prireja v soboto, 6. aprila 1974 ob 20. uri v zgornjih prostorih Kazine

ŠTUDENTSKO BRUCOVANJE

igra ansambel RIVALI. Na brucovanje vabijo jeseniški študentje.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

NAVADNI BRIN (JUNIPERUS COMMUNIS).

Spada v družino cipresovk. Vedno zelen, do več metrov visok, pokončen grm. Listi so igličasti, bodeči, nad 1 cm dolgi in štrleči. Plodovi (brinove jagode) so modri, jagodasti mesnati storži. Raste v gozdovih in na kamnitih pobočjih od nižin do subalpskega pasu, predvsem na Krasu, pa tudi drugod po Sloveniji.

Spomladi trgamo mlade, svetlo zelene, v tem letu zrasle poganjke. Iz njih kuhamo čaj ali pa pripravljamo okusno in z vitamini bogato pijačo. Pripravimo jo tako: poganjke damo najprej za 2—3 minute v vrelo vodo, da raztopimo vošeni sloj in odstranimo smolo. Nato jih ocedimo, stisnemo in damo v posodo ter prelujemo s trikrat toliko hladne vode. Po 1—2 urah jih precedimo in dobljeno tekočino osladkamo. Poleg vršičkov uporabljamo tudi brinove jagode in sicer za začimbo.

Navadni brin lahko nepoučen nabiralec zamenja s smrdljivim brinom (JUNIPERUS SABINA), ki vsebuje pekoče in izredno strupeno eterično olje. Od navadnega brina se smrdljivi brin loči po tem, da je pritriljav in močno razrasel grm, katerega listi so luskastrasti (ne igličasti!).

BELA JELKA (ABIES ALBA).

Spada v družino iglavcev. Vedno zeleno drevo z igličastimi listi. Raste v iglastih in mešanih gozdovih pretežno v montanskem pasu po vsej Sloveniji, posebej pogostna je na Notranjskem. Iglice povsem mladih poganjkov uporabljamo za čaje, pa tudi za vitaminske napitke, ki jih pripravimo na enak način kot pri navadnem brinu. Podobno uporabljamo tudi iglice mladih poganjkov naslednjih iglavcev: navadne smreke, rdeči bor, ruševje in črni bor.

NAVADNA ČESNOVKA (ALLIARIA OFFICINALIS).

Dvoletna zelnata rastlina s pokončnim, do 100 cm visokim stebлом. Razširjena je po vsej Sloveniji in raste predvsem v logih in med grmovjem, pa tudi po listnatih, redkeje mešanih gozdovih, vse do višine 1200 metrov.

Mlade rastline, vršičke in liste nabiramo od aprila do junija, poznejše sočne poganjke pa vse do jeseni. Uporabljamo jih kot dodatek drugi divji zelenjavi za juhe, prikuhe in pireje. Drobno zrezane jemo v solati namesto česna. Ker so neškodljivi, jih lahko uporabljamo v neomejenih količinah in tam, kjer raste česnovka v večjih množinah, lahko v eni uri nabereimo do 3 kg užitenih rastlinskih delov. Semena česnove uporabljamo kot začimbo namesto gorčice.

BELA HOMULICA (SEDUM ALBUM).

Zelnata trajnica, katere sočni in mesnati listi so drobni, valjasti in travnatno zelene barve. Rastlina zraste do višine 10 cm. Beli ali rožnati cvetovi imajo na hrbtni strani komaj opazno rdečo proggo. Cvetijo od junija do avgusta. Rastlina je dokaj pogostna na kamnitih tleh subalpskega pasu. Zasedimo jo na gruču, pa tudi na pustih travnikih in celo v gozdu, večinoma v precejšnjih količinah. Sočne vršičke stebel z listi vred uporabljamo za solate ali za juhe in prikuhe. Ker je bela homulica neškodljiva, jo lahko uporabljamo v neomejenih količinah.

ALPSKO GROZDIČJE (RIBES ALPINUM).

Spada v družino kosmuljev, je pokončen grm z rumenimi cvetovi, ki preraste v mnogocvetne grozde. Plodovi so bleščeče rdeče jagode. Raste v gorskih gozdovih in med ruševjem. Plodovi, ki dozorejo jeseni, vsebujejo precej vitamina C in so kislastokatega, nekoliko trpklega okusa. Uživamo jih kot divje sadje.

SKALNO GROZDIČJE (RIBES PETRAEUM).

Po obliki spominja na alpsko grozdičje. Raste med rušjem v Savinjskih Alpah in Karavankah, najdemo ga tudi na Notranjskem Snežniku. Uporabljamo ga kot alpsko grozdičje.

KOSMULJA (RIBES UVA CRISPA)

Pokončen grm, visok 100 do 200 cm, z gosto razraslimi vejicami, s tri do pet delnimi listi in številnimi bodicami. Raste v gozdovih in na grmovnatih pobočjih predvsem v območju Alp, pa tudi v Trnovskem gozdu, na Vremščici in Slavniku. Plodovi vsebujejo precej sladkorja in vitaminov A in C. Kosmulje jemo presne ali pa predelane v marmelade in želeje.

BRESTOVOLISTNA SRAČICA (FILIPENDULA ELMARIA)

Večletna zelnata rastlina, visoka do 100 cm. Listi so pernatodeljeni v številne krpe. Razširjena je po vsej Sloveniji in raste na vlažnih travnikih in bregovih voda, na močvirnih tleh in okrog barij, pogosto v velikih skupinah.

Užitni so mladi listi, ki pa jih zaradi precej močnega duha uporabljamo večinoma le kot dodatek drugi divji zelenjavi. V eni uri lahko nabereimo do 3 kg listov. Brestovolistne sračice ne moremo zamenjati z nobeno škodljivo rastlino. Cvete junija in julija z rumenkasto belimi cvetovi.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Lenin o marksizmu in filozofiji

(Iz posebne izdaje Teoretične priloge komunista)

Trije izvori in trije sestavni deli marksizma

Da bi to še bolj očitno ponazoril, bom vzel primer. O upornikih in revolucionarjih južne Kitajske ne vem (razen dveh, treh člankov Sun Yat Sena ter nekaj knjig in časopisnih člankov, ki sem jih bral pred davnimi leti) skoraj nič. Če so tam upori, je tam po vsej priliki tudi spor med Kitajcem št. 1, ki pravi, da je vstaja proizvod silno zaostrenega razrednega boja, ki je zajel ves narod, in Kitajcem št. 2, ki pravi, da je vstaja umetnost. Teze, podobne Buharinovim, lahko napišem, ne da bi o tem vedel kaj več: »Z ene strani... z druge strani«. Prvi je premalo upošteval »pomen« umetnosti, drugi »pomen« zaostrit-

itd. To bi bil neživljenjski in nevsebinski eklekticizem, ker ni konkretnega proučevanja danega spora, danega vprašanja, danega obravnavanja tega vprašanja itd.

Sindikati so z ene strani šola, z druge — aparat, s tretje — organizacija delovnega ljudstva, s četrte — organizacija skoraj

samo industrijskih delavcev, s pete — organizacija po panogah proizvodnje itd. itd. O kakšni utemeljitvi, o kakšni samostojni analizi, ki bi z njo dokazal, zakaj je potrebno vzeti prvi dve »strani« vprašanja ali predmeta, ne pa tretjo, četrto, peto itd. — o tem ni pri Buharinu niti sledu. In zato so teze Buharinove skupine zgolj eklektične, prazen nič. Buharin zastavlja vse vprašanje odnosa med »solo« in »aparatom« v osnovi napačno, eklektično.

1. Glej knjigo »Orisi filozofije marksizma« Bogdanova in Bazarova itd. Tu ni mesto, da bi se podrobneje spuščali v to knjigo. Zato se moram za zdaj omejiti na pojasnilo, da bom v kratkem pokazal v vrsti člankov ali v posebnih brošurah, da vse kar je v tekstu rečeno o neokantovskih revizionistih v bistvu velja tudi za te »nove« neohumistične in neoberkeleyanske revizioniste. (Lenin je kmalu izdal

Ocena rezultatov združenega podjetja Slovenskih železarn

(Nadaljevanje z 2. strani)

z enakim upoštevanjem izvedene. Kolegiji so dostikrat naknadno sprejemali drugačna stališča. Praksa je s tem dokazala, da je potrebno široko dogovarjanje in dokazovanje koristi vsake organizacije združenega dela posebej in SZ kot celote.

Slovenske železarne so v tem času uspele zainteresirati zunanje skupnosti za sodelovanje in povezovanje. Kot rezultat teh akcij je med ostalimi tudi integracija predelovalcev železa v SZ. Znana so tudi prizadevanja ZPSZ za širše integracijske procese in povezavo SZ s celotno metalno predelovalno industrijo. Svoj doprinos imajo Slovenske železarne tudi pri vertikalnem povezovanju predelovalne industrije s posameznimi železarnami. Zaradi različnosti ekonomskih interesov je realizacija teh akcij postopna in doslej je le v daljšem časovnem obdobju. Da bi pospešili delo na tem področju, je v okviru Skupnih služb SZ organizirana posebna strokovna služba za finalizacijo.

S stopnjo povezanosti in razvijanja enotnega sistema organizacije ne moremo biti zadovoljni. Spodletela je zadolžitev, da se pri organiziranosti železarn dogovarjajo in poslužujejo enotnega koncepta — enotne organizacije. V ta namen so bile angažirane celo tuje institucije in posamezni strokovnjaki (IKO, OECD). Rezultat je bil nasproten. Železarne so se posluževale različnih inozemskih in domačih konsultantskih institucij in s tem razdvajale organizacijo. Uspeha ni tudi izpeljava dogovorjene skupne naloge po uvedbi enotnega sistema informacij, ki bi vpeljal medsebojno seznanjanje in omogočal enoten vpogled v notranje stanje SZ.

Za nerealizacijo nalog s področja organiziranosti in koordiniranosti skupnih nastopov je kriva tudi premajhna kreativna sposobnost direktorja, predvsem pri izdelavi potrebnega gradiva in argumentov za posamezne naloge. Saj se danes ni zasedeno delovno mesto organizatorja poslovanja. Do večjega sodelovanja pa je prišlo po sprejetju ustavnih dopolnil. Doseženi so določeni rezultati na področju kadrovske politike in samoupravnih aktov, ki urejajo medsebojne odnose, delitev dohodka in OD.

Direkcija oz. strokovne službe ZPSZ so pod opisanimi pogoji izpolnjevale sklepe DS in poslovnega odbora. Pod kakšnimi pogoji je delal DS in s kakšnimi vse težavami se je srečeval, pa je navedeno v Uvodu.

DS in družbeno politične organizacije so si prizadevali pritegniti v organizirano sodelovanje za poglobljanje integracije tudi delavce-sportnike in člane ZB. Tako je vsako leto organiziranih več športnih srečanj. Lansko leto pa je bil prvič organizirano srečanje borcev-delavcev, ki se je spremenilo v močno politično manifestacijo sodelovanja borcev-delavcev na realizaciji programa SZ. Ta srečanja bodo vsako leto.

OCENA DELA DIREKTORJA ZPSZ

Pri doseženih rezultatih združitve slovenskih železarn je težko oceniti neposredno vlogo generalnega direktorja. Opisani rezultati, doseženi uspehi in neuspehi ZPSZ so najboljša — čeprav nepopolna — ocena dela generalnega direktorja. Poznana je, da je ves čas uspešno opravljal funkcijo predstavnika SZ izven SZ tako v družbeno političnih skupnostih, republiški in zvezni upravi, v združenjih, bankah, gospodarskih organizacijah in Gospodarski zbornici.

Poleg nastopanja v skupščini SRS, republiškem rezervnem skladu in v Ljubljanski banki, ki je osrednji razvojni denarni zavod, je s poročili in članki v javnosti — časopisih, revijah in RTV — stalno pomagal kreirati pravilno stališče do obstoja in razvoja slovenskega železarstva. Toda kljub temu da je zadržal ugled in zaupanje v delovnih skupnostih železarn, ni uspel izvršiti vseh, po pogodbi zasnovanih nalog, kar je razvidno iz ocene dela direktorja.

Generalni direktor združenega podjetja se je po formiranju ZPSZ znašel pred skoraj nerešljivimi kadrovskega problema. Železarne niso dodelile direktorju ustreznih kadrov, zato se je moral posluževati teamov direktorjev, ki so bili s svojimi sektorskimi službami izvajalci dogovorov.

Ker so različni ekonomski položaji posameznih železarn povzročali tudi različne interese, je generalni direktor opravljal izredno pomembno in delikatno nalogo usklajevalca različnih stališč. To mu dostikrat ni uspelo, zato je tudi prihajalo do poznejšega anuliranja že sprejetih sklepov in stališč.

Generalni direktor je le delno uspel, ko si je preko samoupravnih organov, vodstev in strokovnih teamov prizadeval, da bi poleg proizvodno ekonomskega napredovanja lastne delovne organizacije svoj položaj izboljšala tudi družabnika. Poskus, da bi to dosegli z vpeljavo delnega medsebojnega tveganja za združevanjem enega dela poslovnega sklada, kot je to izpeljano v poslovnih bankah, ni uspel. Vzrok za to je bil v finančnem položaju železarn. Predlog združevanja sredstev je bil zavrnjen, razen na Jesenicah, z utemeljitvijo, da ni osnovan na konkretnem programu porabe predvidenih združenih sredstev. Vprašanje pa je, ali je bilo možno tak program sestaviti, ker se železarne niso držale niti sklepa, da bo DS ZPSZ sklepal o vseh investicijah v železarnah, temveč so v pretežni večini primerov neodvisno in samostojno odločale tudi v primerih uvajanja nove proizvodnje, DS pa je sklepal o vseh večjih investicijah in najemanju kreditov.

Uspešno pa je združevanje odstopljenega državnega kapitala in s skupnimi naložbami v Železarni Store, s čimer je bil dosežen prvi poskus

skupnega tveganja in oblikovanja enotnega interesa, da ta železarna uspe. V vsebini dela SZ pa je s tem aktom bil dosežen pomemben preokret. Tudi v bodoče bomo morali v tej smeri delovati. Potrebno bo mnogo več delati na združevanju dela in delitvi rezultatov dela na osnovi prispevka v ustvarjenem dohodku ter manj govoriti in razmišljati o združevanju kapitala, ker nas take akcije največkrat pripeljejo do nesoglasij in do stanja, da se podjetniško-lastniško obnašamo.

ZAKLJUČEK

Ob zaključku ocene se nam vsiljuje ugotovitev, da smo se vsi premalo zavedali, da združitev dela in sredstev ne pomeni le pravice in koristi, temveč tudi dolžnosti in obveznosti. V oceni naštetih rezultatov, predvsem vzroki neuspehov zgovorno dokazujejo, da smo se premalo zavedali svojih dolžnosti in odgovornosti za posledice neizvrševanja sprejetih obvez in sklepov, zaradi tega tudi ne beležimo večjih rezultatov v SZ.

Ugotavljamo tudi, da je Zveza komunistov delala vsa štiri leta nazaj premalo organizirano in nedovoljno medsebojno povezano in da smo tudi komunisti večkrat imeli različna mnenja in stališča do istih vprašanj. Konkreten primer je odnos do združevanja dela poslovnega sklada. Večja aktivnost ZK in to organizirano, nastopi v lanskem letu, predvsem v pripravi, obravnavi in sprejetju samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne Ljubljana. Znano je, da je prav prispevek ZK in sindikata dal realnejšo vsebino sporazuma v smeri nadaljnjega poglobljanja integracijskih vezi. V prihodnosti, zlasti sedaj, ko je po podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju v Slovenske železarne število delovnih organizacij povečano, bo potrebna večja aktivnost družbeno političnih organizacij, predvsem ZK znotraj celotne sestavljene organizacije združenega dela. Zveza komunistov bo morala delovati na usposabljanju svojih članov v tem smislu, da bodo samostojno in suvereno razpravljali, zavzemali stališča in sprejemali sklepe, ki bodo vsebinsko usklajeni, ne oziraje se, kaj posamezna direktorja ali direktor o teh stališčih in sklepih misli. Zaradi tega bo potrebno sproti ugotavljati sproti ugotavljanje sproti ugotavljanje programa in politike ZK in odkrivanje ovir na poti večje vzajemnosti ter odpravljati drobne probleme, ki dostikrat dobijo politični prizvok. Sproti bo treba spodbujati in obravnavati kritiko, ki je usmerjena na delo in moralne kvalitete vodstvenih delavcev direktorja ter ugotavljati ali je ta kritika objektivna in če vsebuje zahtevo za učinkovitejšo in plodnejšo delo SZ.

Optimalnost poslovnih dosežkov in zadovoljevanje potreb delavcev celotne sestavljene organizacije bo moralo biti osnovno vodilo dela organizacije Zveze komunistov SZ.

Sodelavci elektrotehnične sekcije so se poslovali od svojega dolgoletnega sodelavca Toneta Režeka, ki je odšel v zaslužni pokoj

Novice iz sindikalnih organizacij

SAMOTARNA

V četrtek, 21. marca, je bila v Samotarni 10. seja sindikalnega odbora. Na seji so analizirali potek glasovanja o samoupravnem sporazumu v posameznih oddelkih samotarne. Iz opravičenih razlogov samoupravnega sporazuma ni podpisalo pet delavcev. V nadaljevanju seje so pregledali sklepe sprejete na izredni seji delavskega sveta TOZD Talilnice, nekateri so obravnavali predlagano dopolnila k statutu TOZD Talilnice. Sledila je informacija o izvolitvi tovariša Emila Baumana iz elektrotehnične sekcije za predsednika komisije za delovno varnost pri DS TOZD Talilnice. Člani odbora so se strinjali tudi s predlogom, da bi od dvajseti določen znesek pri delitvi dohodkov za organizacijo izletov. Seznanjeni so bili še z okrožnico, ki obravnava oddihe in regrese v letu 1974. Brezplačno letovanje bodo tudi letos odobrili socialno šibkim članom kolektiva.

ŽEBLJARNA

V petek, 22. marca, so imeli v žebljarni delovno konferenco sindikata, katere se je udeležilo 53 odstotkov vseh zaposlenih delavcev. Predsednik sindikalnega odbora tov. Žemva je v uvodni besedi spregovoril o položaju pri nas in v svetu. V nadaljevanju konference pa je govoril o reorganizaciji sindikata. Na delovni konferenci so poslušali poročilo obratovodstva o opravljenem delu v letu 1973. Poročilo o proizvodni problematiki je posredoval asistent tov. Stenovec in povedal, da je bil plan pri žičnikih izpolnjen s 94 odstotki, pri sekancu s 60,6 odstotka in pri bodoči žici 113 odstotki. Izplen pri žičnikih je bil slabši kot v letu 1972, vzroke pa je treba iskati pri žici, ki so jo dobivali iz Zenice in je bila teža kolobarjev trikrat manjša kot pri domačih. Izplen pri bodoči žici je bil v primerjavi z letom 1972 boljši za 0,17 odstotka. Bistvenih pripomb k predvideni reorganizaciji sindikata niso imeli, pač pa je bilo postavljenih več vprašanj v zvezi s poročilom obratovodstva. Zanimajo jih tudi, kako je z beneficiranjem delovnega staža, ker se nimajo odgovora na posredovano zahtevo.

STRUGARNA VALJEV

V ponedeljek, 25. marca, je bila v strugarni valjev delovna konferenca sindikata. Navzočih je bilo 35 članov kolektiva. O zunanjem in notranjem položaju je povedal nekaj misli predsednik sindikalnega odbora tov. Languš. Nato so sledila poročila članov odbora. V razpravi je bil posredovan predlog, naj bi nagradili najbolj vestne udeležence medobratnih tekmovalij in športnega referenta, ker je svoje delo vestno opravil. Predlagano je bilo, naj bi v prihodnje sproti obravnavali proizvodno problematiko, ki naj bi jo posredoval obratovodja. Le tako bo sindikalni odbor lahko posredoval pripombe in predloge in aktivno vplival na dogajanje v obratu. Uredili so še nekaj kadrovskega vprašanja in sprejeli sklepe, v katerih se zavzemajo za izboljšanje kakovosti dela, za boljše izkoriščanje delovnega časa in strojev. V strugarni valjev bo treba izboljšati ukrepe za varno delo in jih dosledno izpolnjevati. Želijo tudi tesnejšo povezavo med sindikalno organizacijo in obratovodstvom. Zaželeno je tudi tesnejša povezava obeh samoupravnih delovnih skupin v obratu.

RAZISKOVALNI ODDELEK

Na deseti seji sindikalnega odbora, ki je bila 25. marca, so kritično analizirali delovno konferenco

osnovne organizacije sindikata. Beseda je tekla o podelitvi brezplačnega mesta za letovanje na morju. Strinjali so se s predlogom, da bodo brezplačno letovanje odobrili sodelavcu Ženu. Pogovarjali so se tudi o organizaciji dvodnevnega izleta. Sindikalni odbor je dokončno seznanjen, da je priključeno tudi energetsko gospodarstvo. Dogovorili so se, da bodo skupni sestanki celotnega kolektiva RO in energetskega gospodarstva v čitalnici RO. Odbor meni, da bi zaradi boljše medsebojne spoznavanja obeh kolektivov organizirali skupni piknik, referent za šport pa je predlagal, naj bi se sodelavci iz obeh oddelkov aktivno vključili v športne dejavnosti. Sindikalni odbor je bil tudi seznanjen s predlogom tovarniške konference sindikata o povečanju regresa za letne oddihe.

Uresničevanje programa ideološke vzgoje članov ZK v Železarni

V okviru programa dela skupine za ideološko-kadrovska vprašanja, je svet Zveze komunistov Železarn 27. marca pripravil pol-dnevni seminar za sekretarje osnovnih organizacij in člane predavateljskega aktiva. O medsebojnih odnosih in komuniciranju med sodelavci, je govoril in vodil razpravo dipl. psiholog Saša Micki, strokovni sodelavec republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Izredno zanimivemu predavanju je sledila živahna razprava. Temu seminarju bosta sledila še dva poldnevna seminarja. B.

Železarski globus

SAUDSKA ARABIJA

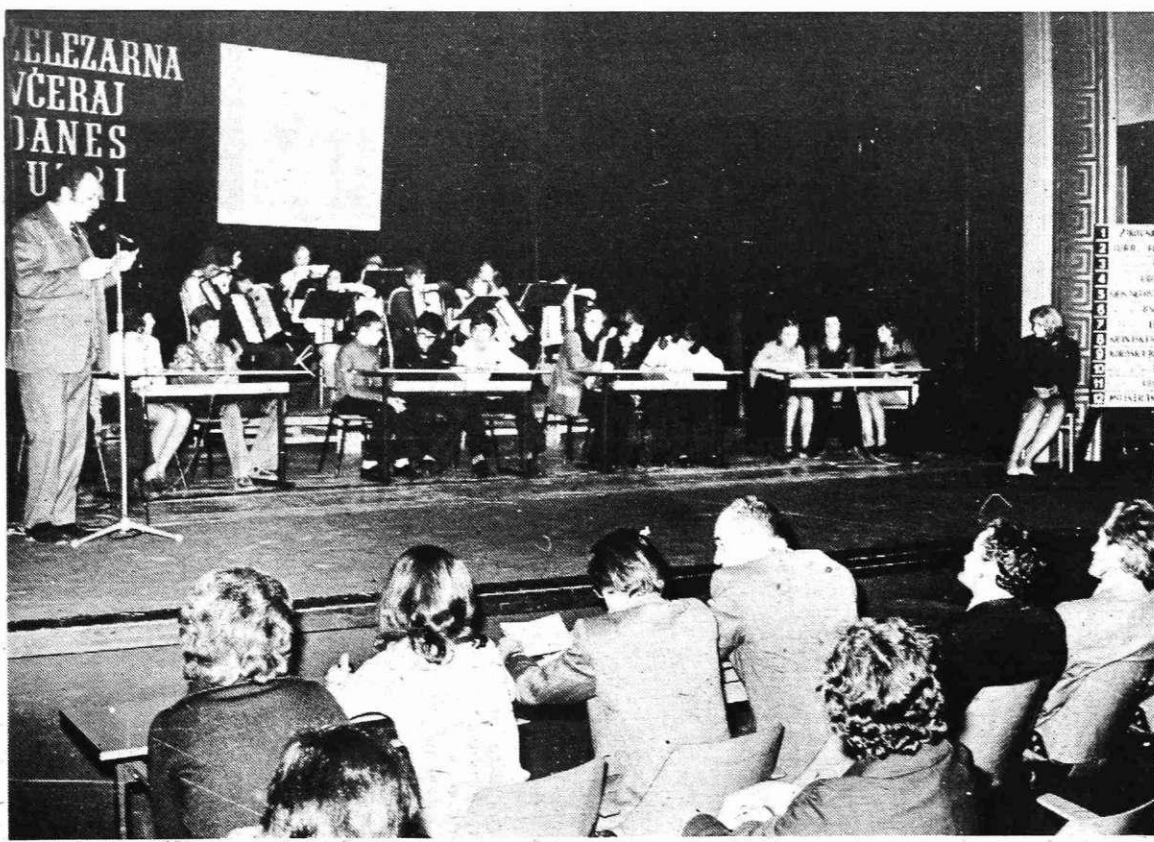
Japonski družbi Sumitomo Metal in Nippon Steel Corp. bosta v sodelovanju z domačimi družbami gradili novo železarno v Saudski Arabiji. V tej državi pa bodo pričeli tudi z gradnjo nove integralne železarne, pri kateri bosta s finančno in tehnično pomočjo sodelovali ameriška družba Marcona in japonska družba Sumitomo Metal.

ZDA

Ob koncu decembra 1973 je tedenska proizvodnja surovega jekla v ZDA padla za 2,1 %. Tako so ob koncu decembra proizvedli 2,51 milijon surovega jekla, teden dni prej pa 2,57 milijon. V primerjavi s istim obdobjem v letu 1972, pa je tedenska proizvodnja narasla za približno 13 %.

IRAN

Iranska železarska družba Iranian Steel Industries, bo s pomočjo nekaterih tujih železarskih družb pričela graditi železarno, v kateri bodo kot postopek uporabljali direktno redukcijo železove rude. V električnih pečeh bodo železno gobo predelali v surovo železo. Železarno bodo zgradili v kraju Isfahan, letna proizvodna zmogljivost pa bo milijon ton železove gobe. Nova železarna bo pričela obratovati v letu 1976.

Iz letošnjega tekmovanja ekip osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine v znanju o železarstvu in železarni

TVD Partizan, ki vključuje v redno telesno vadbo veliko število otrok, je uredil ogrevanje doma, ki je bilo nujno potrebno. Za poravnane vseh stroškov dolguje še 40.000 din, ki jih iz rednih dohodkov ne more kriti oziroma bi bila vsaka njegova aktivnost s tem onemogočena, kar pa ni dopustno.

Za minimalne stroške 20.000 din bi športni delavci Jesenic uredili TRIM stezo, ki bi bila funkcionalno povezana s kopališčem.

Gimnazija želi urediti odprto športno igrišče za gimnazijo, ki bo služilo dijakom za telesno kulturo in občanom iz bližnje okolice v določenih urah za rekreacijo.

Smučarsko društvo je demontiralo in ustrezno preuredilo staro žičnico Črni vrh, da bi v neposredni bližini Jesenic omogočilo s 300 m dolgo in kapacitete 600—700 oseb na uro množično zimsko rekreacijo. Poleg pomoči, ki so jo prejeli od ostalih delovnih organizacij Jesenic potrebujejo še 134.000 din.

Vsa tri društva masovno vključujejo mladino, od tega otroke delavcev železarne v zelo velikem številu. Zato so bila že doslej deležna v železarni posebne pozornosti in pomoči. Zaradi pomoči, ki jo dobivajo v železarni, omogočajo delavcem železarne bivanje v njihovih taborih pod zelo ugodnimi pogoji. Ker naši počitniški domovi v sezoni nimajo dovolj kapacitet, s tem posredno omogočamo večjemu številu delavcev železarne letni oddih ob morju.

V okviru prizadevanj za tesnejše povezovanje s krajevnimi skupnostmi, kjer prebiva večje število v delovni organizaciji zaposlenih delavcev tudi izven občine Jesenice menimo, da je upravičeno v letu 1974 pomagati s 40.000 din TVD Partizan Gorje. Za obnovo njihovega doma so že vložili 300.000 din, potrebujejo pa še 568.536 din, ki jih želijo zbrati od podjetij, kjer so zaposleni občani Gorij.

Planinsko društvo Jesenice prosi za pomoč za delo markacijskega odseka 10.000 din. Poleg tega prosi za pomoč pri obnovi koč pri izviru Soče. Menimo, da je glede na množično obiskovanje gora železarjev pomoč markacijskemu odseku upravičena, medtem ko pri obnovi koč pri izviru Soče ne bi mogli sodelovati, ker predlagamo pristop h konzorciju za izgradnjo Alpsko turističnega centra Kranjska gora—Vršč.

V občini Jesenice je bil v letu 1973 osnovan konzorcij za izgradnjo Alpskega turističnega centra Kranjska gora—Vršč. To je sistem smučišč in žičnic ter spremljajočih objektov, ki bi omogočal zimsko in letno visokogorsko rekreacijo. Najmanjši pristopni delež za pridobitev pravice soupravljanja je 100.000 din.

Vsakih 100.000 din pomeni v upravnem organu konzorcija en glas. Doslej je podpisalo 16 delovnih organizacij 35 deležev. Predlagamo, da se železarna vključi v konzorcij s tremi deleži (300.000 din). Če se delovne skupine s predlaganim programom skih

sredstev za športno in rekreativno dejavnost strinjajo, predlagamo, da sprejmejo naslednji sklep:

TOZD in skupne službe v letu 1974 za investicije na področju športne in rekreativne dejavnosti namensko združujejo iz sklada skupne porabe 819.000 din po predloženem programu in sicer:

TOZD Talilnice	819.000 : 6.145	133	133 x 1.065	141.645
TOZD Valjarne			133 x 940	125.020
TOZD HI. predelava			133 x 1.154	153.482
TOZD VET			133 x 1.841	244.853
Org. skupne službe			133 x 1.145	152.285
Skupaj:				817.285

O izvajanju programa bo DS TOZD in skupni služb poročal odbor za delovne in življenjske pogoje DS Železarne.

11. Namenska sredstva za reševanje manjših vlog odboru za delovne in življenjske pogoje ter odboru za splošne zadeve

Ker je s tem programom nemogoče predvideti vse skupne potrebe in reševanje manjših vlog za pomoč društev in organizacij, ki jih bo potrebno reševati preko celega leta, predlagamo, da se določena sredstva namensko združijo in zadolži odbor za delovne in življenjske pogoje in odbor za splošne zadeve, da v skladu z načeli tega programa rešujeta konkretne vloge. Odboroma bi posredovali vse vloge, ki v tem programu niso upoštevane. Take vloge so:

	Namen	Višina pomoči
1. Mladinski aktiv Javornik — Kor. Bela	za opremo družbenega prostora	14.000 din
2. KUD »Jaka Robič« Mojstrana	obnova doma kulture na Dovjem	ni opredeljeno
3. Kegljaki na ledu	za 25. jubilejno evropsko prvenstvo in kongres IFE	ni opredeljeno

4. Svet za tehnično kulturo in vzgojo	za razvoj tehnične kulture (ni programa)	ni opredeljeno
5. Likovni klub DOLIK	za pomoč slikarjem amaterjem	40.000 din
6. Pihalni orkester »Jes. železarjev«	za redno delo in 100-letnico godbe	102.000 din
7. Turistično društvo Žirovnica	organizacija kolonije upodabljalov čih umet.	73.000 din
8. Krajevna skupnost Boh. Bistrica	za izgradnjo TV pretvornika	60.000 din
9. TVD Partizan Ljubljana	za izgradnjo športno rekreacijskega centra Šiška	ni opredeljeno

Iz zgoraj naštetih vlog se vidi, da železarna ne bi mogla ugoditi vsem prošilcem niti v višini zaprošenih sredstev. Odbor bi moral izločiti vloge tistih dejavnosti, ki jih je možno in smotno financirati preko interesnih skupnosti in tiste, za katere železarna nima neposrednega interesa. Zato predlagamo, da se odboru za delovne in življenjske pogoje nameni 200.000 din in odboru za splošne zadeve 130.000 din, v okviru katerih bosta v letu 1974 reševala manjše upravičene vloge, v skladu z omenjenim stališčem, o rešitvi posameznih vlog in višini sredstev pa poročata DS TOZD in skupni službi ob periodičnih zaključnih računih.

Če se s tem stališčem delovne skupine strinjajo, predlagamo naslednji sklep:

TOZD in skupne službe za reševanje manjših skupnih potreb in manjših vlog zunanjih prošilcev namensko združijo iz sklada skupne porabe 330.000 din s tem, da se odobri odboru za delovne in življenjske pogoje 200.000 din odboru za splošne zadeve 130.000 din

Odbora sta dolžna ob zaključnih računih poročati DS TOZD in skupni službi o porabi odobrenih sredstev.

TOZD Talilnice	330.000 : 6.145	53,7	53,7 x 1.065	57.190
TOZD Valjarne			53,7 x 940	50.478
TOZD HI. predelava			53,7 x 1.154	61.970
TOZD VET			53,7 x 1.841	98.862
Org. skupne sl.			53,7 x 1.145	61.486
Skupaj:				329.986

12. Namenska odobritev plačanih dopustov

Poleg omenjenih finančnih sredstev predlagamo, da se odboru za delovne in življenjske pogoje odobri 5.165 dni dopustov, ki jih glede na potrebe sme dodeljevati naslednjim prošilcem:

HK Jesenice	3.100 dni
Smučarsko društvo Jesenice	950 dni
Klub za kegljanje na ledu	40 dni
Odbojarski klub Jesenice	35 dni
TVD Partizan Jesenice	40 dni
DPD Svoboda DOLIK	40 dni
Pihalni orkester železarjev	45 dni
Planinska društva	70 dni
Košarkarski klub	20 dni
Kegljaki klub na asfaltu	35 dni
Gledališče Tone Čufar	40 dni
ALC Lesce	70 dni
FIS Vitranc	50 dni
ZKPO Jesenice	50 dni
Sindikat železarne	120 dni
ZM železarne	60 dni
PAO železarne	40 dni
Skupaj:	4.765 dni

Odbor za delovne in življenjske pogoje za reševanje nepredvidenih prošilcev in potreb razpolaga s 400 dni plačanih dopustov — skupno 5.165 dni za leto 1974.

O koriščenju dopustov odbor poroča ob zaključnih računih DS TOZD in skupni službi.

Rekapitulacija delitve sklada skupne porabe in rekapitulacija združenih sredstev iz ostanka dohodka za leto 1973 — glejte na četrti strani Železarja.

za javno razpravo — za javno razpravo — za javno razpravo — za javno

Na podlagi 5. čl. in v zvezi s 4. čl. zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, so delavci v temeljni organizaciji združenega dela od do obpravnavali predlog in sprejeli

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o varstvu pri delu v temeljni organizaciji združenega dela

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen
V TOZD (v nadaljnjem besedilu: TOZD) mora biti delo organizirano tako, da delavec v združenem delu (v nadaljnjem besedilu: delavec) s potrebno delovno sposobnostjo ob normalni pazljivosti lahko dela brez nevarnosti za lastne poškodbe in zdravje, kakor tudi brez nevarnosti za poškodbe in zdravje sodelavcev ter sredstev za delo.

2. člen
Pred pričetkom dela na določenem delovnem mestu mora biti vsak delavec natančno seznanjen z delovnimi pogoji, z delovnim mestom, s pravicami in obveznostmi iz varstva pri delu, z nevarnostmi pri delu, in z neposrednimi sodelavci.

3. člen
Varstvo pri delu organizirajo, izvajajo in izboljšujejo vsi delavci TOZD, samoupravni organi, individualni poslovodni organ, vodilni in drugi odgovorni delavci ter strokovne službe, vsak na svojem področju dela v okviru svojih pristojnosti in nalog.

4. člen
Sodelovanje delavcev TOZD za uresničevanje varstva pri delu vsebuje predvsem:
— sodelovanje pri oblikovanju ukrepov in normativov varstva pri delu,
— izvajanje ukrepov in normativov varstva pri delu,
— dajanje predlogov in sodelovanje pri uvajanju bolj uspešnih, koristnejših in primernejših ukrepov za odstranjevanje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare.

5. člen
Varstvo pri delu v TOZD se uresničuje in pospešuje vzporedno z organiziranjem in pospeševanjem proizvodnega in tehnološkega procesa ter delovnih postopkov nasploh.

6. člen
O uresničevanju pravic in obveznosti delavcev iz varstva pri delu, odločata v skladu s tem sporazumom in drugimi samoupravnimi akti delavski svet TOZD in komisija za kršitev delovnih dolžnosti v TOZD.

Način uresničevanja pravic in obveznosti delavcev, ki so določene v tem sporazumu, se ureja s splošnim aktom.

7. člen
Strokovne zadeve iz varstva pri delu opravlja v TOZD varnostni inženir TOZD, skupne zadeve, pomembne za dve ali več TOZD pa strokovna služba v organizaciji skupni služb Železarne.

II. OBVEZNOSTI IN PRAVICE DELAVCEV V ZVEZI Z VARSTVOM PRI DELU

8. člen
Delavec mora opravljati svoje delovne naloge z normalno pazljivostjo, da s tem prispeva k varovanju svojega življenja in zdravja, kakor tudi življenja in zdravja drugih sodelavcev.

Pred razporeditvijo na delo se mora seznaniti s predpisi in varnostnimi ukrepi v zvezi z delom, kakor tudi z organizacijo in izvajanjem varstva pri delu nasploh.

Delavec mora upoštevati predpisane varstvene ukrepe, skrbeti za izvajanje in pospeševanje varstva pri delu, namensko uporabljati vse varstvene naprave in sredstva za osebno varnost ter pazljivo ravnati z njimi in jih vzdrževati v brezhibnem stanju oz. takoj prijaviti neposredno odgovorni osebi vsako opaženo pomanjkljivost, okvaro ali drug pojav, ki lahko ogroža varstvo pri delu.

9. člen
Direktor TOZD in drugi odgovorni delavci imajo poleg pravic in obveznosti po tem sporazumu pravice in obveznosti, ki izhajajo iz njihove funkcije in so določene v aktu o sistematizaciji delovnih mest.

Odgovorni delavci v smislu tega sporazuma so: vodje dejavnosti, obratovodje, vodje služb, oddelkov, odsekov, asistenti, samostojni referenti, delovodje ter delavci na sorodnih delovnih mestih.

10. člen
Delavec je dolžan stalno izpolnjevati svoje znanje iz področja varstva pri delu. V ta namen se organizirajo seminarji, sestanki in predavanja.

11. člen
Pred nastopom dela v TOZD je delavec na zdravniškem pregledu dolžan zdravniku prijaviti bolezen ali katerokoli drugo zdravstveno hibo, ki se težko ali sploh ne more ugotoviti z zdravniškim pregledom. Isto je delavec dolžan storiti ob razporeditvi na drugo delovno mesto.

12. člen
Poleg že navedenih obveznosti je delavec obvezen upoštevati predpisane ukrepe in točno izpolnjevati navodila, ki so predpisana za njegovo delovno mesto, predvsem pa:

- upoštevati vse opozorilne napise, gesla in znake, ki opozarjajo na nevarnosti,
- vzdrževati se kajenja in ne vstopati z odprtim ognjem v prostore, kjer so lahko vnetljive snovi, tekočine, plini ali pare,
- privezati se z vrvjo ali zaščitnim pasom pri vseh delih na višini,
- pred vstopom v notranjost posod kot so kotli, baloni, cisterne, v katerih so bile lahko vnetljive ali eksplozivne snovi, tekočine, plini ali pare, mora te posode temeljito prezračiti in jih razsvetljevati s prenosno el. svetilko napetosti 24 V,
- ne zadrževati se pod obremenjenimi dvigali ter žerjavi in upoštevati, da je prehod pod bremeni strogo prepovedan,
- ne uživati hrane, kaditi ali žvečiti tobak v delovnih prostorih, kjer je potrebna posebna previdnost zaradi poklicnih obolenj (delovna mesta za miniranje, patentiranje žice ipd.),
- nezgodo ali poškodbo takoj prijaviti svojem neposrednemu odgovornemu, najkasneje pa do konca delovne izmene, zaradi vpisa le-te v posebno knjigo prijave nezdod,
- po opravljenem delu svoje delovno mesto pospraviti, odstraniti vse odpadke in nečistočo, svoje orodje in sredstva za osebno varstvo pa shraniti na za to določeno mesto,
- nuditi vso pomoč sodelavcem v primerih nezgod,
- najkasneje v 24 urah prijaviti delovodju oziroma neposredno odgovornemu delavcu poškodbo na poti na delo oziroma z dela sam ali kako drugače. Tej prijavi se mora predložiti tudi potrdilo o prijavi dogodka postaje milice (v primerih prometne nezgode) ali izjavo verodostojne priče, če ni bila prometna nezgoda.

13. člen
Delavec, ki je premeščen iz enega v drugi obrat, mora vrniti samo tista sredstva za osebno varstvo pri delu, ki jih na novem delovnem mestu ne bo uporabljal.

Vsi tisti delavci, ki jim iz kakršnihkoli razlogov preneha lastnost delavca, morajo vrniti ta sredstva v celoti.

14. člen
Delavec sme delati ponoči brez presledka najdalj en teden, nato pa se ga mora razporediti na delo v drugem delovnem času. Za nočno delo se morajo delavcu zagotoviti predpisani pogoji, ki mu omogočajo normalno in varno opravljanje dela. Delavec ima pravico odkloniti nočno delo, če niso zagotovljeni pogoji za varno opravljanje nočnega dela.

15. člen
Delavec ima pravico odkloniti delo, če mu ni zagotovljeno predpisano varstvo pri delu ali zaradi neizvedenih predpisanih varnostnih ukrepov, vse dokler se le-ti ukrepi ne izvedejo.

16. člen
Če delavcu ni zagotovljeno predpisano varstvo pri delu, ima pravico zahtevati od odgovornega delavca, da se ta nevarnost čimprej odpravi.

Če se ne storijo ustrezni ukrepi v roku osmih dni, ima delavec vso pravico, da primer prijavi službi za varstvo pri delu, sočasno pa ima pravico obrniti se tudi na pristojni organ inšpekcije dela.

17. člen
Delavec ima pravico, od neposredno odgovornega delavca zahtevati, da ga natančneje seznanijo z nevarnostmi dela, s pravica-
mi in obveznostmi v zvezi z varstvom pri delu in pogoji dela na
delovnem mestu, na katerega je razporejen.

18. člen
Delavec ima pravico zahtevati zamenjavo izrabljenih ali
neuporabnih sredstev ter opreme za osebno varstvo pri delu že
pred iztekom predpisanega trajanja uporabe teh sredstev, če ta
sredstva in oprema ne morejo več služiti svojemu namenu.

19. člen
Delavec odgovarja za prevzeta in zaupana mu sredstva za
osebno varnost ali varstveno opremo. Manjkajoča sredstva za
osebno varnost ali varstveno opremo, mora prijaviti neposred-
nemu odgovornemu delavcu, ki je dolžan nadomestiti delavcu
manjkajoči del.

Delavec je dolžan povrniti škodo za manjkajoči del, sredstev
za osebno varnost ali varstvene opreme, če je do manjka prišlo
zaradi delavčeve velike nepazljivosti ali namenoma.

20. člen
Delavec ima pravico predlagati kontrolo pogojev dela in
splošnega stanja varstva pri delu v obratu, če to smatra za
potrebno in če po njegovem mnenju obstajajo pomanjkljivosti.
Prav tako lahko zahteva uvedbo posameznih ukrepov var-
stva pri delu ali zamenjave posameznih varnostnih naprav na
strojih ali napravah, če se s tem izboljšuje in izpopolnjuje var-
nost pri delu.

III. POSEBNE KATEGORIJE Varstvo žena, invalidov in mladoletnikov

21. člen
Delavke in delavci, ki še niso dopolnili 18. leto starosti, ne
smejo delati na delovnih mestih, na katerih se pretežno opravlja
posebno težka dela niti dela, ki lahko škodijo in s povečano
nevarnostjo vplivajo na zdravje in življenje delavca.

Za fizično težka dela je smatrati tista, pri katerih morajo
delavci dvigati ali prenašati bremena nad 20 kilogramov teže.
Za zdravje škodljiva je smatrati tista dela, pri katerih so
maksimalno dovoljene koncentracije škodljivosti prekoračene.
Delovna mesta, na katerih je prepovedano delo žensk,
mladoletnih delavcev in invalidov, so navedena v samoupravnem
sporazumu o sistemizaciji delovnih mest.

22. člen
Delavke ne smejo opravljati nočnega dela, ne da bi pri tem
lahko uveljavile najmanj sedemurni počitek, v času med 22.00 in
07.00 uro, mladoletni delavci pa med 22. uro in 6.00 uro nasled-
njega dne.

Prepoved iz 1. odstavka tega člena ne velja za delavko, ki
dela na delovnem mestu, na katerem ima posebne pravice in
odgovornosti, ali na delovnem mestu, na katerem se opravlja delo
zdravstvene in socialne službe.

23. člen
Delavka med nosečnostjo oz. z otrokom starim do enega leta
ne sme delati dalj kot poln delovni čas in ne ponoči.

24. člen
Delavec do dopolnjenega 18. leta starosti ne sme opravljati
nočnega dela.

Delavcu, ki še ni star 18 let, ni dovoljeno naložiti, da dela
dalj kot poln delovni čas.

25. člen
Delavki ali delavcu, ki je že dopolnil 17 let, se sme naložiti
delo tudi ponoči, če to terjajo posebne resne družbene, ekonom-
ske, socialne in druge okoliščine kot:
— nujno nadaljevanje dela, ki ga je med dnevom prekinila
višja sila ali nepričakovani dogodek,
— nujno nadaljevanje dela, ki ga ni bilo mogoče pričakovati
in nima periodičnega značaja,
— preprečevanje škode na surovinah ali drugem materialu.

26. člen
Delavec, pri katerem nastopi invalidnost, ima pravico delati
na svojem ali drugem delovnem mestu, če more glede na
preostalo delazmožnost brez poklicne rehabilitacije delati na tem
delovnem mestu.

Delavcu, ki mu je ugotovila in priznala invalidnost invalid-
ska komisija, mora biti zagotovljeno ustrezno delo v TOZD,
drugi TOZD ali v OSS, kar uredijo kadrovske sektorji v dogovoru
s kadroviki TOZD in prizadetimi delavcem.

27. člen
Delavke v TOZD so lahko razporejene na nočno delo, če to
terjajo posebne resne družbene, ekonomske, socialne ali podobne
okoliščine splošnega pomena ob pogoj, da dobi TOZD za uvedbo
takega dela predhodno soglasje pristojnega republiškega uprav-
nega organa.

IV. UVELJAVLJANJE PRAVIC IZ VARSTVA PRI DELU

28. člen
Delavec, ki mu je bila po tem samoupravnem sporazumu
kršena pravica do varstva pri delu, se za uveljavitev pravice
lahko obrne neposredno na:
— neposrednega vodja dela (delovodja)
— obratovodja
— varnostnega inženirja TOZD
— službo za varstvo pri delu oz. socialno zdravstveno službo
v OSS
— odbor za delovno varnost TOZD
— delovno inšpekcijo
Uveljavljanje pravic se praviloma stopnjuje kot je navedeno
v prvem odstavku tega člena.

29. člen
Pismo zahtevo za varstvo pravic iz področja varstva pri
delu uveljavlja delavec v skladu z določili samoupravnega
sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev
v TOZD.

30. člen
Obveznosti za zagotovitev varnih in zdravih delovnih pogo-
jev v TOZD imajo tudi: SVD, soc. zdravstvena služba, nabavna
služba, sektor novogradenj in druge službe, ki so organizirane
v organizaciji skupnih služb Železarne Jesenice.

Te obveznosti so razvidne iz Temelnjega samoupravnega
sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo žele-
zarna Jesenice in statuta Železarne Jesenice.

V. NALOGE ORGANOV SAMOUPRAVLJANJA 1. Delavski svet TOZD

31. člen
Delavski svet TOZD je za
izvajanje varstva pri delu predvsem dolžan, da:
— sprejema program ukrepov za varstvo pri delu, ki mora
biti sestavni del gospodarskega načrta TOZD, upoštevan pa mora
biti tudi v finančnem planu, planu proizvodnje, planu investicij,
pri vseh projektih, načrtih, rekonstrukcijah in modernizaciji
obratov TOZD,
— odloča o višini sredstev za realizacijo programa ukrepov
za varstvo pri delu in denarnih sredstev za nabavo sredstev in
opreme za osebno varstvo pri delu,
— najmanj enkrat letno obravnava delovne pogoje in spre-
jema ukrepe za zagotovitev in pospeševanje varstva pri delu,
— obravnava poročilo inšpektorja za delo o ugotovljenem
stanju v TOZD in odloča o ukrepih za odpravo nepravilnosti,
— obravnava smrtno primere, hujše poškodbe in kolektivne
nezgode ter sprejema sklepe za odpravo vzrokov,
— sprejema letni in dolgoročni načrt za ureditev tehničnih,
sanitarnih, higienskih in drugih naprav, ki zagotavljajo varno in
zdravo delo,
— obravnava poročila odbora za delovno varnost TOZD in
sprejema ustrezne sklepe; v zvezi s tem zadolži odgovorne osebe
ali službe za izvajanje in uresničevanje programov in sklepov.

2. Komisija za kršitev delovnih dolžnosti

32. člen
Pristojnosti komisije za kršitev delovne dolžnosti so
določene v statutu TOZD.

3. Odbor za delovno varnost

33. člen
Pristojnosti odbora:
— Sprejema program preventivnih in sanacijskih ukrepov
s področja delovne varnosti, ki obsega: varstvo pri delu, zdrav-
stveno in socialno varstvo ter požarno varnost. Predlaga delav-
skemu svetu TOZD odobritev potrebnih sredstev,
— Obravnava tekočo problematiko s področja delovne var-
nosti in sprejema ukrepe,
— Obravnava smrtno in težje poškodbe, kolektivne nezgode,
poročila in zahteve inšpekcijskih služb, službe za varstvo pri delu
in vodstva TOZD ter sprejema ukrepe za odpravo vzrokov,
— Sprejema interne predpise iz varstva pri delu v TOZD,
— Občasno poroča delavskemu svetu TOZD o svojem delu.

4. Direktor TOZD

34. člen
Direktor TOZD je odgovoren, da predlog gospodarskega
načrta TOZD in investicijski plani, projekti ter načrti rekon-
strukcij modernizacije TOZD ali posameznih obratov in oddel-
kov vsebujejo tudi program ukrepov za varstvo pri delu; predlog
finančnega plana pa sredstva za njihovo realizacijo.

Odgovoren je za izvajanje sprejetega sporazuma o varstvu
pri delu, dolžan je skrbeti za izvajanje varstvenih ukrepov.

35. člen
Direktor TOZD mora proučiti okoliščine in vzroke vsake
smrtno ali hujše poškodbe, po potrebi v ta namen imenuje
posebno strokovno komisijo. V primeru poškodb mora takoj
ukrepati, da se pomanjkljivosti odpravijo, odgovorne in druge

1. Za adaptacijo III. faze Obratne ambulate	540.000 din
2. Za opremo socialno zdravstvene službe železarne	94.000 din
3. Za delo klubov zdravljenih alkoholikov Livar in Golica na Jesenicah	15.000 din
Skupaj:	649.000 din

UTEMELJITEV:

ad 1)

V letih 1971 in 1972 smo skupno z Zdravstvenim domom
Jesenice izvršili 1. in 2. fazo adaptacije Obratne ambulate. V
letu 1974 bi s 3. fazo adaptacije zaključili potrebna dela.
Železarna bi krila gradbena dela v višini 540.000 din, medtem ko
bo Zdravstveni dom nadaljeval z obnovo in modernizacijo
opreme.

ad 2)

Socialno zdravstvena služba mora zamenjati dotrajani
elektrokardiograf (60.000 din) in oscilograf (10.000 din), ki sta
potrebna predvsem za preventivne periodične preglede naših
delavcev. Poleg tega bi za potrebe zdravljenja oholenj hrbtnice
zaradi številnih oholenj potrebovali aparat za ekstenzijo
hrbtnice (24.000 din).

ad 3)

Na Jesenicah delujeta dva kluba zdravljenih alkoholikov, ki
jim je železarna uredila posebne klubske prostore. Ker je pogoj
za to, da se zdravljeni alkoholik lahko zaposli ponovno v
železarni redno obvezno posecanje kluba predlagamo, da se
zaprošena pomoč 15.000 din odobri.

Če se delovne skupine strinjajo s predlaganim programom s
področja zdravstvene preventive predlagamo naslednji sklep:

TOZD za potrebe zdravstvene preventive delavcev železarne
namensko združijo iz ostanka dohodka 649.000 din.

TOZD Talilnice	649.000 : 5.000	130	130 x 1.065	138.450
TOZD Valjarne			130 x 940	122.200
TOZD Hl. predelava			130 x 1.154	150.200
TOZD VET			130 x 1.841	239.330
Skupaj:				650.180

O uporabi sredstev poroča DS TOZD odbor za delovne in
življenjske pogoje.

7. Namenska sredstva za rekreativno dejavnost sin- dikata za leto 1974

Sindikalna organizacija je za leto 1974 posredovala sledeč
program financiranja rekreativne dejavnosti:

A — Športna rekreacija

1. Obratna tekmovanja	20.000 din
2. Medobratna tekmovanja	100.000 din
3. Medkolektivna tekmovanja	100.000 din
4. Ostale prireditve	30.000 din
5. Interesne skupine	120.000 din
6. Dotacija komisiji za rekreacijo pri TK ZM ŽJ	60.000 din
Skupaj:	430.000 din

B — Kulturno prosvetna dejavnost

1. Dotacija pevskemu zboru »Jeklar«	35.000 din
2. Dotacija za delo komisije za kulturo in prosveto pri TK sindikata ŽJ	40.000 din
3. Dotacija TK ZM ŽJ za delo društvene in kulturne komisije	30.000 din
4. Dotacija za praznovanje dneva žena — po staležu zaposl. žena, 50 din na osebo	65.000 din
Skupaj:	170.000 din

C — Investicije

1. Sredstva za opremo in rekvizite	30.000 din
2. Sredstva za balinišče v Bazi	10.000 din
Skupaj:	40.000 din

SKUPAJ A, B in C:

640.000 din
Predlagamo sledeče stališče:
Za rekreativno dejavnost združijo TOZD in skupne službe iz
aklada skupne porabe za sindikalno organizacijo železarne
640.000 din. Sindikalna organizacija je dolžna DS TOZD in DS
skupnih služb ob zaključku leta poročati o realizaciji programa.
Delež TOZD in skupnih služb je sledeč:

TOZD Talilnice	640.000 : 6.145	104	104 x 1.065	110.760
TOZD Valjarne			104 x 940	97.760
TOZD Hladna predelava			104 x 1.154	120.016
TOZD VET			104 x 1.841	191.464
Org. skupne službe			104 x 1.145	119.080
Skupaj:				639.080

8. Namenska sredstva za pomoč društvom upokoencev

Društva upokoencev združujejo 2.400 naših sodelavcev, ki
so bili upokojeni v železarni Jesenice. Doslej je veljalo pravilo, da
imajo tudi upokojeni sodelavci v železarni pravico ne samo do
reševanja stanovanjskih vprašanj, letovanja v naših počitniških

domovih in drugih ugodnosti, ki so vezane na sedanje ali preteklo
delo v železarni, ampak jim železarna finančno pomaga pri
rekreativni dejavnosti v okviru društev. Poleg rekreativne dejav-
nosti je železarna sodelovala pri urejanju domov upokoencev.
V preteklih letih (dveh) smo sodelovali pri adaptaciji upokojen-
skega doma na Javorniku, v letu 1974 pa za adaptacijo svojih
domov prosita DU Jesenice in Žirovnica ter manjša sredstva
DU Javornik — za ureditev okolice svojega doma. Poleg tega
predlagamo, da za vsakega člana DU, ki je bil upokojen v žele-
zarni Jesenice, prispevamo DU po 25 din. Zato predlagamo
sledeči sklep:

TOZD in skupne službe namensko združijo 220.000 din, kot
solidarnostno pomoč društvom upokoencev, in sicer:

za rekreacijo 2.400 članov po 25 din	60.000 din
DU Jesenice za razširitev in popravilo doma	100.000 din
DU Žirovnica za popravilo doma	50.000 din
DU Javornik za ureditev okolice doma	10.000 din

Skupaj: 220.000 din

Delovnim skupinam predlagamo naslednji sklep:
Za potrebe društev upokoencev TOZD in skupne službe
združijo iz sklada skupne porabe 220.000 din, in sicer:

220.000 : 6.145	35,8		
TOZD Talilnice	35,8 x 1.065	381.270	
TOZD Valjarne	35,8 x 940	336.520	
TOZD Hladna predelava	35,8 x 1.154	413.132	
TOZD VET	35,8 x 1.841	659.078	
Org. skupne službe	35,8 x 1.145	409.910	
Skupaj:		219.991	

9. Namenska sredstva za športna društva iz naslova patronata železarne

Kot je bilo že navedeno, bi v letu 1974 železarna poleg rednih
prispevkov interesni skupnosti za telesno kulturo morala prispe-
vati še del sredstev za HK Jesenice in Smučarski klub, nad kate-
rima je prevzela patronat. Zato predlagamo sledeči sklep:

TOZD in skupne službe solidarno združijo iz sklada skupne
porabe 1.610.000 din za financiranje HK Jesenice in Smučarskega
kluba Jesenice iz naslova patronata in vzdrževanje ledu sledeča
sredstva:

HK Jesenice	950.000 din
Smučarski klub	310.000 din
Vzdrževanje ledu	350.000 din
Skupaj:	1.610.000 din

V ta namen prispevajo:	1.610.000 : 6.145	262	
TOZD Talilnice	262 x 1.065	279.030	
TOZD Valjarne	262 x 940	246.280	
TOZD Hladna predelava	262 x 1.154	302.348	
TOZD VET	262 x 1.841	482.342	
Org. skupne službe	262 x 1.145	299.990	
Skupaj:		1.609.990	

10. Namenska sredstva za investicije na področju športne in rekreativne dejavnosti

V železarno so prispele vloge za pomoč pri izgradnji ali
obnovi športnih in rekreativnih objektov, ki jih preko interesne
skupnosti za telesno kulturo ne bo mogo

TOZD Talilnice	24,40 x 1.065	25.986
TOZD Valjarne	24,40 x 940	22.936
TOZD Hladna predelava	24,40 x 1.154	28.158
TOZD VET	24,40 x 1.841	44.920
Org. Skupne službe	24,40 x 1.145	27.938
Skupaj:		149.938

3. Jubilejne nagrade

Sindikalna lista v 26. točki določa nagrade ob delovnih jubilejih, in sicer:

— za 10 let delovne dobe v isti delovni organizaciji 1 povprečni mesečni netto osebni dohodek na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;

— za 20 let delovne dobe v isti delovni organizaciji 1,5 povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu;

— za 30 let delovne dobe v isti delovni organizaciji 2 povprečna osebna dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu;

— za 40 let (za 35 let ženske) oziroma ob upokojitvi odpravnina.

V železarni jubilejne nagrade izplačujemo po pravilniku, ki so ga delovne skupine sprejele v februarju 1971. Pravilnik se razlikuje od sindikalne liste v tem, da jubilejne nagrade izplačujemo vsako leto zadnji delovni dan pred 1. majem, ker predlog, da bi izplačevali jubilejne nagrade samo ob petletnem jubileju (sindikalna lista določa 10-letni jubilej) delovne skupine niso sprejele, ampak so zahtevale, da se jubilejne nagrade izplačujejo letno. Primerjava v železarni izplačanih jubilejnih nagrad in nagrad, ki jih določa sindikalna lista je sledeča, če upoštevamo, da v železarni dobi vsak vsako leto 100 din in 20 din za vsako leto delovne dobe v železarni:

za 10 let v železarni	2.140 din po sind. listi	2.241 din
za 20 let v železarni	4.300 din po sind. listi	3.361 din
za 30 let v železarni	6.300 din po sind. listi	4.482 din
za 40 let v železarni	9.340 din po sind. listi	odpravnina

Letno je v železarni za to potrebno ca. 2.700.000 din.

Iz prikazane primerjave vidimo, da bo potrebno jubilejne nagrade uskladiti s splošnimi merili v SRS, ker je to usklajevanje vezano na usklajevanje v okviru slovenskih železarn in menjavo pravilnika, v železarni pa izplačujemo jubilejne nagrade za 1. maj predlagamo, da v letu 1974 izplačamo jubilejne nagrade in podelimo jubilejna priznanja po dosedaj veljavnem pravilniku. Zato predlagamo sledeče stališče, ki naj bi ga delovne skupine sprejele:

Za leto 1974 se v železarni podeli jubilejna priznanja v skladu z veljavnim pravilnikom tako, da se izplača poleg 100 din za vsako leto dela v železarni še 20 din.

Do 31. 12. 1974 je potrebno izvesti uskladitev izplačevanja jubilejnih nagrad, za kar so odgovorne skupne službe.

4. Namenska sredstva za stanovanjsko izgradnjo

Po določilih Temelnjega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarno Jesenice je sklad za stanovanjsko izgradnjo združen in z njim upravlja DS železarne. Program sklada in graditve stanovanj za leto 1974 je sledeč:

Predvidena razpoložljiva sredstva:

— prenešana sredstva	787.926
— 5 % prispevek	13.140.000
— sproščena vročena sredstva	5.591.983
— kredit na vročena sredstva	4.877.000
— predplačila na stanov. pravico	500.000
— vračila, obresti	260.000
— iz dohodka 73	6.000.000
	31.153.909

Koriščenje:

— SGP Gorica — stolpič	535.250
— 25 stanovanj stolpnica 1	2.533.050
— stanovanja — nadzidava Plavž	2.410.000
— 65 stanovanj — stolpnica 2	18.065.000
— anuitete	2.500.000
— individualna gradnja	6.000.000
	32.043.300

Ostane nepokrito 889.391

Iz predvidenih potreb in razpoložljivih sredstev vidimo, da bi morale TOZD iz dohodka za leto 1973 združiti 6.000.000 din. Ta sredstva bi bila v celoti potrebna za odobritev posojil za individualno gradnjo. Glede na prosilce posojil za individualno gradnjo bi bila v letu 1974 potrebna sledeča sredstva: 190 prosilcem bi skupno odobrili 6.520.000 din, od tega bi bilo potrebno za izplačilo v letu 1974

odobreno 1974 za koriščenje v letu 1974	4.420.000 din
odobreno v letu 1973 za leto 1974	1.400.000 din
Skupno koriščenje v letu 1974	5.820.000 din

Poleg tega bi bilo odobreno v letu 1974:

odobreno v letu 1974 za koriščenje v letu 1975	1.430.000 din
odobreno v letu 1974 pod vročena sredstva za 2 leti	650.000 din
	2.080.000 din

S temi sredstvi bi odobrili vloge vsem prosilcem do limita posojila 60.000 in zakoncem, če sta oba zaposlena v železarni do višine 30.000 din.

Delovnim skupinam predlagamo sledeči sklep: TOZD solidarnostno združujejo poleg 8 % prispevka iz osebnega dohodka za stanovanjsko izgradnjo še 6.000.000 din iz dohodka leta 1973. Sredstva se uporabijo v skladu s srednjeročnim programom stanovanjske graditve železarne Jesenice. TOZD in skupne službe združijo sledeča sredstva:

TOZD Talilnice	1.200 x 1.065	1.278.000
TOZD Valjarne	1.200 x 940	1.128.000
TOZD Hladna predelava	1.200 x 1.154	1.384.800
TOZD VET	1.200 x 1.841	2.209.200
Skupaj:		6.000.000

5. Namenska sredstva za izobraževanje

Po določilih Temelnjega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarno Jesenice je izobraževanje skupno in enotno za celotno železarno, zato je potrebno združiti sledeča sredstva za realizacijo programa izobraževanja v letu 1974:

1. Redne štipendije	
a) Visoke in višje šole	1.013.620
b) Srednje šole	263.200
c) Finančna pomoč	9.000
Skupaj:	1.285.820

2. Štipendije učencev PIŠ in SMD (vključno z regresom za internat)	1.500.000
--	-----------

3. Pogodbene obveznosti iz sklada za kadre	
3.1. Sofinanciranje rednega pouka PIŠ z A programom	1.013.000
3.2. Financiranje SMD	354.000
3.3. Dotacija internatu	80.000
3.4. Šolnine	
— višje in visoke šole	267.000
— srednje šole	195.000
— izred. odd. SMD	94.000
3.5. Poklicno usmerjanje mladine	100.000
3.6. Tečaji	292.600
3.7. Seminarji	111.000
3.8. Preizkusi znanja	466.000
3.9. Uvajalni seminarji	20.000
Skupaj:	2.972.600

4. Intelektualne storitve	
4.1. Seminarji izven železarne	72.000
4.2. Nepredvidene akcije	180.000
Skupaj:	252.000

Skupaj 1, 2, 3 in 4:	6.060.420
----------------------	-----------

Poleg tega predlagamo, da TOZD in skupne službe združijo 1.520.000 din kot soudeležbo za izgradnjo telovadnice (skupna vrednost 3.573.948 din) v ŽIC in soudeležbo pri izgradnji fonolaboratorija (skupna vrednost 650.000 din) v Srednje šolskem centru na Jesenicah. Obe investiciji sta neposredno namenjeni vzgoji kadra za Železarno Jesenice. Brez telovadnice obstoji nevarnost za ŽIC, da ne bo registriran, medtem ko je fonolaboratorij namenjen intenzivnemu učenju tujih jezikov.

Delovnim skupinam predlagamo naslednji sklep: Za potrebe izobraževanja TOZD iz tekočih sredstev združijo v letu 1974 6.060.420 din, in sicer:

TOZD Talilnice	1.212 x 1.065	1.290.780
TOZD Valjarne	1.212 x 940	1.139.280
TOZD Hl. predelava	1.212 x 1.154	1.398.648
TOZD VET	1.212 x 1.841	2.231.292
Skupaj:		6.060.000

Poleg tega TOZD združijo iz ostanka dohodka leta 1973 za investicije kot soudeležbo pri izgradnji telovadnice ŽIC in fonolaboratorija 1.520.000 din, in sicer:

TOZD Talilnice	304 x 1.065	323.760
TOZD Valjarne	304 x 940	285.760
TOZD Hl. predelava	304 x 1.154	350.816
TOZD VET	304 x 1.841	559.664
Skupaj:		1.520.000

6. Namenska sredstva za zdravstveno preventivo

Za namen zdravstvene preventive predlagamo združitev sredstev za sledeče namene:

delavce pa pokliče na odgovornost zaradi kršitve delovne dolžnosti.

Na osnovi poročil varnostnega inženirja TOZD je dolžan stalno spremljati gibanje števil, vrst in vzrokov poškodb ter obolenj v zvezi z delom in ukrepati za odpravljanje vzrokov z ureditvijo boljših delovnih pogojev.

36. člen

Dolžan je nadzirati delo odgovornih delavcev pri izvajanju varstva pri delu. Ima pravico odstraniti z dela delavce zaradi kršenja varstva pri delu ali predlagati odstranitev delavca iz TOZD zaradi hujše kršitve predpisov varstva pri delu.

37. člen

Direktor TOZD obvešča organe samoupravljanja o pomanjkljivosti in nepravilnostih s področja varstva pri delu ter jim predlaga ukrepe za njihovo odpravo.

Skrbi, da so izvršeni sklepi samoupravnih organov, ki imajo namen izboljšati varstvo pri delu.

Odgovoren je, da so inšpekcijski organi pravočasno obveščeni o sprejetih ali nameravanih ukrepih, če so ti organi to zahtevali.

Odgovoren je za vsa druga opravila s področja varstva pri delu, za katera je zadolžen po zakonu, temeljnem samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarna Jesenice, statutu, samoupravnem sporazumu in drugih samoupravnih aktih ali sklepih.

VI. NALOGE ODGOVORNIH DELAVCEV

38. člen

Odgovorni delavci v TOZD, obratih in službah so vsak na svojem delovnem področju odgovorni za neposredno izvajanje varstva pri delu, tako kot to določajo zakon, temeljni samoupravni sporazum, statut, samoupravni sporazum in drugi samoupravni akti ter navodila, ki urejajo varstvo pri delu.

Njihova odgovornost izhaja iz delovnega mesta, ki ga zasedajo, ter iz njihovih pravic in obveznosti v okviru njihovega delokroga.

1. Varnostni inženir TOZD

39. člen

Varnostni inženir TOZD je obvezen:

— sodelovati z obratovodstvi in vodji ter predlagati strokovne rešitve o izpopolnjevanju obstoječih in uvedbi novih delovnih priprav in naprav ter orodja, posebej pa še varnostnih priprav in varnejših delovnih postopkov,

— ugotavljati, koliko je delo na posameznih delovnih mestih varno pred poškodbami in zdravstvenimi okvarami,

— sam ali v strokovnih skupinah ocenjevati, koliko je organizacija dela v skladu s principi varstva pri delu. V zvezi s tem predlaga in zahteva ustrezne ukrepe,

— ugotavljati, koliko delavci na vseh nivojih pri svojem delu upoštevajo predpise o varstvu pri delu in ali pravilno izvajajo ukrepe o varstvu pri delu,

— dnevno proučevati vzroke nezdod in poškodb ter na podlagi ugotovitev določati in zahtevati ukrepe za odpravo vzrokov,

— sestavljati in sodelovati pri sestavljanju programov in ukrepov za varno delo ali organizirati izdelavo takih programov, — kontrolirati odgovorne osebe v TOZD, koliko izvajajo svoje pristojnosti, naloge in posebne zadolžitve pri izvajanju varstva pri delu za posebne kategorije delavcev (mladoletniki, žene, invalidi),

— sodelovati pri oblikovanju sistema izobraževanja in vzgoje delavcev o varstvu pri delu, ocenjevati rezultate izobraževanja ter na podlagi rezultatov predlagati in zahtevati ukrepe,

— sodelovati pri oblikovanju navodil za varno delo,

— ustaviti dela ali obratovanje, kadar obstaja neposredna nevarnost za poškodbe in zdravstvene okvare,

— predlagati odgovornim osebam kršitelje varstvenih navodil in predpisov, da uvedejo proti njim disciplinski postopek.

2. Obratovodja in vodja oddelka

40. člen

Obratovodja oz. vodja oddelka je obvezen:

— skrbeti za uveljavljanje in spoštovanje predpisov o varstvu pri delu v obratu,

— zahtevati in iz ustreznimi ukrepi zagotoviti, da delavci v obratu oz. oddelku izvajajo predpisane ukrepe in normative varstva pri delu,

— skrbeti, da so v predpisanih, dogovorjenih ali čim krajših rokih odstranjene vse pomanjkljivosti v obratu, ki jih ugotovijo inšpekcijski organi v obratih ali ki jih pri naročenih pregledih in preizkusih ugotovijo strokovnjaki pooblaščenih zavodov za varstvo pri delu in so podlaga za pridobitev strokovnih ocen, atestov, certifikatov oz. dovoljenj za začetek uporabe ali obratovanja,

— skrbeti, da so v dogovorjenih rokih odpravljene vse tehnične in organizacijske pomanjkljivosti v obratu, ki jih ugotovi varnostni inženir TOZD pri redni kontroli obratov, ali ki jih ugotovijo ustrezne komisije TOZD pri obveznih periodičnih pregledih delovnih priprav, naprav, orodja, delovnih prostorov, sredstev za osebno varstvo in osebne varstvene opreme,

— skrbeti za izvajanje drugih ukrepov za zmanjševanje nezdod, poškodb, zdravstvenih okvar pri delu in zaradi dela. To so predvsem ukrepi v zvezi z odpravljanjem kemičnih in bioloških škodljivosti ter škodljive mikroklimi (plini, hlapi, megla, dim, prah, temperatura, vlaga, čistost in gibanje zraka, nevarnost sevanja, ropot, vibracije, virusi, bakterije ipd.),

— izdati naloge za pripravo vsega potrebnega gradiva in izdelavo navodil za varno delo s posameznimi orodji, napravami in agregati, ki morajo biti izobešena v neposredni bližini delovnega mesta in navodil za varno delo pri večjih in standardnih vzdrževalnih posegih,

— sodelovati pri preiskavah ter izdati nalog za izdelavo predpisane skice kraja in zapisnika o tehničnih, tehnoloških in organizacijskih napakah v primerih nezdod, ki imajo za posledico smrtno, hujše ali kolektivne poškodbe ali samo večjo materialno škodo,

— predlagati samoupravnim organom v TOZD ukrepe in normative za izboljšanje varstva pri delu,

— odstraniti ali zahtevati odstranitev z dela tistih delavcev, ki pri svojem delu ne upoštevajo predpisov in zahtev za varno

— skrbeti in zagotoviti, da se takoj odstranijo vse okvare in pomanjkljivosti na delovnih pripravah, napravah, orodju, delovnih prostorih, sredstvih za osebno varstvo in osebni varstveni opremi,

— seznaniti obratovodjo oz. drugega neposrednega vodja o okvarah in pomanjkljivostih, ki so navedene v predhodni točki in katerih odstranitev ni v njegovi moči, ali pristojnosti,

— ustaviti delo, obratovanje oz. uporabo delovne naprave, če zaradi teh grozi nevarnost poškodb in zdravstvenih okvar, in o tem takoj seznaniti obratovodjo,

— dnevno vpisovati v raportno knjigo vse nepredvidene dogodke, tehnične, tehnološke in organizacijsko kadrovske narave, ki so ali bi lahko imele za posledico nezgodo pri delu, — pri operativnem (dnevnom) organiziranju dela razporediti na odgovornejša in nevarnejša dela le take delavce, ki imajo za taka dela priznano strokovno usposobljenost in so usposobljeni za varno opravljanje dela na takih delovnih mestih,

— odstraniti z dela vsakega delavca, ki pri svojem delu ne upošteva predpisov in zahtev za varno delo, ki pri svojem delu ne uporablja predpisanih in zahtevanih sredstev za osebno varstvo in osebne varstvene opreme, ali s svojim delom ogroža življenje ali zdravje sebi ali sodelavcem,

— odstraniti z dela vsakega delavca, ki je očitno pod vplivom alkohola, če alkotest pokaže stopnjo nad 0,3 promila,

— odstraniti z dela vsakega delavca, ki je pri njem opazna kakršna koli fizična ali psihična prizadetost, kar bi lahko povzročilo poškodbe in zdravstvene okvare pri delu,

— takoj raziskati vsako nezgodo oz. poškodbo pri delu, primerno ukrepati in delavca po potrebi takoj napotiti na najbližjo rešilno postajo,

— takoj vpisati v predpisano knjigo vsako poškodbo pri delu, izpolniti prijavo o nesreči pri delu, če poškodovanec zaradi posledic isti dan ne more nadaljevati z delom, pri čemer mora posebno točno in izčrpno navesti opis poškodbe in vzroke ter posredovati obratovodji zahtevane podatke,

— ob vsaki hujši, smrtni ali kolektivni poškodbi obvestiti reševalno ekipo, varnostnega inženirja, najbližjo rešilno postajo in obratovodjo. Poskrbeti, da kraj nezgode ostane nespremenjen do prihoda komisije, poskrbeti in zagotoviti posebne ukrepe v primerih, če grozi nevarnost še za druge poškodbe ali za večjo materialno škodo, popisati očitne poškodbe; posredovati obratovodji vse zahtevane podatke za izčrpen zapisnik o tehničnih, tehnoloških in organizacijsko kadrovske dejstvih, ki so povzročila poškodbe,

— takoj javiti obratovodju vse kršitve delovnih dolžnosti s področja varstva pri delu, da bo lahko uvedel postopek proti kršilec.

VII. NAČIN SPREJEMANJA, DOPOLNJEVANJA ALI SPREMINJANJA TEGA SPORAZUMA

44. člen

Predlog tega sporazuma, njegove spremembe ali dopolnitve pripravi delavski svet TOZD. Pri pripravi predloga morajo biti zastopani delavci iz vseh obratov TOZD ter predstavniki sindikalne organizacije v TOZD.

Predlog samoupravnega sporazuma morajo sprejeti delavci TOZD z večino glasov, kar se ugotovi med javno razpravo, prek samoupravnih delovnih skupin.

Predlog samoupravnega sporazuma mora biti v javni razpravi najmanj 15 dni.

45. člen

Med javno razpravo morajo ta sporazum obravnavati delavci v zborih delavcev TOZD prek samoupravnih delovnih skupin na svojih sestankih.

Samoupravne delovne skupine morajo podati morebitne pripombe in imenovati delegata za usklajevanje teh pripomb z ostalimi delegati TOZD.

Usklajevalni postopek sme trajati največ 10 dni. Po končanem usklajevalnem postopku se delavcem v TOZD vroči izjava, katero podpišejo, če se strinjajo s pravicami in obveznostmi, ki so določene v tem sporazumu.

46. člen

Samoupravni sporazum je sklenjen, ko dve tretjini vseh delavcev v TOZD izjavita, da se strinjata s pravicami in obveznostmi, ki so določene v predlogu tega sporazuma. Po enakem postopku se sklenejo tudi spremembe in dopolnitve tega sporazuma.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

47. člen

Ta samoupravni sporazum velja tudi za delavca, ki ni dal pismene izjave, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki so v sporazumu določene, če v roku 10 dni po tem, ko je sporazum sklenjen, ne poda pismene izjave, da želi, da mu preneha lastnost delavca v združenem delu.

48. člen

Določbe pravilnika o varstvu pri delu železarn Jesenice veljajo smiselno še naprej, dokler ne bo v TOZD sprejet ustrezeni splošni akt.

49. člen

Ugotovitveni sklep, da je ta sporazum sklenjen, sprejme delavski svet TOZD z dnem, ko je najmanj dve tretjini delavcev podpisalo izjavo, da se s pravicami in obveznostmi, ki so v njem določene, strinjajo.

Jesenice, 26. 3. 1974

To so nekatere bistvene spremembe, ki jih v zadovoljevanje skupnih potreb v občini vnašajo novo formirane interesne skupnosti. V tem predlogu so tudi prikazana vsa sredstva, ki smo jih dolžni združevati na osnovi temeljnega samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice. Torej ne gre samo za sklad skupne porabe kot smo ga pojmovali doslej, ampak za celotna sredstva, ki so potrebna za zadovoljevanje skupnih potreb in jih ne plačujejo TOZD in skupne službe posameznemu upravičencu neposredno (izobraževanje, stanovanjska gradnja, zdravstveno varstvo). Delovne skupine zato prosimo, da program združevanja in delitve sredstev skupne porabe dobro proučijo. Če posamezna sredstva ne bi bila odobrena ali bi bila odobrena v bistveno manjšem obsegu, skupne službe posameznih nalog za TOZD ne bodo mogle opraviti, ker razen sredstev v TOZD drugih za te namene nimamo. Prav tako pa bi preobsežna delitev sredstev presegala realne možnosti. To pomeni, da moramo predlagani program obravnavati zelo resno in v duhu dobrih gospodarstev z družbenimi sredstvi. Pri tem pripominjamo še, da skupne službe združujejo le sklad skupne porabe, medtem ko sredstva iz ostanka dohodka iz leta 1973 združujejo samo TOZD, ker skupne službe nimajo dohodka ampak v celoti z njim razpolagajo v TOZD.

II.

FORMIRANJE SKLADA SKUPNE PORABE

Ko je delavski svet Železarn 28. 2. 1974 sprejel zaključni račun za leto 1973, je sprejel sklep, da se iz doseženega dohodka v letu 1973 nameni v sklad skupne porabe 20.000.000 din. Na osnovi tega sklepa bi bilo celotno formiranje sklada skupne porabe sledeče:

— saldo 1. 1. 1974	3.213.279 din
— po zaključnem računu	20.000.000 din
— odplačilo stan. posojil, udeležba za stanovanja in obresti od vročenih sredstev	760.000 din
Skupno sklad skupne porabe za leto 1974	23.973.279 din

Na 39. seji republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije 28. 2. 1974 je bila sprejeta sindikalna lista kot skupen dogovor organizacij in organov sindikatov in Zveze sindikatov Slovenije. V njej so povzeta stališča o tistih vprašanih in pravicah, ki izhajajo iz dela, ki morajo biti po mnenju sindikatov usklajeno urejena v vseh samoupravnih sporazumih in internih aktih temeljnih in drugih organizacij združenega dela.

Določbe iz sindikalne liste postanejo obvezne za udeležence samoupravnih sporazumov šele ko bodo postale sestavni del samoupravnih sporazumov o merilih za razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov. V tem primeru veljajo za neupoštevanje teh določb sankcije kot jih določajo samoupravni sporazumi. Sankcije v teh samoupravnih sporazumih pa vemo, da so izredno visoke in progresivne obdavčitve vsakega preseganja dogovorjene višine porabljenih sredstev.

Sindikalna lista določa, da se oblikujejo sredstva skupne porabe tako, da le-ta ne presegajo višine povprečnega mesečnega netto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, pomnoženega s številom delavcev v delovni organizaciji ali po stanju konec preteklega leta. V tako oblikovana sredstva niso všteta namenska sredstva za:

- stanovanjsko izgradnjo
- za gradnjo počitniških domov in rekreacijskih objektov ter njihovo vzdrževanje v višini 10 % izplačanih regresov za letni dopust v tekočem letu
- preventivno zdravstveno varstvo
- odpravnine
- otroško varstvo
- humanitarne organizacije
- pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu.

Če upoštevamo sindikalno listo, katere kriteriji za formiranje sklada skupne porabe bodo nedvomno sprejeti v samoupravne sporazume o merilih za razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov, v Železarni lahko formiramo sledeča sredstva sklada skupne porabe. Povprečni osebni dohodek v SR Sloveniji za leto 1973 je 2.241 din. Število zaposlenih v Železarni je 6.145. Torej je sklad skupne porabe po kriterijih sindikalne liste:

2.241 x 6.145 13.770.945 din

To je bistveno manj kot bi sledilo po sklepu delavskega sveta Železarn s tem, da moramo v tem okviru pokriti regrese za letni dopust, solidarnostno pomoč (predlog sindikata) in nagrade ob jubilejih.

Na osnovi doslej povedanega o formiranju sklada skupne porabe za leto 1974 predlagamo delovnim skupinam, da sprejmejo sledeča stališča:

1. TOZD in OZD skupnih služb Železarn Jesenice formirajo za leto 1974 sklad skupne porabe v višini, ki je določena s kriteriji sindikalne liste. To je na osnovi povprečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji v letu 1973, ki znaša 2.241 din/zaposlenega in števila zaposlenih, ki je predvideno z letnim planom. To je:

TOZD Talilnice	2.241 x 1.065	2.386.665
TOZD Valjarne	2.241 x 940	2.106.540
TOZD Hladna predelava	2.241 x 1.154	2.586.114
TOZD VET	2.241 x 1.841	4.125.681
Org. Skupne sl.	2.241 x 1.145	2.565.945
Skupno za ŽJ:		13.770.945

2. Iz sklada skupne porabe, formiranega na osnovi kriterijev iz sindikalne liste ter ostanka dohodka iz leta 1973, TOZD in skupne službe združujejo namenska sredstva za kritje skupnih potreb po predloženem konkretnem programu, ki ga potrdijo delovne skupine. Sredstva TOZD in skupne službe združujejo v enakih deležih na planirano zaposlene v letu 1974. Delovne skupine bodo določile kolektivne izvršilne organe, ki so dolžni spremljati realizacijo sprejetih programov in poročati o uporabi namenskih sredstev delovnim skupinam ob periodičnih zaključnih računih.

III.

PREDLOG DELITVE SKLADA SKUPNE PORABE IN ZDRUŽEVANJA NAMENSKIH SKUPNIH SREDSTEV

1. Regresi za letni dopust

Na osnovi 23. točke sindikalne liste je bilo v okviru Slovenskih železarn dogovorjeno, da znašajo regresi za dopust:

- za delavce železarn 500—600 din
- za nezaposlene žene in otroke nad 10 let 250 din
- za otroke do 10 let 200 din
- OZD določijo višino regresa za člane kolektivov odvisno od višine regresa, ki ga dajejo neposredno za regresiranje oskrbnega dne v počitniških domovih. Na osnovi tega dogovora predlagamo za železarno Jesenice sledeči regres za dopuste:
- za člane kolektiva 500 din
- za nezaposlene žene in otroke nad 10 let starosti 250 din
- za otroke do 10 let starosti 200 din

Poleg sredstev, ki so potrebna za izplačilo predlaganih regresov predlagamo, da TOZD in skupne službe združijo 700.000 din, iz katerih bi se krilo dodatne regrese v počitniških domovih po predlogu sindikata (okrožnica je že objavljena) in morebitne podražitve, da bi na ta način obdržali celotno sezono predlagane polne cene 70,00 din, ne da bi prekoračili dovoljena sredstva za regrese za dopuste.

Posamezne TOZD in skupne službe bi morale v ta namen združiti sredstva v enaki višini na planirani stalež, kakor sledi

700.000 : 6.145 114

TOZD Talilnice	114 x 1.065	121.410
TOZD Valjarne	114 x 940	107.160
TOZD Hladna predelava	114 x 1.154	131.550
TOZD VET	114 x 1.841	209.874
Org. Skupne službe	114 x 1.145	130.530
Skupaj:		700.524

Neposredno izplačani regresi za dopuste po predloženih lestvici in združena sredstva 700.000 din pomenijo ca. 850 din na zaposlenega. Sindikalna lista določa od 600 do 900 din na zaposlenega. To pomeni veliko povečanje v odnosu na izplačane regrese v letu 1973 in znaša skupno ca. 6.200.000 din. Prav tako predlagamo, da se v letu 1974 regresi za dopuste izplačajo enkrat, in sicer 25. 5. 1974. V decembru 1974 pa le tistim, ki se bodo zaposlili v železarni v maju ali juniju.

2. Solidarnostna pomoč

Po sindikalni listi predlaga višino solidarnostne pomoči sindikalna organizacija, razen točke a). V solidarnostno pomoč štejejo:

- pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu v višini pogrebnih stroškov po računu pristojne organizacije;
- ob smrti v ožji družini in v primeru daljše bolezni delavca lahko znaša denarna pomoč največ en povprečni netto mesečni osebni dohodek zaposlenih v delovni organizaciji v preteklem letu;
- enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino;
- enkratne letne obdaritve upokojujencev;
- enkratne pomoči ob nastanku težje invalidnosti;
- druge solidarnostne pomoči.

Razen navedene točke a), ki jo je že doslej pokrivala železarna neposredno, so bile vse ostale oblike solidarnostne pomoči doslej izplačevane iz sindikalne članarine prek sindikata. Ker bi bilo tudi v bodoče najprimerneje, da to pomoč izplačuje sindikat, predlagamo, da se iz sklada skupne porabe dodeli sindikatu posebna dotacija za dodeljevanje solidarnostne pomoči v višini 150.000 din, ki jo plačajo TOZD in skupne službe tako, da se skupna vsota deli s skupnim planiranim številom zaposlenih in za posamezno TOZD in skupne službe pomnoži s številom planirane staleža. To je:

150.000 : 6.145 24,40 din

Predlog delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev za leto 1974 (za razpravo samoupravnim delovnim skupinam)

I.

TEMELJNE SPREMEMBE V DELITVI SKLADA SKUPNE PORABE ZA LETO 1974

Predlog delitve sklada skupne porabe za leto 1974 je izdelan zelo pozno, ker smo morali čakati na sprejetje družbenega in samoupravnega dogovora o financiranju interesnih skupnosti ter sindikalne liste. Našeti dokumenti bistveno spreminjajo način formiranja in delitve sklada skupne porabe. Številna področja, ki jih je doslej Železarna podpirala neposredno iz sklada skupne porabe se financirajo sedaj preko interesnih skupnosti, za katere daje Železarna prispevke po prispevnih stopnjah, za katere smo se dogovorili s samoupravnim sporazumom o financiranju interesnih skupnosti. Železarna Jesenice je v preteklem obdobju dajala precejšnja sredstva za nekatere dejavnosti v občini, ki naj bi se v letu 1974 financirale v okviru interesnih skupnosti. Samoupravni sporazum o financiranju interesnih skupnosti in občini so delovne skupine sprejele v začetku marca t. l. Iz sklada skupne porabe smo v Železarni doslej financirali zlasti športno dejavnost, v manjši meri pa še kulturno in nekatera druga

Alkohol uničuje

Alkohol je zlo, ki razjeda in razbija družine, strup, ki se počasi zjeda v telo, dokler mu popolnoma ne zavda. Le malokdo se lahko sam pobere iz tega brezna. Pomagati mu morajo vsi tisti, ki so okrog njega. Tudi po končanem zdravljenju, ki pravzaprav nikoli ni končano.

Danes družba v večji meri skrbi za alkoholike, kot nekoč. Toda še vedno ne dovolj, da bi se lahko zmeraj vrnil v normalno, ustvarjalno življenje. Vsaj tako je bilo razbrati iz besed, ki so jih povedali člani kluba zdravljenih alkoholikov na Jesenicah.

Na Jesenicah sta dva taka kluba. V Ljubarju se zbirajo že tri leta, v Goliču pa eno leto. Predsednik enega teh dveh klubov je povedal, da je vseh članov približno 70, sestajajo pa se enkrat tedensko. Na sestanke z njimi hodijo tudi opazovalci — svojci. Svoji imajo enkrat mesečno svoj sestanek.

Namen kluba je, da zdravljeni alkoholiški nadaljujejo svoje zdravljenje. S tem, ko se vrnejo v družbo, zdravljenje še ni zaključeno. To je kompleks, ki obsega zdravljenje samega alkoholika, delo s svojci in sodelovanje z gospodarsko organizacijo, v kateri zdravljene dela. Če le eden od teh treh faktorjev ne dela, lahko pride do vrnitve v alkoholizem.

Zdaj imata oba kluba le enega terapevta — tov. Svetovalo in enega samega zdravnika — dr. Novakovo, ki pa zdaj zaradi družinskih razlogov tudi ne bo mogla sodelovati z nami. Za vsak klub pa bi morali imeti svojega zdravnika in svojega terapevta. To je problem, ki bi ga morali rešiti v sodelovanju z zdravstvom, kjer pa se tega problema neka otepa. Zdravstveno nam je v tem pogledu še največ pomagala. Tudi za sedanje nove prostore se moramo zahvaliti njej. Pomaga nam tudi z dotacijo.

Delo v klubu pa zaostaja tudi zaradi neresenosti stvari v zvezi s sponzorom dr. Ruglja, ki je bil predstojnik centra za zdravljenje in preprečevanje alkoholizma v Skofljici ter hkrati predsednik Zdrženja klubov zdravljenih alkoholikov Slovenije. Po našem mnenju je bilo njegovo delo zelo uspešno. Istočasno pa smo člani Zveze klubov zdravljenih alkoholikov za Gorenjsko in Kranj, ki pa se je opredelila proti dr. Ruglju. Ker smo člani obeh teh združenj, smo ostali sredi med njima. Edina pot je, da delamo sami naprej, dokler ne pride spet do enotnega koncepta dela. Ta neenotnost pa zavira delo kluba. Nekaj članov kluba je potem povedalo naslednje:

B. K., 40 let, metalurški tehnik, zaposlen v Železarni, poročen, ima enega otroka.

Ni bilo oprejemljivega vzroka, zakaj sem začel piti. Običajno popije človek prvi kozarec v družbi. Resno, da so se čutili posledice, sem začel popivati pred štirimi leti.

Za ženo je bilo to najtežje. Vsak alkoholizem povzroči težave najprej v družini. Doma so bili sami prepri. Otrok je bil že toliko star, da bi se občutil. V Železarni sam bil postavljen na drugo, manj odgovorno delovno mesto.

Žena je že mislila na ločitev. Pregovarjala me je, naj grem na zdravljenje. Tako mi je svetoval tudi obratovodja. Sprevidel sem, da bi bilo to res najbolje, zato sem poskusil. Lansko leto sem se zdravil v Skofljici, kjer traja zdravljenje tri mesece. V Begunjah traja dva meseca.

Zdaj sem ozdravljen in mislim, da se to ne bo več ponovilo. Po pijanci ne čutim nobene želje več. Doma pa je zdaj vse drugače.

K. C., 55 let, delavec sekcije za vzdrževanje prog Jesenice, poročen, ima enega otroka.

Začel sem piti brez vsake potrebe, tudi v službi, počasi pa je to preslo v navado in nazadnje v bolezen. Resno sem začel piti pred desetimi leti. Doma je šlo vse navzgor. Tudi otroku se je to poznalo. Izostanke v službi sem nadomeščal z nadurami in dopustom.

Pred šestimi leti sem se zdravil v Begunjah. Takrat klubov še ni bilo in sem se napotil na zdravljenje sam. Zdaj ti pri tem klub lahko precej pomaga.

Ko sem se vrnil na svoje delovno mesto, so me silili s pijaco. Ko so uvideli, da na noben način nočem prijeti za kozarec, so me pustili pri miru.

Klub nam veliko pomeni. Čutimo se močnejše. Če si v klubu, laže abstiniraš. V začetku — ko smo imeli prostor še pri Jeleni, nas je bilo le dvanajst, zdaj pa nas je toliko, da smo se morali razdeliti v dva kluba, sicer ne bi mogli vsi hkrati v naš prostor. Član kluba je lahko vsak zdravljene alkoholiški, ki abstinira. Dostop pa je dovoljen vsakemu, le trezen mora biti.

Družba slabo razume naše probleme — izjema je le Železarna — če ne bi bilo nje, ne bi imeli ničesar. Alkohola nisem poskusil že šest let in ga tudi ne mislim več. Doma se spet razumemo. Tudi žena hodi z

menoj v klub na sestanke. Vsak mora imeti nekoga, ki se z njim lahko pogovori.

F. J., 43 let, elektromehaničar, zaposlen v Železarni, razvezan, ima enega otroka.

Prvi vzrok, da sem začel piti, je bila družba in pa razmere v prejšnji službi, v kateri sem hodil po domovih in so me skoraj povsod silili s pijaco. Bilo pa je še veliko slabše, ko sem uvidel, da v mojem zakonu ni vse v redu.

Resno sem se vdal pijanci pred šestimi leti. Mogoče imamo to kar v rodu. Pred dvema letoma sem se najprej zdravil v Begunjah. Prvi dan, ko sem prišel ven, sem se spet napil. Po štirih mesecih sem se zdravil v Skofljici.

Dve leti sem jemal tablete, ker mi je bilo to potrebno. Vsakemu niso. Tablete so kot nekakšen stražar. Ne ubijajo želje po pijanci, toda če pijes po njih, nastane huda reakcija. Vsaj eno leto naj bi jih jemal vsak, da preboli morebitne krize. Brez tablet in brez kluba bi bilo težko vzdržati.

Ko sem prišel v službo, so mi nekaj časa namenoma nagajali s pijaco. Priznal sem, da sem zdravljene alkoholiški, zdaj pa mi dajo mir.

V Železarni jih je precej, ki bi morali na zdravljenje. Delavci prinesejo pijaco že s seboj, veliko pa jih hodi pit med delovnim časom ven iz Železarne. Nekateri vodje proti temu zlu ne storijo dovolj. Ne samo zaradi pijace same, temveč tudi zaradi nesreč, ki se zaradi tega lahko pripetijo na delovnem mestu.

Zdaj ne čutim nobene potrebe po pijanci. Kot da alkohola sploh ni. Veliko pomaga delo. Treba si je najti kakšno opravilo tudi po službi. Vse je odvisno od volje. Z dosti trme se da vse.

V. B., 36 let, delavec v Železarni, poročen, ima enega otroka.

Začel sem piti že pred štirinajstimi leti. Najprej v družbi, potem sem pil tudi pri delu in to me je potegnilo na dno.

Žena je bila v službi, otrok majhen, jaz pa nisem več skrbel za dom. Domov nisem prihajal tako, kot bi bilo treba, zato sva se z ženo, razumljivo, prepirala. V prepiru je včasih omenila tudi ločitev.

Pred štirimi leti sem se pričel zdraviti v Begunjah. V tistem času še nista bili razviti patronažna služba in socialno skrbstvo za alkoholike. Za zdravljenje sem se odločil sam. Po tistem mi je še dvakrat spodrsnilo. Zdravljenje je potem trajalo enkrat enajst in enkrat trinajst dni. V takih primerih lahko klub veliko pomaga. Svetuje ti in posreduje, da prej prideš na vrsto za zdravljenje.

Včasih si še zaželim pijaco, toda ne zaradi pijace same, temveč zato, da bi pregal nerazpoloženje, skrb. Doma se je vse obrnilo na bolje. Mislim, da ne bom več pil.

D. B., 36 let — žena zdravljenega alkoholiška, imata dva otroka.

Mož je začel piti po težki operaciji. Šele po zdravljenju mi je priznal, kako veliko je spil takrat. Ljudje ga pijanega izven doma sploh niso videli, ko pa je bil doma, je kar pobesnel. Bil je ljubosumen, tepel me je brez razloga. Včasih nisem upala iz službe domov, dokler ni zaspal.

Vse to sem prenašala in bi mogoče še, če ne bi postal grob do otrok. Za nobeno reč ni več skrbel, čeprav smo mu dopovedovali, da ga potrebujemo, bil je brez volje do življenja. Mislim, da je na to, da bi umrl in da bi se nas potegnil za seboj. Če ne bi bilo tiste operacije, mogoče ne bi začel tako piti.

Ljudje so mi govorili, naj se ločim. Posvetovala sem se z zdravnikom in potem od moža zahtevala, da se zdravi. Poprej je bil sam že trikrat poskusil s tem, pa ni šlo.

Pred štirimi leti sem se pričel zdraviti v Ljubljani. Trajalo je devet mesecev, tako da je enkrat tedensko hodil v Ljubljano. Hodila sem z njim, včasih tudi otroka.

Komaj verjamem, da se je lahko tako spremenil. Veliko se pogovarjamo, v našem domu je spet prijetelstvo. Z njim redno hodim na sestanke kluba. Tudi s tem mu lahko pomagam. Pijače doma nimamo več. Tudi za goste ne.

Enkrat mesečno pa se sestanejo v klubu sami svojci, da se pogovorijo.

Vera Svetovala, socialna delavka v Železarni in hkrati terapevt v klubu, je na vprašanja, ali v naši občini dovolj storimo za te ljudi, kakšne težave imajo in kakšno je njeno delo, odgovorila:

V Železarni je pri vodilnih ljudeh dovolj razumevanja za te ljudi. Čeprav v obratih ne pri vseh. Nekateri ljudje niso dovolj osveščeni, kako je treba ravnati z zdravljenimi alkoholiški, ali pa jim nalašč naga-

jajo. Taki ljudje so zelo občutljivi. Če je dovolj razumevanja v Železarni, pa tega ni v sami občini. Družbene službe pri SOB Jesenice smo že prosili za pomoč, vendar brez uspeha.

Do nedavnega smo imeli v Skofljici pet postelj za jeseniške paciente. Če je bilo nujno, smo telefonirali in pacienti so sprejeli. To je bilo veliko vredno, kajti, kdor se odloči, da se bo zdravil, želi oditi na zdravljenje običajno takoj tistega dne, ko se je za to odločil. V zadnjem času pa so v Skofljici sprejeli le enega z našega konca. Vsak zamujen dan pa pomeni veliko v družini, v kateri živi alkoholiški. Zdrav pacient celo tri ali štiri tedne čaka na sprejem. Pacienti se sedaj zdravijo v okviru skupinskega zdravljenja v Ljubljani. To

zdravljenje obstoji v tem, da alkoholiški enkrat tedensko hodi v Ljubljano, hkrati z njim pa eden od svojcev. Ves ta čas hodi alkoholiški v službo. Ta metoda pri marsikom ni tako uspešna kot bi bila morda tista v Skofljici, kajti ne more se upreti izkušnjam, ki jim je izpostavljen med tednom.

V Skofljici ne sprejmejo na zdravljenje nikogar, ki poprej ne obljubi, da bo pozneje sodeloval v klubu in če ne sodeluje z njim svojec ali morda kdo drug. V Begunjah teh pogojev ne postavljajo.

Vsakomur, ki pride v klub, poveljamo pravila kluba, ki jih ne sme kršiti. Nihče s sestanka ne sme izostati brez tehtnega vzroka. Takoj, ko pride iz bolnišnice, mora povedati, kje stanuje ipd., tudi to, kam

gre na dopust. Vsaj eno leto poskušamo, da tak zdravljeneec ne bi bil preveč sam.

Delati kot terapevt v takem klubu ni lahko. Zdravljenca je treba obravnavati kot bolnika, istočasno pa ga trdo držati na uzi. Obiskujem njihove sestanke, vendar moje delo še daleč ni končano v trenutku, ko je konec sestanka. To delo, vsaj pri nas, ni dovolj cenjeno. Večina ne pomisli, koliko gorja izgine iz neke družine, če se alkoholiški uspešno zdravi.

Trenutno so v delu kluba nastopile resne težave, ki jih bo najbrž konec šele takrat, ko bomo dobili dva ali vsaj enega zdravnika in terapevta, ter ko bo začela Skofljica normalno delati. Rešitev teh vprašanj pa, žal, ni v naših rokah.

Denarno nadomestilo med začasno brezposelnostjo

Pri komunalnem zavodu za zaposlovanje Kranj — izpostava Jesenice, je bilo v preteklem tednu prijavljenih 25 moških in 97 žensk, ki iščejo zaposlitev. Iskalci zaposlitve imajo naslednje kvalifikacije:

NK		PK	
M	Ž	M	Ž
3	41	10	42
KV		SR	
M	Ž	M	Ž
10	10	—	3
VIŠ		VS	
M	Ž	M	Ž
1	—	1	1

Ker lahko tudi kdo od nas pride v tak položaj, bi bilo dobro, da se seznanimo s pravicami, ki nam pripadajo v takem primeru.

Začasno brezposelni delavci lahko uveljavljajo po prenehanju dela v organizaciji združenega dela denarno nadomestilo, če so delali najmanj eno leto brez presledka ali 18 mesecev s presledki v zadnjih dveh letih in če se prijavijo pristojnemu komunalnemu zavodu za zaposlovanje v 30 dneh po prenehanju dela. Delavci, ki ne uveljavljajo pravice do denarnega nadomestila zato, ker njihovi dohodki in dohodki članov njihove ožje družine na dan prenehanja dela presegajo znesek, ki je določen z republiškim predpisom, lahko vložijo zahtevek in uveljavljajo to pravico od dneva, ko se njihovi dohodki in dohodki članov njegove ožje družine zmanjšajo — do konca dobe, ki je določena za izplačevanje denarnega nadomestila.

Z zakonom o denarnem nadomestilu delavcev med začasno brezposelnostjo je določeno, da brezposelni delavci lahko uveljavljajo pravico do denarnega nadomestila, če njihovi dohodki skupaj z dohodki članov njegove ožje družine ne dosega 728,00 din mesečnega dohodka na člana njegove ožje družine oz. 1.456,00 din skupnega letnega katarstkega dohodka od zemljišč, ki so njihova lastnina oz. lastnina članov njihove ožje družine.

V te dohodke se štejejo vsi dohodki, ki so zavezani prispevkom in davkom.

Izjemoma ne morejo uveljaviti pravice do denarnega nadomestila delavci, ki jim je delo prenehalo zaradi izključitve iz delovne organizacije po samem zakonu ali po izjavi, da izstopajo iz delovne organizacije, razen, če je prišlo do izstopa zaradi prenehanja delavčevega zakonca, iz zdravstvenih razlogov ali zaradi tega, ker delovna organizacija v zvezi z delom ni izpolnjevala obveznosti do delavca.

Pravico do denarnega nadomestila imajo delavci po odslužitvi ali do sluzitvi vojaškega roka in delovni invalidi, ki izgubijo to lastnost po predpisih o invalidskem zavarovanju, če so na dan, ko jim je zaradi odhoda k vojakom oz. zaradi invalidnosti prenehalo delo, izpolnjevali predpisane pogoje glede časa, ki so ga prebili na delu, če se v predpisanim roku zgledajo in če izpolnjujejo druge predpisane pogoje.

Pravico do denarnega nadomestila imajo tudi jugoslovanski delavci, ki so bili zaposleni v državah, s katerimi Jugoslavija ni sklenila sporazuma o zavarovanju za primer brezposelnosti, če pred odhodom na delo v tujino sklenejo s komunalnim zavodom za zaposlovanje pogodbo o plačevanju prispevka za zaposlovanje, ki je določen od skupščine republiške skupnosti za zaposlovanje SRS.

Osnova, od katere plačujejo prispevek za zaposlovanje jugoslovanski delavci, zaposleni v državah, s katerimi Jugoslavija ni sklenila sporazuma o zavarovanju za brezposelnost, je določena ne glede na kvalifikacijo 1.335,00 din.

Prispevna stopnja od osnove se določi v višini dva odstotka. Doga-

vor o plačevanju prispevka za zaposlovanje sklene delavec s pristojnim komunalnim zavodom za zaposlovanje. Če delavec preneha plačevati prispevek za zaposlovanje ali ga plačuje nerodno, je mišljeno, da prispevka ni plačal.

Po 64. členu temeljnega zakona o organizaciji in financiranju zaposlovanja znaša denarno nadomestilo 50 odstotkov povprečnih mesečnih akontacij osebnega dohodka delavca v zadnjih treh mesecih pred prenehanjem dela.

Med začasno brezposelnostjo se izplačuje skupaj z denarnim nadomestilom tudi denarni dodatek za ožje člane družinske skupnosti, ki jih preživlja. Tako

Brigade s hribov

Utaborili so se precej visoko, ob robu gozdnega jase, kjer se bodo lahko podnevi pregreli na soncu. Kruha, masla in sira so imeli dovolj, da so se dobro najedli. Potlej je bil Mihej glavni: razlagal je, kako je bilo ob napadu. Vpraševali so ga znova in on je zmerom nekaj malega dodajal. Kmalu je bil njihov napad pretehtano, bliskovito dejanje, podobno glavnemu spopadu v filmu, kjer dobri zmagajo brez žrtev, sovraženiki pa jo skupijo. Tonči, ki ga je pripovedovanje zelo zabavalo, je moral ugotoviti, da Mihej ne laže veliko. Le podrobnosti napihuje; vsemu daje prebrisan, zviti, taktični pomen, ki ga napad ni imel. Vse skupaj je bilo bolj preprosto. Do opoldne so se skrivali v grmu, potlej so napadli policiste pri kosilu in dvema prestrašenima na postaji pobrali orožje. To je bilo pravzaprav vse!

Naslednji dan so borci najbolj nestrpno čakali, kako bo Tonči razdelil orožje. Brzostrelko je dal komisarju; naj jo ima, zaradi ugleda. Borci, ki so bili z njim, so lahko izbrali najboljše puške. Sam je obdržal le pas za štiri redenike, svojega, bolj obnošenega, pa je dal komisarju. Obdržal je še baterijo, telečnjak, zamenjal je šotorko. S težkim mitraljezom pa se je želel iznebiti tudi Smelija. Poklical je komisarja na samo: »Po mojem bodo ta težki mitraljez v štabu bolj potrebni. Lahko bodo naročili kakemu ključavničarju, da napravi zasilne noge. Dobro bi bilo, če bi to spravili v štab. In odvečne puške. Ti bi vodil, s tabo naj gre Smeli, kakih deset borcev, ki bi nesli naboje in puške.« Komisar se ni upiral. Smeli pa si je to razlagal kot neke vrste nezaupanje. »Nimaš me rad pri sebi, kaj,« ga je pobaral, ko je zvedel, da bo moral s skupino nazaj na Koprivno.

»Kje pa,« ga je pregovarjal Tonči. »To skupino mora voditi zanesljiv, izurjen voditelj! Komu lažje zaupam kot tebi?«

»Naj se potlej vrnem!« je še poskušal Smeli.

»Kje pa se boste zadrževali?«

»Ja, tega ti pa dajale ne bi mogel povedati. Naše področje je Obirsko. Tu se bomo zadrževali.«

Smelija s tem ni prepričal, kako si želi, da bi bil kmalu spet nazaj. Ni mu pa mogel odkriti očitati, kako se ga želi znebiti. Tako je bilo najbolj prav. Naj ga Darko porabi kje drugje. On bo brez njega lahko shajal.

Takoj, ko je skupina z orožjem odšla, je Tonči zaukazal premik.

Dva dni so se še zadrževali na planini, potlej pa so se zvečer premaknili proti Železni Kapli. Zvedeli so za dva kmeta, ki sta najbrž imela orožje. Obiskali so ju in dobili dve puški. Potlej so se v trgovini dobro založili s hrano in cigaretami. Vrnili so se nazaj na planino in se še za tri dni pritajili. Šele zdaj se je Tonči odločil, da se vrnejo nazaj h kmetiji. Želel se je srečati s Fančiko, da bo videl, pri čem je.

Borce je pustil nekoliko zadaj, sam pa se je povzpел na hrib, kjer so že imeli zasedo. Legel je v travo in naravnal pogled na hišo. Iz hiše so prihajali po opravkih, vendar se je med vsemi domačimi le Fančika ozirala v hrib. Me vse dni nestrpno čaka, je premišljal Tonči. Veljajo vsi ti pogledi res le meni? Komu drugemu pa, se je hrabril. Meni! Meni!

V mraku so se spuščali k hiši. Gospodar jih je prvi zagledal. Ostal je pred hišo in čakal. »Prekleti pobje, kako ste to izpeljali,« je nasmejan rekel in jim začel stresati desnice. Tončijevo roko je dolgo podržal v svoji: »Izpeljal si to drzno, brez napake! Še zdaj ne vedo, kako je mogoče, da vas nihče ni videl. Sumijo, da ste imeli v vasi veliko pomočnikov. Slišal pa sem, da tudi tisti, ki vas še ne bodo podpirali, pravijo: Lahko bi vse policiste pobili. Pa so jih le toliko, da so dobili orožje!« Zelo imenitno. Po vsem Obirskem govorijo le o tem. Edino to, koliko vas je napadlo, o tem pripovedujejo različno. Od deset do petdeset gošarjev, govorijo. Koliko pa vas je res napadlo?«

»Z mano, osem!« je mirno povedal Tonči.

Na pragu se je prikazala Fančika. V zadregi je kriknila, potlej pa je stekla nazaj v hišo. Kmalu se je vrnila s časnikom. Rdeča v obraz je ponujala Tončiju časnik: »Le pogled, kaj piše o tebi.«

Vzel je časnik. Na drugi strani je bila njegova slika, tista iz nemške izkaznice. Pa saj je moral dati tri. Imeli so jo in uganili, kdo je napadel.

»Kako mlad si še na tej sliki. Kdo bi verjel, da je to banditen hauptling!« kot pišejo,« je rekla Fanči. »Prej, da ta fant s slike nikomur ne bo napravil nič hudega.«

»Morala bi videti Fančika, kako je strpen. Vse je sam pospravil. Mi smo le ministrirali, kot pri maši,« se je oglasil Mihej.

Za tole, Mihej, si se odkupil vnaprej za kakšno neumnost, ki jo boš še napravil. Odpustil ti jo bom za tole, ker me hvališ ravno pred njo, ki te je klonila po licu, je sklenil Tonči.

»Kakor sem vas težko čakal, pa je bilo le prav, da se niste takoj vrnili. K hiši je prišla patrulja, kakih trideset jih je bilo. Imeli so dva mitraljeza, kakih pet brzostrelk. Trdili so, da skrivamo bandite. Potlej sem zvedel, da so tako govorili pri vseh bolj odročnih hišah. Nič niso našli,« je veselo pripovedoval gospodar.

Tonči je gledal v sliko; bral je, kako je nanj razpisana nagrada tisoč srebrnih nemških mark. To ga je spomnilo na nekatere odlomke iz filmov. Tako so skušali pridobiti izdajalce med prebivalstvom, da bi ujeli hudega razbojnika. In prav to je v nemških očeh bil! Ni ga žalilo, ampak bil je na to celo ponosen. Edino, kar ga je začelo skrbeti — če se ne bodo Nemci zdaj posebej maščevali nad njegovimi. Bodo zato pobili mamo in brate!

Tokrat se ni mogel ubraniti, da ne bi večerjal z domačimi. Lažje je sprejel, ker so imeli tudi borci dobro večerjo. Gospodinja mu je pripravila koroške žgance, ki jih je že nekajkrat jedel in ni mogel pozabiti njihovega okusa. Zraven, da je bilo bolj obilno, je pripravila gospodinja še štruklje. Gospodar pa ga je silil z žganjem.

»Veste, tovariš komendant,« mu je kmet rahlo opit razlagal, »močno sem vesel zaradi te postojanke v Beli. Naj vedo... nismo Slovenci čisto potonili. Posebej važno je, da nihče od naših ni padel. Sam sem imel tudi nekaj malega zraven, čeprav meni mimo ušes ni pokalo...«

»Veliko ste pripomogli, več kot si mislite,« mu je pritrdil Tonči. Tudi njemu je žganje razvezalo jezik. »Natančni podatki — to je pol uspeha. Vse je bilo natanko tako, kot sem si zamislil. Zato je tudi uspelo.«

Nazdravljala sta si, govorila drug o drugem čedalje bolj spoštljivo, dokler nista naposled zapela. Gospodar je imel kar prijeten, morda za spoznanje pretresč bariton, ki pa je dobro prikrival Tončijevo ne dovolj izrazit tenor. Spet je Tonči zapel o zagorskih zvonovih.

»Pa imaš res tako rad zagorske zvonove?« ga je izzivala Fanči.

»Ne toliko zvonove, kot Zagorje. V primerjavi z vašim, s tem razgledom, je hudo pust, zamazan kraj. Samo... meni je všeč! Včasih se mi stoji po njem. Po eni sami nedelji, ko smo dopoldne oprezali po koloniji, igrali za denar h kamnu, kegljali, popoldne rinili na tekmo, zvečer v kino in če je le bila kaka veselica — na veselico. Takih nedelj si spet hudo želim.«

»Ja, nihče drug... učitelj ne more povedati do kraja, ker mu vpade v besedo prav Krivec in pove, da Vipernik tistega papirja sploh ni videl, ker je prihajal v šolo, ko je on, Krivec, že pritekel po stopnicah in naletel nanj in na druge, ki jim je potem povedal, da je na vratih obvestilo, da nocoj ne bo šole.«

»To se pravi včeraj,« zaključil, drugi pa mu pritrdjujejo. »Za vruga, čemu se sploh razpurjaste zaradi tistega papirja in kličeste nas zavoljo norčarij v šolo,« je glavnemu policaju dovolj, ni pa učitelju Miklavčiču.

»Ni samo tisti listek, gre tudi za tole pismo,« potegne iz žepa modro ovojnico.

»Kaj pa je s tem pismom?« vprašuje učitelj Kavrič, ki prej ko ne meni, da bi moral za to pismo vedeti že prej. »Kaj protidržavnega? Protirežijskega?«

»Ne samo to,« poudari učitelj Miklavčič s posebno pomembnostjo.

»Dajte, da vidim, kolega,« postane učitelj Kavrič radoveden. »Naslovljeno je name,« mu ga učitelj Miklavčič ne da.

»Torej zasebno?«

»Zasebno in ni zasebno! Klevetniško do Orjune.«

»Do orjune?« se Kavrič, ki se čuti pod sedanjim režimom privilegiranega, samo pomilovalno nasmehne.

»Zasebne stvari spadajo na sodišče, če gre za žalitev časti. Ali pa zadevo rešite sami! Mi imamo nujnejše reči,« se glavnemu policaju ne ljubi več, da bi zaradi učiteljskih in šolarskih bedarij še igral pred temi faloti komedijo. Če je kdo med njimi komunist bo tako ali tako prej ali slej prišel policiji v roke. Takrat pa se ne bodo menili v kakem šolskem razredu, marveč v policijskih prostorih, ki so za taka zasliševanja mnogo bolj primerno opremljena. »Gospoda mi gremo. Drugič nas ne kličite več zaradi takih neumnosti! Zbogom!«

»Tudi jaz grem. Moja ura je že minila, kolega,« pravi nekoliko zafkljivo učitelj Kavrič in odide.

»Moja pa še ni,« poudari učitelj Miklavčič in divje pogleda za učiteljem Kavričem, za katerim so se zaprla vrata. »Moja se šele začneja in — če bo potreba — jo bom še podaljšal, dokler ne najdem tistega, ki je pisal tole nesramno pismo. To mi boš povedal, Vipernik, ali pa te bom prisilil kako drugače.«

»Kako to mislite, drugače?« Vipernik ni tiho.

»Boš že videl, ko jo boš skupil.«

»Skupil? Na kakšen način? Na orjunaški?«

»Tu sprašujem jaz in ne ti? Kdo je pisal to pismo?«

99 Miha Klinar
TIGROVEC ŽEF

»Čeprav vaše vprašanje ne spada k predmetu, ki bi ga morali poučevati, bom odgovoril: Ne vem.«

»Ne veš?« bi ga učitelj Miklavčič najraje zabodel s pogledom.

»Ne vem, če vi ne veste. Se pisec ni podpisal?«

»Podpisal!«

»In kaj potem vprašujete?«

»Vprašujem, kdo je mladina, ki ne bo nasedla Orjuni.«

»O, te nas pa je veliko in je bo vedno več.«

»Vidiš, da veš. To si ti. Ti se skrivaš za tem pismom.«

»Prav žal mi je, ker nisem bil med njimi.«

»Pa si bil. Na obrazu se ti pozna.«

»Kaj pravzaprav hočete?«

»Bil si med njimi, ki so vlomili v arhiv pokrajinskega vodstva Orjune.«

»Hm, to je pa resna stvar.«

»Resna! Zato sem poklical policijo.«

»Pa je že odšla. Zares škoda! Morda bi potem zvedeli, kaj je v tem pismu napisano?«

»Veš, prav dobro veš! Zato bi rad, da bi ga javno prebral. Pa ga ne bom. To pismo je sled, ki bo pokazala vlomilce.«

»Potem bi ga dali policiji, pa še tisti listek!«

»O, saj ga bom dal! Prisilil bom... Zahteval bom... Ja, to je moja stvar,« položi učitelj pismo v šolski dnevnik.

»Koga boste prisilili? Kaj boste zahtevali?«

»Preiskavo!« zakriči učitelj. »Policijsko preiskavo!«

»Vaša stvar in stvar vaše mogočne orjune. Mogoče bo pripravila zopet kak pohod v komunistične Trbovlje...« reče Vipernik kar tako, da bi učitelja spomnil, da je bila Orjuna pravzaprav takrat dokončno poražena in da si od takrat več ne upa v delavske kraje zganjat nasilje, pa tudi to, da zaman ribari v kalnem med pošteno mladino, ki jo nacionalne in socialne krivice, ki jih trpi slovenski narod, bole in bi jih rada odpravila. Tudi če nekateri pošteti mladinci še gredo na vabo nacionalnih in socialnih gesel, ki ji razglaša Orjuna, kmalu zapuste njene vrste, čim spoznajo, da cilj Orjune ni boj proti zatiranju, marveč boj, da bi vladala in zatirala sama podobno kakor fašisti v Italiji. »Ja, v Trbovlje, potem pa bo morda spet razglašala, da z dogodki nima nič skupnega. Saj veste, kako je bilo?«

V razredu pričakujejo, da bo učitelj Miklavčič Viperniku zopet pokazal vrata, pa se mu samo na varno razdaljo približa.

»Tudi to tvoje gobezdanje dokazuje, da si bil med vlomilci in da veš kam je izginil trboveljski faskel iz arhiva.«

»O prav rad bi vedel! Mogoče ste v arhivu vendarle hranili zgodovinske papirje, da ste na ukaz Slavenske in Jadranske banke šli nad rdeče Trbovlje, šli izzivat...«

»Fant, ti veš, kje je arhiv!«

Tomaž Iskra . Dežela bogov, filozofov, poetov
10 mornarjev in še kaj...

Agamemnon je bil tipičen monarh tega obdobja, najstrožji kralj Grkov, kralj krakov. On je bil vojaški vodja v boju Grkov s Trojo (1180 l.

Agamemnonova slava

... V vrzel poleti Agamemnon, prvi ubije moža, Bienora, ljudstev pastirja, njega in druga ob njem, Oileja, ta vodil je vprego. Resda voznik je skočil z voza in mu stopil nasproti, toda ko plane naprej, pogodi ga sulica v čelo, bronasti rob na šlemu ne ustavi železne ostine, šlem mu prebije in kost, da vse možg

Ob praznovanju mednarodnega dneva invalidov

Letos smo praznovali svetovni dan invalidov 24. marca z geslom Invalid — tvoj tovariš. Smiselno priporočilo vsakoletno geslo mednarodno združenje delovnih in civilnih invalidov — FIMITIC. Mednarodna organizacija FIMITIC apelira na človeštvo, da izboljšuje življenjske pogoje invalidov v vsakem okolju, spodbuja v vseh deželah sprejemljivo socialno politiko za vse prizadete ne glede na vzrok invalidnosti, priporoča splošno obvezno prigraditev prizadetih, odstranitev vsega, kar ovira udeležbo invalidov v javnem življenju, ureditev in izgradnjo otroških vrtcev, šol in zaščitnih delavnic za prizadete, izgradnjo domov in stanovanj za težko prizadete, priporoča, da uredijo pravice do optimalne medicinske in poklicne rehabilitacije, apelira na družbo, da naj telesno in duševno prizadetim omogoči boljše življenje in da naj gleda nanje kot na del nje same ter pomaga pri njihovem enakopravnem vključevanju v delo in življenje.

Moramo priznati, in to nam tudi priznava zunaj, da smo pri nas za invalidnega človeka storili mnogo. Probleme invalidov smo vključevali v splošne družbene tokove in jih skladno z možnostmi tudi reševali. Kljub temu pa je treba povedati, da je še vse preveč neustrezno zaposlenih in celo nezaposlenih invalidov v normalnih delovnih organizacijah. Premalo smo storili, da bi bili invalidi strokovno in delovno usposobljeni tako, da bi na delovnem mestu bili čim bolj enakopravni zdravim delavcem. Zato zunaj ekonomsko-socialnih skupnosti ljudi v družbenem delu ostaja vse preveč telesno in duševno prizadetih ljudi, ki si želijo delati in s svojimi preostalimi delovnimi zmognostmi skrbeti za svoj obstoj. Invalid — tvoj tovariš — to je humani klic, ki med drugim kliče tovaršice v organizacijah združenega dela, da bi invalidom hitreje odpirali svoja vrata.

V takšno prizadevanja se je ob mednarodnem dnevu invalidov aktivno vključilo tudi medobčinsko

društvo invalidov Jesenice. Ob letošnjem dnevu so se posebni poudarki dali športni rekreaciji, ki je za invalide še posebno pomembna. Društvo je razpisalo več področnih tekmovanj v šahu, kegljanju, plavanju, streljanju in balinanju. Vsaka podružnica v posameznih občinah Gorenjske je pripravila in izvedla eno od razpisanih tekmovanj. Sodelovali so posamezne ekipe vseh podružnic in dosegle zadovoljive rezultate.

Zaključna prireditve, ki jo je organizirala podružnica društva invalidov Kranj, je bila v soboto, 23. marca, v Kranju. Pripravili so akademijo, na kateri sta sodelovala pevski zbor Davorin Jenko iz Cerkelj in posebne osnovne šole iz Kranja, recitali so recitatorji iz ISKRE in učenci posebne osnovne šole iz Kranja. Udeležba je bila zadovoljiva, čeprav bi bila lahko večja. Med povabljenimi gosti so bili tudi zastopniki invalidov iz sosednje Avstrije, to je iz Beljaka in Celovca. Ob zaključku akademije je bila razglasitev doseženih rezultatov v športnih tekmovanjih s podelitvijo prehodnih pokalov in diplom.

Ekipno srečanje v šahu je organizirala podružnica društva invalidov Radovljica. Prvo mesto je osvojila PDI Jesenice, drugo mesto PDI Kranj, tretje PDI Trzin in četrto mesto PDI Radovljica.

Kegljanje je organizirala podružnica društva invalidov Jesenice pod pokroviteljstvom tovarniške konference ZMS železarne Jesenice. Prvo mesto je osvojila ekipa PDI Kranj, drugo mesto PDI Jesenice, tretje PDI Trzin, četrto PDI Radovljica in peto mesto PDI Škofja Loka.

Tekmovanje v plavanju je organizirala podružnica društva invalidov iz Kranja, ki je osvojila tudi prvo mesto. Drugo mesto je osvojila PDI Radovljica, tretje pa PDI Jesenice. Področno tekmovanje v streljanju je organizirala podružnica društva invalidov Trzin. Prvo mesto je osvojila ekipa PDI iz Kranja, drugo iz Trzica in tretje iz Jesenic. Tekmovanje v balinanju je organizirala podružnica društva invalidov Škofja Loka, ki je osvojila prvo mesto, drugo mesto pa PDI Kranj.

Po razglasitvi doseženih rezultatov in podelitvi pokalov in diplom je bilo tovarniško srečanje. Medobčinski odbor društva invalidov se je ob dnevu invalidov spomnil najtežjih invalidov, ki se zdravijo v bolnici ali pa so vezani na posteljo, s praktičnimi darili. Ta humani akcija naj bi v bodoče postala tradicionalna. Vse podružnice društva invalidov so to humano dejanje sprejele s polno podporo. Podružnici društva invalidov Jesenice so to praktično omogočila trgovska podjetja Rožca Jesenice, Kokra Kranj, prodajalna Jesenice in Murka Lesce, prodajalna Jesenice. Vsem darovalcem se ob tej priliki iskreno zahvaljujemo za to humano razumevanje.

Potočnik M.

Iz organizacije ZB NOV

V petek, 29. marca, je delegacija jeseniško bohinjskega odbora obiskala kraj pri Predjambi pri Postojni, kjer je bila septembra 1944 ustanovljena ta enota. S predstavniki občinskega odbora ZB NOV Postojna, krajevnega odbora ZB v Bukovju in predstavniki skupščine občine Postojna, so se dogovarjali, da bodo v Predjambi letos jeseni, ob 30-letnici ustanovitve, pripravili manjšo slovesnost z odkritjem spominske

plošče. Jeseniško bohinjski odred je bil ustanovljen iz borcev 2. in 3. bataljona Prešernove brigade.

Letošnje šesto srečanje aktivistov Gorenjske bo v jeseniški občini. Na zadnji seji so se dogovorili, da bo srečanje 4. julija na Poljanah. Za izvedbo srečanja je zadolžen posebni pripravilniški odbor, ki je imenoval tudi že nekatere komisije za posamezna področja dela.

V soboto, 30. marca, je bila skupščina krajevnega odbora ZB NOV Mojstrana. Ob dobri udeležbi članov so se pogovorili o dosedanjem delu in nadaljnjih nalogah, veliko časa pa so v razpravi posvetili tudi socialnomaterialnim vprašanjem borcev in politični situaciji v svetu. Organizacija borcev v Mojstrani je zelo prizadeta, saj vsako leto organizirajo nekatere že tradicionalne prireditve, redno se udeležujejo tudi drugih prireditev in podobno. Dogovorili so se tudi, da bodo letos, ko mineva 30 let od borbe kurirjev na Sedelcah, pripravili manjšo slovesnost. Na skupščini so se posebej obodili ravnanje italijanske vlade in njene ozemeljske zahteve, ter republikanski odboru poslali tudi protestno pismo.

Jeklar tudi letos v Šentvid pri Stični

Letos bo že peti pevski tabor v Šentvidu pri Stični, ki ga organizira Kulturni teden v Šentvidu pri Stični. Moški zbor Jeklar se bo tudi letos odzval vabilu in bo sodeloval na taboru, ki bo v soboto 6. in nedeljo 7. julija v Šentvidu pri Stični. Letošnji pevski tabor je posvečen 125-letnici smrti Franceta Prešerna in 30-letnici prvega kongresa kulturnikov v Semicu. Združeni zbori bodo zato nastopili s Premlovlo Zdravljico in Gobevo Zdravico svobodi. Predvidevajo, da se bo tabora udeležilo nad 60 zborov in da bo v združenem zboru nastopilo okoli 2000 pevcev.

Tudi jeseniška zbora vključena v tekmovanje

V dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah je ekipa RTV Ljubljana pred kratkim posnela oba jeseniška zbora, to je ženski zbor Jesenice in moški zbor Jeklar, ki sta se prijavila za oddajo Amaterski zbori tekmujemo. Za to tekmovanje je zapel vsak zbor po tri pesmi, Jeklar pa je zapel za oddajo Amaterski zbori pojo še dodatnih devet pesmi. Posnetki jeseniških in vseh prijavljenih zborov bodo predvajani strokovni žiriji anonimno, najboljši zbori pa bosta povabila Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije in RTV Ljubljana na nastop in snemanje v Ljubljano. Dosedanja srečanja zborov na RTV Ljubljana so pokazala, da se število pevskih zborov veča in da se izboljšuje tudi njihova kvaliteta, zato bodo dobila tovrstna tekmovanja stalno obliko.

Novice iz radovljiške občine

Na 92 voliščih z 11.273 vpisanimi volilci se je 28. 3. udeležilo volitev za delegate delegacij zbora združenega dela občinske skupščine 90,40 % volilcev. Med velikimi delovnimi organizacijami se je zlasti izkazal kolektiv tovarne Verig iz Lesce. Stoodstotno udeležbo so zabeležili v vseh obratih GG Bled, Transturist hotel Pokljuka in žičnice Vogel, hotel Grajski dvor Radovljica, v tovarni Jelplast Kamna gorica, UKO Kropa, komunalno gradbeno podjetje Bled, zdravstveni dom na Bledu in v Radovljici, vzgojni zavod Kamna gorica in osnovna šola Boh. Bistrica.

Na nedeljskih volitvah delegatov za delegacije KS in družbenopolitični zbor občinske skupščine so zabeležili v radovljiški občini 93,47 % udeležbo, kar je najvišja udeležba na Gorenjskem. K temu so pripomogle vsestranske priprave SZDL in ostalih družbenopolitičnih organizacij v KS in v občini. Posebno visoko udeležbo so zaznamovali v manjših krajih in vaseh.

Nedeljska proslava stoletnice rojstva generala Rudolfa Maistra, na kateri so odkrili spominsko ploščo Alpinski četni borci — prostovoljci za severno mejo 1918—1919 na pročelju graščine v Radovljici, se je hkrati spremenila v množično protestno zborovanje zoper italijanski iredentizem. Navzlic temu, da so bile tega dne volitve, so se že zgodaj dopoldne začele zbirati množice občanov in mladine iz vse občine s transparenti pred tovarno Almira, odkoder je krenila povorka z godbo na pihala, prapori in narodnimi nošami po radovljiških ulicah na Linhartov trg. Na zborovanju pred graščino je bilo tudi zastopstvo številnih organizacij BPSM 1918—1919 iz vseh krajev Slovenije s svojimi prapori. Po slavnostnih govorih prof. Udeta, prof. Mesnerja in Bohinca, so sprejeli protestno pismo, ki so ga naslovili zveznemu izvršnemu svetu.

V ponedeljek 1. aprila popoldne so se na občinskem komiteju ZK sešli na delovni posvet vsi delegati in gostje 7. kongresa, ki bodo zastopali občinsko organizacijo ZK. Obravnavali so stališča z regijskega posveta delegatov na Bledu in se dogovorili za razprave v katerih bodo sodelovali ter o neposrednih delegatskih nalogah na kongresu.

Osnovna organizacija ZK Iskre — TOZD TIO Lesce, je v ponedeljek 1. 4. sklicala posvet političnega aktivnega tovarne, na katerem so bili navzoči predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov in kot gost sekretar občinskega komiteja ZK Jože Bohinc in predsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Vrabec. Pretresali so poslovno in razvojno usmeritev podjetja ter odnose znotraj kolektiva. Izrekli so podporo političnim dejavnikom za nadaljnji razvoj in povezovanje z ostalimi sorodnimi delovnimi organizacijami v občini.

Prejšnji petek in soboto se je na Bledu sešlo na ustanovni občni zbor več kot sto zdravnikov preventivne medicine iz vse Slovenije. Najprej so imeli strokovne referate in razpravo nato pa so ustanovili svoje društvo, prvo te vrste v naši republiki.

Danes 5. in jutri 6. aprila bo v vojašnici na Bohinjski Beli uvažalni seminar za vojaške, ki so bili ali pa bodo v kratkem sprejeti v ZK. Seminar obsega teme, ki jih določa program občinske komisije za idejno usposabljanje komunistov, izvaja pa ga delavska univerza Radovljica. Naslednji seminar za mlade člane ZK bo 11. in 12. aprila v Družbenem centru v Lescah.

V okviru letošnjega programa usposabljanja rezervnih vojaških starešin, je bila ta teden na sporedu že druga tema, ki nosi naslov Sodobni okupacijski sistemi. V ponedeljek 1. aprila je bilo predavanje za člane ZVRS radovljiškega območja in kinodvorani v Radovljici, v torek 2. aprila za člane blejsko goriškega območja v kinodvorani na Bledu in v sredo 3. aprila za rezervne starešine iz Bohinja v pionirskem domu v Boh. Bistrici. Povsod je bila udeležba skoraj stoodstotna.

Na predzadnji seji občinske skupščine sedanjega mandata, ko so obravnavali poročilo o izgradnji šol in občinski proračun, so se odborniki enoglasno izrekli za ponovni razpis referendumov o podaljšanju samoprispevka občanov in delovnih organizacij, da bi v naslednjih petih letih zbrali še 25 milijonov din. Ta znesek bi zadoščal za kritje primanjkljaja za že opravljene gradnje, razen tega pa bi zgradili še šolo v Begunjah in pri vseh šolah nove telovadnice. Iz teh sredstev bodo zgradili tudi nekaj novih otroških vrtcev. Sprejet je sklep, da družbenopolitične organizacije takoj pristopijo k političnim in organizacijskim pripravam za razpis novega referenduma.

Na pobudo predsedstva občinske konference ZMS, bo danes 5. aprila ob 19. uri v prostorih Park hotela na Bledu množičen sestanek blejske mladine, na katerem bodo govorili o možnosti za ustanovitev mladinske organizacije. Čeprav je bilo v preteklih letih že večkrat vloženih precej naporov, da se ustanovi mladinski aktiv, doslej še niso uspeli, zato upajo, da bodo s pomočjo ZK in SZDL tokrat naleteli na večje možnosti in razumevanje vseh krajevnih dejavnikov in mladine.

Na obisku v radovljiški občini je bil prejšnji teden beograjski dopisnik sovjetskega partijskega časopisa Pravda Vasilij Žuravskij. Najprej se je pogovarjal s sekretarjem občinskega komiteja Jožetom Bohincem o pripravah organizacij in članstva ZK na 7. kongres ZKS, nato pa s tajnikom občinskega odbora ZB NOV narodnim herojem Tončkom Dežmanom o organizaciji in pripravi oborožene vstaje 1941. leta. Gost si je ogledal muzej talcev v Begunjah, grobišče v Dragi, nato pa še Elan, Almira in ZP hotel Toplice na Bledu.

Med obiskom v Sloveniji si je muzej talcev in grobišče streljanih rodoljubov v Dragi ogledal v soboto 30. 3. delegacija vodstva italijanskih partizanov, na čelu s predsednikom ANPI. Visoke partizanske in partijske goste iz Italije je sprejel predsednik občinskega odbora ZB NOV Janez Strgovšek, ki jim je obrazložil zgodovino NOB na tem delu Gorenjske.

Kolektiv tovarne Plamen iz Kroe je v znani stabilizacijski akciji 80 prostovoljnih delovnih ur v 1972 in 1973 ustvaril 713.348 din. Ta denar so v teku akcije uporabili za obratna sredstva, nato pa je delavski svet sklenil, da se celotni znesek vključi v dohodek podjetja, ki bo razdeljen po zaključnem računu za leto 1973.

Lani je uredniški odbor tovarniškega glasila Plamen Kropa izdal 11 števk svojega glasila in eno številko informatorja. Vsak mesec natiskajo 550 izvodov. Poprečni stroški za vsak izvod znašajo 3,86 din, kar je precej manj, kot če bi ga tiskali v tiskarni.

Delavska univerza Radovljica prireja v petek 12. aprila v graščinski dvorani razstavo Jaka Čopa Kozolec na Slovenskem. Svečana otvoritev bo ob 19.30 uri, ko bo koncert ljubljanskega pihalnega kvinteta. Razstava bo na ogled deset dni.

Zaposlenost in osebni dohodki

Po statističnih podatkih je bilo ob koncu minulega leta v naši občini 13.014 zaposlenih občanov, od tega na področju gospodarstva 11.667 in na področju negospodarstva 1347. Razumljivo, da je bilo največ zaposlenih v industriji (Železarna) — 6.998, v gradbeništvu 1461, v prometu 880, v trgovini 824, v obrtni dejavnosti 801, v zdravstvu 628, preostalo malo v gostinstvu — 484, v šolstvu 346 in tako dalje.

Zanimivi so tudi podatki o povprečnih osebnih dohodkih zaposlenih. Statistika pove, da je bil povprečni lanskoletni dohodek zaposlenega v občini 2.283 dinarjev, od tega v gospodarstvu 2.259 in tako imenovanem negospodarstvu 2.494 dinarjev.

Povprečja za posamezne panoge sicer ne povedo vsega, so pa vseeno zanimiva. Na področju gospodarstva so imeli najvišji povprečni OD v komunalni dejavnosti (2.547), v industriji (2.348) in gradbeništvu (2.303); najslabše OD so imeli v gostinstvu (1.875) in kmetijski dejavnosti (1.665). Na področju negospodarstva so pred vsemi zaposleni v zavodih (3.153), v državni upravi (2.813), v šolstvu (2.508), v zdravstvu (2.384), na najslabšem pa so zaposleni v družstvih in krajevnih skupnostih (2.017). Povprečni osebni dohodki ne povedo vsega, so le približen prikaz stanja, ki se razumljivo odraža tudi v izobrazbeni oziroma kvalifikacijski strukturi in podobno.

Pred nami je VII. mednarodni festival amaterske

Pravilna prehrana - boljše zdravje

Svetovni dan zdravja — 7. april

Ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja, objavljamo sestavek dr. Vere Bagaci, vodje službe za higieno prehrane zavoda SRS za zdravstveno varstvo, ker je prav temu vprašanju letos posvečena osrednja svetovna pozornost.

Način prehrane ima pomemben vpliv na zdravstveno stanje. Slaba prehrana povzroča hipovitaminozo, bolezen »kalorično proteinskega primanjkljaja«, anemije in vrsto drugih, ki so po deželah v razvoju še vedno pogoste. Pomanjkanje enega in več hranil v prehrani pa vpliva tudi na rast in razvoj mladega organizma, zvišuje sprejemljivost za nekatere nalezljive in druge bolezni ter zmanjšuje delovno storilnost. Te posledice nezadostne prehrane pa še vedno zasledimo tudi v razvitih deželah, kjer je prehrana slaba bodisi zaradi slabega ekonomskega stanja ali neustreznih prehranskih navad. Tudi preobilna ali enostranska prehrana je lahko v zvezi s celo vrsto bolezni kot so degenerativne bolezni srca in ožilja, diabetes in obolenja prebavil. Prav te bolezni so v razvitem svetu eden glavnih vzrokov smrti in prezgodnje invalidnosti. Seveda je prehrana samo eden izmed dejavnikov, ki pospešujejo nastanek teh bolezni in slabšajo njih potek.

Ko govorimo o varstvu okolja, vedno pogosteje omenjamo tudi varstvo živil pred neugodnimi vplivi snovi, ki jih uporabljamo za zatiranje škodljivcev in jih živim dodajamo pri njihovi predelavi. Prav tako pa ne smemo pozabiti, da napravijo živila razmeroma dolgo pot od proizvodnje do potrošnika, zato lahko izgubijo precej svoje hranilne vrednosti. Pri neustreznih predelavi, uskladiščenju in ravnanju sploh se lahko tudi okužijo z bolezenskimi klicami in povzročijo določene bolezni.

V zadnjih 50 letih se je način prehranjevanja zelo spremenil. Zaradi spremenjenega načina dela, delovnega časa in zaposlenosti žena smo danes navezani na prehrano izven doma. Veliko število ljudi uporablja vsaj en obrok hrane zunaj doma, najpogosteje na delovnem mestu. Sestav in higien-ska kakovost tega obroka zato tudi bistveno vpliva na način celotne prehrane in s tem na zdravstveno stanje ljudi. Veliko skupin otrok in mladine se hrani v šolah in vzgojno varstvenih ustanovah. Pri otrocih in dorasajoči mladini pa je še posebno važno, da so ti obroki hrane v skladu s prehrabeni potrebi. Vrh tega pa ne smemo pozabiti, da s tem otroku privzgojimo tudi pravilne prehranske navade. V zadnjih letih se je povprečna življenjska doba podaljšala. Z ustreznimi prehrano pa pri starejših ljudeh lahko bistveno vplivamo na njihovo zdravstveno stanje in telesno kondicijo.

Pri ugotavljanju vseh dejavnikov, ki vplivajo na način prehrane, moramo upoštevati tudi zaposlenost žena. To zahteva od industrije in trgovine večjo količino živil, ki se daje hitro pripraviti ali pa so že napol pripravljena. Vsi ti problemi v prehrani sodobnega človeka pa zahtevajo rešitve, pri katerih mora sodelovati vrsta strokovnjakov, služb in ustanov. Posebnega pomena je v tem sklopu živilska industrija, ki naj bi ji strokovnjaki v večji meri kakor doslej dajali pobude za razvoj in proizvodnjo.

Kot zdravstvene delavce pa nas predvsem zanima, kakšna je naša prehrana in kakšne so glavne napake v našem načinu prehranjevanja. Daljše spremljanje našega načina prehrane je pokazalo, da prehrana kalorično ustreza. Tista skupina prebivalstva, ki opravlja najtežja fizična dela, izravna svoj kalorični primanjkljaj in slab časovni razpored prehranskih obrokov z obroki, ki ga dobi na delovnem mestu. Preveč kalorij v prehrani ima tista skupina prebivalstva, ki opravlja lahka fizična dela in ima torej manjše kalorične potrebe. V porastu je predvsem potrošnja maščob in ogljikovih hidratov — vidnih in nevidnih maščob v hrani, sladkorja in slaščičarskih izdelkov. Upada pa poraba žit in krompirja.

Poraba živilskih beljakovin — snovi, ki so najpomembnejše za naš organizem — je sicer v porastu in povprečno zadostna. Seveda ne moremo trditi, da je poraba zadostna pri vseh skupinah prebivalstva, ker je še vedno premajhna pri prebivalstvu, ki ima nizke osebne dohodke in večje število družinskih članov ter slabe prehrabene navade. Isto kakor za živalske beljakovine velja tudi za nekatere vitamine in minerale, ki še vedno niso zastopani v naši prehrani v najustreznejših količinah.

Nizja poraba beljakovin v primerjavi s celo vrsto evropskih držav ni samo posledica gospodarskih razmer, ampak tudi neustreznih prehrabeni navad. Premalo uživamo mleka, ki je razmeroma cenen izvor živalskih beljakovin, kalcija in nekaterih vitaminov. Naša poraba mleka je na dnu evropske lestvice. Potrošnja zelenjave in sadja je v zadnjih letih sicer v rahlem porastu, vendar še vedno ni ustrežna in kaže velike sezonske spremembe, kar je posledica neorganiziranosti tržišča in cen. Kalorije tako imenovane zaščitne hrane (meso, zelenjava, sadje, nekateri mlečni izdelki) so nesorazmerno dražje od kalorij, ki izvirajo iz žit in maščob. Ne smemo pa zanemariti tudi varčevanja pri hrani zaradi kupovanja »standardnih in prestižnih« predmetov.

Ker ima torej prehrana v obratih družbene prehrane, vzgojno varstvenih ustanovah, internatih, šolah in šolskih mlečnih kuhinjah pomemben delež v naši dnevni prehrani, jo moramo usmerjati, nadzorovati in pospeševati. Podatki o načinu prehrane v teh ustanovah nam kažejo, da so tudi tod napake in pomanjkljivosti. Obroki v obratih družbene prehrane so preobilni, ponudni prepozno in primanjkuje jim zaščitnih snovi. V zadnjem času je skrb za kakovost prehrane v obratih družbene prehrane ponekod manjša, število teh obrokov pa ne narašča s potrebami: moralo bi jih biti veliko več glede na visoko število zaposlenih žena.

Čeprav posvečamo prehrani v vzgojno varstvenih ustanovah, šolah in šolskih kuhinjah veliko skrbi, ne moremo trditi, da je ta povsod že zadostna. Ob pregledih stanja prehranjenosti pa smo na nekaterih področjih opazili, da so otroci, ki se hranijo v vrtcih, prehranjeni bolj kot njihovi vrstniki, ki se hranijo doma.

V šolskih mlečnih kuhinjah pa opazimo, da ponekod upada potrošnja mleka na račun drugih, prehrabno manj vrednih živil.

Delovni čas je pri nas večinoma med 7. in 14. uro. Tudi šolarji in študentje obiskujejo šolo oziroma predavanja v dopoldanskem času. Nasploh opravljamo večino fizičnih in intelektualnih del v dopoldanskem času. Proučevanja in ankete pa so pokazale, da tudi do 60 odstotkov zaposlenih pred prihodom na delo ne zajtrkuje. Delavci pred prihodom na delo pogosto popijejo le kakšno žgano alkoholno pijačo. Vrednost zajtrka pa tudi pri tistih, ki zajtrkujejo, ne presega 100–200 kalorij, medtem ko bi bilo zaželeno 400–500 kalorij. Ta način prehrane ima svoj negativni vpliv na delovno storilnost, kajti ta se po prihodu na delo ne dviga kot bi pričakovali, ampak naraste šele po malici, tj. po 10. uri. Opazimo tudi uživanje poživil, kot je črna kava, medtem ko nekateri do kosila ne zaužijejo ničesar.

Podatki o boleznih, ki so v zvezi z nepravilno prehrano, nam kažejo, da imamo v predelih, kjer je prehrana slaba, pojave hipovitaminoze in deficitnih prehrabeni stanj, zlasti pri majhnih otrocih. V nekaterih področjih Slovenije pa ugotovimo pri sistematičnih pregledih šolskih otrok tudi 20 odstotkov slabo prehranjenih. Pri sistematičnih pregledih krvnega barvila in števila rdečih krvničk pri otrocih in mladini od 3–18 let je bilo ugotovljeno 3–6 odstotkov slabokrvnosti. Ne smemo pa zanemariti tudi pretirane prehranjenosti določene skupine otrok, ki deluje negativno na njihovo telesno kondicijo in zdravstveno stanje otrok. Vpliv nepravilne prehrane oziroma vpliv nepravilnega režima prehrane na delazmožnost, travmatizem in absenteizem je težko oceniti, gotovo pa je, da ta vpliv ni tako majhen.

Iz okvirnih podatkov, ki smo jih ugotovili, lahko sklepamo, da prehrana kljub izboljšanjem še vedno ne ustreza, kar se negativno kaže na zdravstvenem stanju. Izboljševanje hrane ni samo v rokah zdravstvene službe, temveč je odvisno od sodelovanja in načrtnega dela cele vrste strokovnih in družbenih delavcev ter ekonomskih dejavnikov.

Vsem članom delovnega kolektiva Železarne

Igralska družina javorni-
ške Svobode bo v nedeljo,
7. aprila ob 19. uri ponovila
socialno dramo v štirih de-
janjih Toneta Čufarja LJU-

BEZEN V KLETI, v režiji
Janeza Kežarja.

Predstavo naj bi si ogle-
dalo čimveč članov delov-
nega kolektiva Železarne in
njihovih svojcev. Referenti
za kulturo in izobraževanje
v obratih Železarne lahko
dobijo vstopnice v pisarni-
sindikata Železarne v De-
lavskem domu pri Jelenu.

Dramski odsek
DPD Svoboda Javornik

Nova pesniška zbirka

Andreja Kokota

V dobrih štirih letih
imamo pred seboj že peto
pesniško zbirko slovenske-
ga pesnika Andreja Koko-
ta, enega najbolj gorečih iz-
povednikov žive in ustvar-
jalne slovenske biti na
avstrijskem Koroškem.
Pesnika našim bralcem ni
potrebno posebej predstavi-
ljati, saj je aktivni član
kulturno umetniškega kluba
Tone Čufar pri DPD
Svoboda Jesenice ter sode-
lavec kulturno umetniške
priloge našega Železarja
Listi, ki ga ureja
omenjeni klub.

Njegova nova pesniška
zbirka Onemelo jutro, je
izšla te dni pri Založniški
in tiskarski družbi z o. j. Dra-
va Celovec — Borovlje.
V petih ciklih objavlja 27
pesmi, ki znova dokazujejo
njegovo aktualnost in izpo-
vedno moč. Knjižico je zelo
estetsko opremil avtor pe-
smi sam. Za to zbirko je
pesnik prejel prvo nagrado
za poezijo literarnega raz-
pisa Slovenske prosvetne
zveze Celovec za leto 1973.

O novi Kokotovi pesniški
zbirki bomo več zapisali v
šestnajsti — majski številki
kulturno umetniške priloge
Železarja Listi, omenimo pa
naj, da je njegova prva
pesniška zbirka Zemlja
moleči izšla leta 1969, leto
kasneje druga zbirka Ura
vesti, ob znanih koroških
dogodkih leta 1972 Pesni-
ški list 9 in pri jeseniškem
kulturno umetniškem kluba
Tone Čufar Jesenice
istega leta pesniška zbirka
Čujte zvonovi pojo.

Recital pesmi Pabla Nerude

Osem recitatorjev iz Radovljice je
pripravilo v sredo, 27. marca, v mali
dvorani amaterskega gledališča
Tone Čufar recital pesmi nedavno
umrlega čilskega pesnika Pabla Ne-
rude, revolucionarja in borec za mir
ter Nobelovega nagajenja.

Ob glasbeni spremljavi južnoame-
riških revolucionarnih pesmi, so
predstavili velikega čilskega pesnika
skoz vse njegovo ustvarjalno ob-
dobje. Osebnost velikega pesnika se
učišča med revolucionarje svetov-
nega slovesa, ki se v svoji enkratni
poeziji poteguje za pravico in dostoi-
janstvo vseh zatiranih in ponižanih.

Poslušalci, med katerimi je bilo
večina mladih, so okamenelo spre-
mljali izvajanje radovljiške skupine in
jih ob koncu navdušeno nagradili
z aplavzom.

Večer je organizirala matična
knjižnica Jesenice. T. I.

Večer Igorja Ozima in Marjana Lipovška

Koncert za violino in klavir sta
izvajala dvakrat. Prvič za šolsko
mladino, bilo jih je več kot dvesto in
soz navdušenim zanimanjem spre-
mljali virtuozna, drugič za odrasle, teh
pa je bilo mnogo manj, po oceni
okrog osemdeset, vsega skupaj pet,
šest vrst, v večini mladih. Potem pa
naj še kdo reče, da kulture na Jese-
nicah ni, nasprotno, manjka le glas-
benega občinstva. Prav gotovo to
nista zaslužila umetnika svetovnega
slovesa, violinist Igor Ozim in
pianist Marjan Lipovšek, ki sta se
komaj vrnila iz gostovanja po Švici,
pot pa nadaljujeta po krajih naše
oče kulturne sredine, Celje, Len-
dava, Novo mesto in drugod.

Dvorana gledališča Tone Čufar ni
akustična, vendar je Beethovnova
sonata v S-duru pod Ozimovimi
prsti izvenela prepričevalno, doži-
veto in revolucionarno, prav tako,
kakor bi hotel Beethoven sam. Le-
pota njegove muzike se nehoti kar
sama vreče v vsakega poslušalca
posebej. Sledila je sonata v g-molu
J.S. Bacha, čustveno obogatena
skladba s sicilijansko motiviko, pa še
skladba našega komponista Janeza
Matičiča, ki je trenutno na študiju
v Parizu, kjer se ukvarja z elektrons-
ko glasbo.

V drugem delu smo poslušali me-
lanholično serenado P. I. Čajkovske-
ga, skladatelja, ki je hrepenel po
popolnosti in boljšem življenju, le-to
pa se mu odnikar. Redkim uspe, da
ta hrepenenja oblikujejo v glasben
jezik, v tisto zvrst umetnosti, ki naj-
bolj prevzame globino duha in ču-
stveno zavzetost. Čajkovski je bil
eden izmed njih in Igor Ozim je
imenito interpretiral njegovo hre-
penenje.

Z Andaluzijsko romanco nas
umetnika popeljeta v sončno Špa-

Novosti na policah jeseniške knjižnice

Venjamin KAVERIN: Pred
ogledalom. Roman v pismih. Can-
karjeva založba 1974.

Po osemindvajsetih letih smo
torej spet dobili v slovenskem
prevodu pomembnega sovjetskega
pisatelja V. Kaverina (roj. 1902).
Prvi in zadnji Kaverinov roman v
slovenščini je namreč izšel 1946. leta
(Dva kapitana). Njegovo najbolj
znano delo Slikar neznan se ni
prevedeno v slovenščino, pač pa ga
lahko beremo v srbohrvaškem pre-
vodu.

Kakor nekateri prejšnji Kaverino-
vi romani, tako je tudi Pred ogle-
dalom z oblikovne plati zelo zani-
mivo delo. Gre za ponovno oživljanje
zelo stare in na videz nesodobne ob-
like, romana v pismih. Kaverin je to
literarno obliko, katere najzname-
nitejši vzgled je nastal konec 18. sto-
letja v Franciji (Laclos; Nevarna
razmerja), na novo osmislil. Gre za
desetletja trajajoče dopisovanje
med dvema osebam, ki sta si
neznansko daleč in blizu ob enem.
Na eni strani je Liza, sprva študent-
ka v predrevolucijskem Petrogradu,
pozneje slavna slikarka, ki se je po
muhi usode (ali po logiki svojega
znajca?) znajde med emigranti v
Carigradu in pozneje v Franciji, —
na drugi strani pa matematik,
samouk in pozneje funkcionar sovj-
jetske oblasti Kostja. Ta pisma so
kot iztrgana iz resničnega življenja
in ne osvetljujejo celotne življenjske
resničnosti, večji del dogodkov osta-
ja v mraku, ki ga mora bralec pre-
sveteliti z lastno domisljijo. Na nekaj
mestih so sicer pisma dopolnjena s
nekaj prizori, ki dopolnjujejo kores-
pondenco, se pravi, postavljajo
zgodbu v časovni in miljejski okvir.
Ta plast romana je napisana prepro-

sto, stvarno, v skorajda stenografs-
kem slogu; to naj bo nekakšen
kontrast slogu, v katerem so pisana
pisma in v katerem se razodeva
dokajšnja psihološka prefinjenost.
Ze iz povedanega je moč uginiti, da
gre za izrazit dvoglasen roman,
zgrajen na samih antitezah: moški
in ženska, razum in čustvo, stvar-
nost in domisljija, znanost in
umetnost, Sovjetska Rusija in
emigrantski življenj itd. Vendar pre-
pad med nasprotji ni nepremostljiv,
prav ta pisma vežejo oba bregova.
Razmerje med jurakoma skozi

Vrata, naša najlepša alpska dolina potrebuje nov — četrti Aljažev dom

Jakob Aljaž, triglavski kralj Matjaž, župnik z Dovjega, je s svojimi odličnimi dovskimi in mojstrskimi sodelavci, Požgancem, Šmercem, Prckinom, Kobarjem in drugimi, vse življenje žrtvoval za slovensko podobo Triglava in njegove sosesčine.

Sedmega avgusta leta 1895 je Aljaž s postavitvijo in odprtjem Aljaževga stolpa slavil prvo zmago. Še istega leta so odprli tudi Staničevo zavetišče 55 metrov pod vrhom Triglava. Naslednje leto, 9. julija, so ljubitelji in obiskovalci Vrat in Triglava odprli Vratih prvo Aljažovo kočo, brunarico, lesenjačo. Aljaž ne bi bil to kar je bil, če ne bi gradil in delal še in še. Desetega avgusta istega leta je na svojem svetu postavil in odprl »kočo vseh koč« Triglavski dom, Kredarico. Ko so bila ta dela gotova, je 6. septembra leta 1903, izdelal in zavaroval še Tominškovo pot. Naša najlepša triglavska dolina, Vrata pa so potrebovala še nov, večji in modernjši planinski objekt. Aljaž je začel delati načrte za »grand hotel« Vrata. Druga Aljaževa koča v Vratih »grand hotel« Vrata je bil izročil namenu 7. avgusta leta 1904, pred sedemdesetimi leti.

Radost, ponos in sreča Jakoba Aljaža, njegovih z Dovjega in drugih obiskovalcev severne stene in Triglava pa je bila kratkotrajna. Usoden plaz, ki je 29. marca 1909, pred 65. leti, pridrvel izpod Skrlatice, Doklove špice, Rušja in Stenarja, je uničil prvo Aljažovo kočo v Vratih in tudi pet let prej dograjen in odprt »grand hotel« Vrata, ki je bil zgrajen z velikimi napori in s še večjo ljubeznijo vseh slovenskih planincev. Kljub veliki žalosti je

Jakob Aljaž znova mobiliziral vse sile in prijel so za krampe in lopate. Delovni in ustvarjalni polet je premagal številne težave. »Delovodja poštnjak« Janez Klinar, Požganc je zbral pridne in marljive strokovnjake. Komaj dobro leto po usodnem in katastrofalnem plazu, 17. julija 1910, so v Vratih na varnejšem, sedanjem mestu slovenski planinci odprli tretji Aljažev dom. To je bilo veliko in pomembno planinsko stavbo, ki je dajalo najboljše, idealne pogoje za nadaljnjo zdrav rast množičnega, ljudskega turizma in planinstva, ter vzpon plezalnega športa in alpinizma v Vratih in Triglavu.

Aljažovo življenjsko delo je bilo dokončano! Ze nekaj let pa slovenska planinska srenja opozarja in izraža željo in potrebo ljubiteljev in obiskovalcev Triglava, ki množično prihajajo k Triglavu skozi našo najlepšo alpsko dolino Vrata, da se poveča in modernizira tretji Aljažev dom.

Pereča in kritična prenočitvena zmogljivost v naših 170 planinskih postojankah tesni in zavira množično, rekreativno planinstvo in še večji razmah plezalnega športa in alpinizma.

Pri urenitvi in prenovitvi teh potreb, želja in načrtov, ob vedno večjem številu obiskovalcev naših edinstvenih lepih in mogočnih gora, je prva naloga in obveza, povečanje in modernizacija tretjega Aljaževga doma v Vratih in ureditev ustreznih avtomobilskih cest ter primerne peš poti.

Košarka

PRVA STOTICA

V telovadnici osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice so učenci ŠSD Prežihov Voranc premagali svoje vrstnike iz ŠSD Tone Čufar z rezultatom 101:43 (34:20).

ŠSD Tone Čufar: Močnik, Sefaj, Potokar, Akilov, Renir, Zvevc, Mulalič, Azman, Peternel in Leskovšek. ŠSD Prežihov Voranc: Omanovič, Pivač, Varl, Urek, Todorovič, Baydač, Subotič, Pribošič, Gerdej in Berginc.

Najboljši strelci v ekipi Tone Čufar so bili Sefaj 13, Renir 9, v ekipi Prežihov Voranc pa Varl 29 in Pivač 20 košev.

Take igre doslej še nismo videli. Končno smo igralci in gledalci dočakali igro, ki je s svojo napetostjo ogrela prav vse. Najbolj vročih je bilo zadnjih deset minut, ko so igralci Vorančeve ekipe ob podpori gledalcev skušali doseči prvo stotico. Seveda se je ekipa ŠSD Tone Čufar temu močno upirala. V zadnjih minutah pa so igralci ŠSD Prežihov Voranc dosegli 18 košev in zaključili tekmo z rezultatom 43:101. M. P.

ŠSD TONE ČUFAR : ŠSD PREŽIHOV VORANC — dekleta 12:23 (5:12)

Tudi v tekmi deklet je bilo močno ŠSD Prežihov Voranc uspešnejše.

Nastopile so: ŠSD Tone Čufar: Malacko, Osredkar, Caf, Markež, Kapus, Varl, Pajer in Pospet.

ŠSD Prežihov Voranc: Beretin, Čimžar, Mulalič, Vergel, Korošec, Leskovar, Solar, Crnovič, Sukič, Crnklič in Rihtaršič.

Najuspešnejše strelke so bile: za ekipo Tone Čufar Caf in Kapus po 4 koše, za ekipo Prežihov Voranc pa Mulalič 7 in Beretin 6 košev.

Sah

GORENJSKA LIGA

V gorenjski ligi so ekipe odigrale predzadnje kolo. Ekipa Jesenice II je visoko premagala ekipo Lesce II s 6,5:3,5. Pred zadnjim kolom je v vodstvu ekipa Tržič, ki je zbrala 23 točk, druga je ekipa Jesenice II 20,5 točke. Jeseničani imajo tako možnost, da po morebitni visoki zmagi v Kranju celo zmagajo v gorenjski ligi. Prvo mesto bi pomenilo tudi napredovanje v drugo republiško ligo.

Vrstni red ostalih ekip pred zadnjim kolom pa je: Ziri 18, Sava Kranj 17,5 (—1), Lesce II 12 (—1).

POKAL MARŠALA TITA

Šahovsko društvo Jesenice obvešča vse delovne organizacije, da bo v nedeljo, 7. aprila, v prostorih ŠD Jesenice občinski ekipni turnir za pokal maršala Tita. Turnir se bo začel ob 9. uri dopoldne. Vsaka ekipa mora imeti štiri igralce. KT

Nogomet

NK LESCE : NK JESENICE 2:2

Za Jesenice so nastopili: Ilič, Salitirov, Donev I, Kramar I, Komel, Nuždič, Topič, Cimirotič I, Sušič (Trplan), Ibrahimović in Donev II.

Preteklo soboto je člansko moštvo Jesenic odigralo prvo prvenstveno tekmo v spomladanski sezoni. Trener Radović je s težavami sestavil enajsterico, saj je zaradi opravičljivih vzrokov manjkalo pet igralcev. Jeseničani so prvi povedli. Donev II je v enajsti minuti po lepi podaji Komela zatresel mrežo domačinov, ki pa so le nekaj minut za tem izenačili. S tem rezultatom se je končal prvi polčas.

V drugem delu igre so Jeseničani vse do 60. minute oblegali nasprotnikova vrata. Vendar brez uspeha. Takrat pa so domačini izkoristili trenutno neopreznost v obrambi in povedli z 2:1. Za nekaj časa je to naše igralce zmedlo, potem pa so spet zaigrali bolj povezano in Donev II je postavil končni rezultat. Z bolj premišljeno igro pa bi lahko Jeseničani tudi zmagali.

V soboto bodo jeseniški nogometaši igrali doma ob 15.30 z NK Senčur. V predtekmi ob 14.15 se bodo pomerili pionirji obeh klubov.

Judo

PRIČETEK TEKMOVANJA V JUDU

V nedeljo, 31. marca, se je pričelo tekmovanje I. slov. judoistične lige B skupine, v kateri so nastopili tudi judoisti Jesenic. Jeseničani so odptovali v Celje, kjer so se srečali z JK Maribor, JK Šiška ter domačinom JK Ivo Reya iz Celja.

Zal so Jeseničani nastopili nepopolni in s poškodovanimi tekmovalci. Tudi športna sreča jim je obrnila hrbet in tako so osvojili samo dve točki, z zmago nad Celjani. Naši fantje so bili skoraj v vseh srečanjih v začetku borbe boljši, vendar te prednosti niso ohranili do konca. Najboljši jeseniški judoist je bil nedvomno veteran Kučina, ki je z lepimi meti premagal vse tri nasprotnike.

Rezultati:
Maribor : Jesenice 6:1 (53:10): Rakuša — Morič 10:0, Polak : Bečirovič 3:0, Sajko : Uršič 10:0, Beriša : Ražman 10:0, Bičič : Čebulj 10:0, Blažič : Ravnjak 10:0, Belina : Kučina 0:10.

Ivo Reya : Jesenice 3:4 (25:40): Pavlič : Morič 10:0, Založnik : Ražman 0:10, Fabjan : Bečirovič 5:0, Zupanc : Čebulj 0:10, Maruša : Uršič 10:0, Kunc : Ravnjak 0:10, Kovač : Kučina 0:10.

Šiška : Jesenice 2:5 (13:38): Morič : Videtič 0:5, Bečirovič : Podstudenšek 0:3, Ravnjak : Poženel 0:10, Ražman : Stanojevič 0:10, Čebulj : Zagar 3:0, Uršič : Selan 0:10, Kučina : Pavlin 10:0. R. Miro

OBVESTILO

Obveščamo vse podpornice članice pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, ki se plačujejo podporno članarino pri društvu upokojencev na Jesenicah in Javorniku, da bomo podporno članarino za leto 1974 pobirali samo do 30. aprila 1974. Kdor do tega datuma ne bo plačal članarine, bo po pravilih godbe črtan iz članstva in izgubi vse pravice kot podporni član. Novih podpornih članov ali doplačila za nazaj ne sprejemamo. Odbor godbe

Izlet na Golico, Pusti rovt in Pristavo

V soboto, 23. marca, je PD Jesenice organiziralo izlet na Golico, Pusti rovt in Pristavo. Izlet sta vodila Ančka in Valodi Stojan.

Vreme nam je bilo precej naklonjeno, ni bilo ne vročine ne mraza. Sonce je srmežljivo spogledovalo skozi meglice in vsi smo že težko pričakovali odhoda. Pričakovali smo večjo udeležbo, vendar se nas je zbralo le trinajst, toda kljub temu nismo izgubili volje.

V zmernem tempu smo se vzpenjali vedno više. Opazovali smo pot, okoliške hribe, naravo. Razgovor je ves čas prijetno tekkel, tako, da nam je pot do Mokotove bajte mimogrede minila. Na plazu pod bajto pa so imeli člani gorske reševalne službe vaje z lavinskimi psi. Urili so jih v iskanju ljudi in predmetov, ki so jih zakopali v sneg. Precej časa smo jih opazovali in ugotovili, da so psi, kot tudi reševalci v izredni formi in pripravljenosti.

Pri Mokotovi bajti smo se tudi prvič odpočili in okrepčili. Nato nas je pot, ki pa še ni bila shojena, vodila prek Golice na Suh rovt, in po precej visokem snegu smo prispeli na Pusti rovt, kjer smo se v opuščeni pastirski koči za silo osušili, saj smo imeli v čevljih prava jezera.

Kdaj smo prispeli na Pristavo in od tam v dolino pa sploh nismo vedeli, saj je pogovor hitreje tekkel kot pot.

Izlet ni bil dolg, bil pa je zelo primeren za razvedrilo in nabiranje kondicije.

Dolfi in Leon

Član SD Jesenice mlajši mladinec Sašo Oblak v boju za čimboljšo uvrstitev

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne obrata se za denarno pomoč ob smrti očeta najlepše zahvaljujem. Anica Bregant

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem ter sindikalnemu odboru elektrodne obrata se za najlepše zahvaljujem za denarno pomoč in izrečeno sožalje ob smrti mojega očeta. Vso zahvalo sem dolžna tudi družini Bezjak in Bajt za prevoz z osebnimi avtomobili.

Vsem se enkrat iskrena hvala. Tončka Divjak z družino

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru martinare se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja. Jure Bradič

ZAHVALA

Sodelavcem dne Prevc iz hladne valjarne se za zbrano denarno pomoč ob smrti očeta najlepše zahvaljujem. Milan Branc

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

6. aprila ameriški film TARZAN ZMAGUJE ob 15. uri

6. in 7. aprila italijanski barvni film PUŠČICA STRUPENEGA PAJKA ob 17. in 19. uri, režija Paolo Cava, v glavni vlogi Giancarlo Gannini

8. in 9. aprila francoski italijanski barvni film NEPOZNANI JE PRIŠEL Z DEŽJEM ob 17. in 19. uri, režija René Clement, v glavni vlogi Charles Bronson

10. aprila španski italijanski CS barvni film JOE IZ NEVADE ob 17. in 19. uri, režija Sergio Korbuccio, v glavni vlogi Burt Reynolds

11. aprila ZAPRTO

12. aprila jugoslovanski barvni film SLEDI CRNE DEKLICE ob 17. in 19. uri, režija Zdravko Randić, v glavni vlogi Boris Dvornik

13. aprila italijanski jugoslovanski barvni film MORILEC PRIHAJA IZ GROBA, režija Armando Crispino, v glavni vlogi Alex Cord

KINO PLAVŽ

6. in 7. aprila francoski italijanski barvni film NEPOZNANI JE PRIŠEL Z DEŽJEM ob 18. in 20. uri

7. aprila ameriški film TARZAN ZMAGUJE ob 10. uri

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA MERŠOLA

se iskreno zahvaljujem nekdanjim njegovim sodelavcem transportnega oddelka železarne Jesenice in znanec, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, vsem, ki so darovali vence, še posebno pa govorniku za poslovilne besede. Prav tako se zahvaljujem krajevnim organizacijam ZB NOV Sava, društvu upokojencev Javornik—Koroška bela, ki so počastili njegov spomin ob odprtem grobu. Iskrena hvala sosedom in vsem, ki so nam pomagali na kakršenkoli način in sočustvovali z nami, ter izrazili pismo ali ustno sožalje.

ŽALUJOČI: žena Ivanka, sin Jože z družino, hčerka Ivanka z družino in sin France z družino ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame

JULIJANE FRANKO

Iskreno se zahvaljujem vsem prijateljem in znanec za pomoč in tolažbo, vsem dobrim sosedom za izkazano pozornost in poklonjeni venec. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Andolsku, dr. Pogačniku in dr. Ročevju ter osebju internega odd

Največji uspeh jugoslovanskega hokeja

Jugoslovanska reprezentanca v hokeju na ledu je s sobotno zmago nad Nizozemsko dosegla drugo mesto na letošnjem svetovnem prvenstvu B skupine v Ljubljani, kar je največji uspeh našega hokeja doslej. Uvrstitev je celo presenetljiva, zlasti zaradi tega, ker je dobro znano, kakšne polemike so bile pred začetkom prvenstva, pri sestavi naše reprezentance. Kljub temu, da so nekateri odlični hokejisti ostali doma, vodstvu naše nacionalne ekipe ni bilo težko izjavljati, da je reprezentanca sestavljena iz najboljših in najperspektivnejših igralcev.

V takem ozračju in nezadovoljstvu zlasti jeseniških ljubiteljev hokeja se je začelo svetovno prvenstvo, ki je po nekaj nastopih jugoslovanske reprezentance, govorilo v prid temu, da se bodo borili za uvrstitev na četrto ali celo peto mesto. Namreč, po zmagi nad Avstrijo in porazu proti ZDA, je moštvo v dveh tekmah proti Romuniji in Norveški pokazalo vse svoje slabosti. Ne le zaradi neodločenega rezultata, ki so ga dosegli proti Romunom, oziroma Norvežanom — nismo smeli pomišljati na nič boljšega, temveč in predvsem zaradi medle, slabe, nepovezane in neučinkovite igre, ki so jo prikazali. To je bilo seveda znamenje za napad na vodstvo reprezentance, ki je dobivalo iz dneva v dan vprašanja predstavnikov sedme sile o tem, ali bi lahko sestavili boljšo reprezentanco. Ob tem pa je vsekakor zanimivo omeniti tudi izjavo zveznega trenerja reprezentance Miroslava Kluka, ki jo je dal po tesni zmagi z Japonci 5:4, ki se glasi: »Možno je, da imamo v Jugoslaviji bolj izkušene igralce, ki pa tokrat žal niso v moštvu. To je v pristojnosti zveznega kapetana. Naše moštvo pa bi igralo bolje, če nekateri igralci ne bi bili poškodovani...«

Taka atmosfera sumničen, obtožb in nezaupanja je spremljala naše hokejiste neposredno pred srečanjem z najtežjim nasprotnikom po ZDA — z reprezentanco ZR Nemčije. Toda prav ta tekma, s tradicionalno neugodnim nasprotnikom je dokazala, da če vsi trije napadi igrajo dobro, uspeh skoraj da ne more izostati. Namreč, v prvih tekmah je bilo malo tistih, ki so s svojo igro zadovoljili, predvsem so bili to Rudi Knez, brata Hiti ter Tišler, vsi ostali pa so igrali precej pod svojimi zmoglostmi.

Prvaki in ponos

»Prvi prvaki hokeja v Jugoslaviji in ponos Slovenije so in naj ostanejo Jesenice,« piše eden od številnih privrženecv jeseniškega hokeja. V zadnjem času, predvsem v času znane hokejske afere in po zmagovitem pohodu naših, ki so na ledeni ploskvi dokazali, kdo je boljši, je na naslov HK Jesenice prišlo veliko pošte. Zajeten ovitek pisem, dopisnic, razglednic in tudi telegramov se je nabralo samo v omenjenem času. Od vse povsod so pisali: mariborski ličarji, navijači iz Zala, Lesc in Tabora v Savinjski dolini, Metlike, Hrastnika, iz EMO Trbovlje, Elektranje v Trbovljah, iz recepcije hotela Ilirija v Ljubljani, skupina vojakov iz Tolmina, Karlovca in Leskovca, pristaši Vatrostalne iz Beograda, učenci Litostroja, čestitke so jim poslali športni kolektivi iz Trbovelj, Celja in Splita ter številni posamezniki od Jesenic do Požarevca pa od Maribora do Pirana. Poglejmo samo nekatere zapisane misli:

— Za uspeh, osvojitve sedemnajstega naslova prvakov Jugoslavije najvišje kategorije, ki je obogatila z naslovi mladincev in pionirjev, vam v imenu celotnega slovenskega železarstva iskreno čestitam. (Gregor Klančnik).

— Ob tej priliki delavski svet železarne Jesenice čestita hokejskemu društvu Jesenice za osvojenno državno prvenstvo prve ekipe in za osvojeno prva mesta ostalim ekipam.

— Potem ko smo zvedeli, da ste postali pokalni prvaki Jugoslavije v hokeju na ledu, vam iskreno čestitam, prav tako tudi za že osvojenno prvenstvo in ostale uspehe v tej sezoni. Čestitam prav tako vašim mladim tekmovalcem — pionirjem in mladincem za osvojenno prvenstvo, ki daje vašemu kolektivu in praznovanju še lepše obeležje ter pečat zgledega dela in uspehov. Kot dolgoletni navijači smo bili očrčeni nad nedavnimi dogodki, o katerih smo spregovorili tudi mi. S ponosom debatiramo tudi o vas, srečni bi bili, ko bi se lahko o vaši privrženosti izkazali z značko vašega kluba... (47 podpisov orodjarjev mariborske livarne).

— Nisem privrženec ne vašega, ne ljubljanskega kluba, marveč poštenega in lepega športa. To, kar so v

Na tekmi proti Nemcem pa so prav vse formacije igrale precej bolje in smo dosegli visoko zmago z 10:4, kar je bila za Nemce katastrofa. Tak razplet dogodkov je malokdo pričakoval, zato smo ga bili tembolj veseli.

Ko so končno »naši« sami sebe, so naši opravili še zadnjo formalnost proti Nizozemcem (9:4), ki so bili že v prvih kolih proglašeni za presenečenje prvenstva. Počakali smo še izid tekme ZDA in ZR Nemčijo, ki so jo dobili Američani in smo se lahko veselili drugega mesta na tem prvenstvu, največjega dosežka našega hokeja.

Zastor na letošnjem svetovnem prvenstvu skupine »B« je padel. Kaj lahko rečemo dobrega in kaj slabega, kljub temu, da smo dosegli tako pomemben uspeh? Vsekakor ne smemo mimo dejstva, da sta prav zadnji tekmi dokazali, da je bila reprezentanca — dobro sestavljena. Atmosfera v moštvu je bila po besedah nekaterih reprezentantov zelo dobra, prijateljska in tovariška, kar zatrjujejo, da ni bil slučaj v preteklosti. Vendar se ob tem ne moremo znebiti vtisa, ki so ga pred in med prvenstvom izražali ne le navadni hokejski smrtniki, temveč tudi strokovnjaki, katerim hokej ni »španska vasa«, ali v državnem dresu res ni bilo mesta tudi za Albina Felca, ki je v letošnji sezoni igral zares sijajno. Namreč trditve zveznega kapetana, da so letos pomladili reprezentanco, ne držijo. V naši ekipi so igrali igralci, ki so tudi v preteklosti nosili dres z jugoslovanskim grbom. Ni bilo niti enega novega imena, razen tega pa je bila naša reprezentanca v povprečju najstarejša na prvenstvu (27 let). Podatek, ki resno opozarja in obenem obvezuje, da reprezentanco čimprej in resnično pomladimo. Pri tem pa je treba tudi vedeti, da mladi igralci potrebujejo boljše in intenzivnejše priprave, kot so bile letošnje, saj je bilo med prvenstvom izrečenih precej kritičnih besed na skromne priprave naše izbrane vrste.

Ob koncu povejmo tudi to, da so novinarji izbrali v najboljšo šeststerko prvenstva tudi tri naše igralce, in sicer vratarja Kneza ter napadalca Gorazda in Rudija Hitija, ter da je bil Gorazd Hiti proglašen za najboljšega strelca prvenstva in obenem najboljšega napadalca. D.

Ljubljani naredili sodniki, je bilo vsem poštenim gledalcem več kot jasno, da je bilo vnaprej pripravljeno. S komerkoli na Stajerskem sem se pogovarjal, vsak je enoten, da ste bili nešportno izigrani (privrženec iz Maribora).

— Pridružujemo se veselju vaše pobede, čestitku novemu in zaslužnemu prvaku (NK Hajduk Split).

— Ukrepanje vaših zvestih navijačev, delavcev in železarjev, nas je izredno razveselilo. Veseli smo, da so uvideli dejavnost za »okroglo mizo« (skupina privrženecv iz Ljubljane).

— Hvala vam, da ste mi napravili nepozaben, najboljši srečen večer JUGOSLOVANSKI PRVAKI (Saša iz Ljubljane).

— Nedeljska zmaga nad Olimpijo je bila zame najlepše darilo, kar sem jih dobila za rojstni dan (Ivanka iz Ljubljane).

— Bili ste zaista superiorni in u nepravdama, kojim ste bili izloženi. Stekao sam utisak, da vam okolnosti niso uvek išle na ruku, te je Vaš uspeh za mene kao posmatrača još veći i dostojniji. Zahvaljući pre svega Vama, vašem stručnom i samopregornom radu, mi smo stekli daleko veći mednarodni ugled (Nenad iz Požarevca).

— Lep pozdrav in najlepše čestitke za ponovno osvojenno državno prvenstvo. Vaši oboževalci in vedno z vami v dobrem in zlem (navijači iz Kamnika).

— Iskreno vam vsem čestitam za pošteno zmago in 17. naslov državnih prvakov — vaši navijači, vojakci iz Tolmina.

— Pošiljamo vam tople pozdrave za zmago nad Olimpijo, ter želimo normalnih pogojev za nadaljnji napredek Hokejskega kluba Jesenice (privrženec iz Hrastnika).

To je samo nekaj misli, zapisanih v številnih pisemskih privrženecv širom Slovenije, ki skoraj po pravilu prosijo tudi za fotografijo moštva, značko ali drugačno spominsko darilo. Ob prebiranju vsega se ti porodi prepričanje, da bi jeseniški hokej lahko imel po Sloveniji številne klube privrženecv, ki bi s skromno značko, nalepkami in izkaznico javno izpričevali pripadnost železarskemu športnemu kolektivu.

Cicibani na Soriški planini

V letošnji zimski sezoni so imeli najmlajši smučarji že več tekmovalj na Soriški planini, preteklo nedeljo so tekmovali v veleslalomu za kategorizacijo v medklubski izvedbi. Organizacija je bila v rokah SD Železniki. Proga je bila dolga 750 metrov, imela pa je 26 vrtic. Skupno je startalo 127 dečkov in deklic, iz 25 slovenskih klubov.

Nekatere deklice od naših najboljših Benedičičeva, Čopova, Veskova in Tancarjeva so to nedeljo prvič startale v konkurenci mlajših pionirjev na Zelenici in tako ne stopajo več za cicibanke. Prav tako tudi Roman Kavčič pri cicibanah. Od najmlajših so se tako poslovili tisti, ki so bili steber moštva in prišli v novo okolje, ki pomeni stopnico naprej in hkrati v začetku hujšo konkurenco.

V ekipi cicibanov je ostala večina dobrih tekmovalcev za sledečo sezono, pri cicibankah pa je trenutno izrazito dobra le Barbka Kunc.

REZULTATI:

Deklice: 1.—2. Mateja Krek — Transturist 48,9, 1.—2. Snežana Ostrež — Gorica 48,9, 5. Barbi Kunc — Jesenice 55,2, 22. Tanja Borštnik — Jesenice 113,4.

Dečki: 1. Sandi Peternel — Novinar 45,6, 3. Matej Oblak 47,5, 20. Matjaž Naglič 52,3, 37. Blaž Ravnik 57,9, 39. Robi Žan 58,5, 50. Alojz Borštnik 63,4, vsi Jesenice. A. B.

Šolska športna društva v tekih na smučeh

Za zaključek skromne zimske sezone so se v soboto, 30. marca, pomerili v smučarskem teku na občinskem prvenstvu med seboj učenci osnovnih šol občine Jesenice. Udeležba je bila slaba, ker so nastopili le učenci osnovnih šol iz Žirovnice in Mojstrane. Prav bi bilo, da ta panoga najde svoje mesto tudi v drugih šolskih športnih društvih.

REZULTATI TEKMOVANJA:

Mlajši pionirji (roj. 1962 in ml.)
1.5 km: 1. Bogdan Pogačar 10,41, 2. Janez Tavčar 11,21 oba ŠSD osnovna šola Žir.

Mlajše pionirke (roj. 1962 in ml.) — 1.5 km: 1. Darja Baloh 14,55 ŠSD osnovna šola Žir.

Starejši pionirji (roj. 1960 in 1961) — 2.5 km: 1. Roman Čebulj 14,25 ŠSD osn. š. Mojstrana, 2. Duško Đurič 15,03 ŠSD o. š. Moj., 3. Miro Tavčar 20,39 ŠSD o. š. Žir.

Starejše pionirke (roj. 1960 in 1961) — 2.5 km: 1. Irena Pogačar 17,20, 2. Zvonka Roškar 17,35, 3. Kati Dolar 20,29 vse ŠSD o. š. Žir.

Mlajši mladinci (roj. 1958 in 1959) — 3.5 km: 1. Maks Pogačar 14,18, 2. Igor Kokali 15,39, 3. Vojko Fekonja 22,04 vsi ŠSD o. š. Žir.

Mlajše mladinke (roj. 1958 in 1959) — 3.5 km: 1. Majda Tajmar 13,41, 2. Mojca Legat 16,03 obe ŠSD o. š. Žirovnica. 1.1.

Odbojka

Gaberje : Jesenice 2:3

Jesenjska moška ekipa je na gostovanju v Celju zmagala z najtesnejšim rezultatom. Vzrok za to je v podcenjevanju nasprotnika in neborbeni igri ter močno spremenjeni postavi prve šesterke. Jeseničani so nastopili brez Berglja, Rösslerja, Mežeka in Pogačarja. Razumljivo je, da ekipa, ki tako pogosto spreminja osnovno postavbo, ne more igrati v stabilni formi. Kljub temu pa bi Jeseničani lahko prikazali boljšo igro, ali pa vsaj več volje do zmage. Vedno smo ugotavljali, da imajo med vsemi slovenskimi klubi najboljšo igro v polju. Tokrat pa je bilo videti, kot da jim je igra v polju povsem tuja. Povprečna, toda borbena ekipa Gaberje je goste prekosila ravno v igri v polju.

V prvem setu so domači vodili vse do dvanaest. Ob tem rezultatu so jih Jeseničani prehiteli, vendar na koncu vseeno izgubili z najtesnejšim rezultatom. V drugem setu je bila slika ravno obratna, zmagali so gostje z istim rezultatom.

V tretjem setu so Jeseničani vodili že 6:0, pa so kljub temu izgubili kar 8:15, kar je očitno posledica podcenjevanja nasprotnika.

V četrtem in petem setu so gostje le pokazali del svojega znanja in nekoliko borbivosti ter prepričljivo odločili oba seta v svojo korist.

Pri domačih sta bila najboljša Žilnik in Vodenik, pri gostih pa Divjak.

Tekma je trajala dve uri in pol in je bila precej nervozna, za kar sta delno kriva tudi sodnika, ki sta z nepravilnimi odločitvami razburjala igralce obeh ekip.

Veleslalom za starejše in mlajše pionirje na Zelenici

Na zelo težki progi, na zgornjem plazu na Zelenici, je 30. marca v veleslalomu startalo 151 starejših pionirjev in pionirk, dan kasneje pa 161 mlajših pionirjev in pionirk. Velika udeležba na kategorizacijski tekmi nam prikazuje množičnost pri najmlajših smučarjih.

Po našem mnenju so prireditelji pripravili pretežno progo za tako mlade tekmovalce. Takih misli je bil tudi naš nekdanji smučarski reprezentant Peter Lakota, ki je pripeljal svoje varovance z Bleda.

Pri starejših pionirjih nismo imeli posebnih uspehov. Delno zaradi generacije, ki se bo morda šele razvila v boljše tekmovalce, delno zato, ker so nekateri prestopili od mlajših k starejšim pionirjem.

Pri mlajših pionirjih je bilo dosti boljše. Kakšne težave naredi prestop iz mlajše v starejšo skupino je najlepši primer Kragelj iz Celja, ki je pri cicibanah zmagoval z naskokom štirih, šestih sekund na svoji prvi tekmi med mlajšimi pionirji, na Zelenici pa je zasedel 12. mesto.

Razmeroma dobro so se uveljavile Veskova, Tancarjeva, Čopova in Benedičičeva, čeprav še niso stare deset let, toda, ker bodo v prihodnji sezoni že mlajše pionirke, že startajo sedaj v tej konkurenci.

Starejše pionirke: 1. Manja Koklič — Branik 58,4, 2. Bojana Dornik — Olimpija 58,6, 3. Polona Oblak — Transturist 1.01,2, 19. Ksenija Lakota — Jesenice 1.12,7, 23. Evi Štraus — Jesenice 1.21,6; A